

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ***pro základní vzdělávání***

ŠKOLA PRO ŽIVOT

***FAKULTNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLA
PRAHA 9 - HORNÍ POČERNICE
CHODOVICKÁ 2250***

***Non schoale sed vitae discimus.
- Neučíme se pro školu, ale pro život.***

Seneca Lucius Annaeus

Preamble

„Ve škole nejde jen o to, aby poskytovala co nejvíce vědomostí, ale také hlavně o to, aby navykla žáka přesnosti, pozornosti, metodičnosti; učme žáky tak, aby uměli pozorovat přírodu, život a dovedli tvořivě a správně řešit úkoly a úkolky, kdy a kdekoliv se k nim dostanou.“

(T. G. Masaryk)

Obsah školního vzdělávací programu

1. Identifikační údaje	1
2. Charakteristika školy a školního vzdělávacího programu	2
2.1. Charakteristika školy	2
2.1.1. Úplnost a velikost školy	2
2.1.2. Vybavenost školy	2
2.1.3. Charakteristika pedagogického sboru	2
2.1.4. Charakteristika žáků	3
2.1.5. Školní parlament	3
2.1.6. Dlouhodobé projekty školy	3
2.1.7. Spolupráce s rodiči	3
2.1.8. Spolupráce s dalšími partnery školy	3
2.2. Charakteristika školního vzdělávacího programu	4
2.2.1. Pojetí školního vzdělávacího programu	4
2.2.2. Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu	5
2.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie	6
2.2.4. Průřezová témata a jejich zařazení ve vzdělávacích obdobích a povinných vyučovacích předmětech	7
2.2.5. Strategie naplňování jednotlivých klíčových kompetencí	13
2.2.6. Poskytování poradenských služeb ve škole	14
2.2.7. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	15
2.2.8. Školní družina	18
2.2.9. Zájmové kroužky	18
3. Učební plán	19
3.1. Učební plán pro 1.stupeň	19
3.2. Učební plán pro 2.stupeň – běžné třídy	20
3.3. Učební plán pro 2. stupeň – třídy s rozšířenou výukou Tv	21
3.4. Povinně volitelné předměty na 2. stupni	22
3.5. Poznámky k učebnímu plánu	22
4. Učební osnovy	23
4.1. Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace	23
4.1.1. Charakteristika vzdělávací oblasti	23
4.1.2. Český jazyk a literatura	24
4.1.3. Anglický jazyk	37

4.1.4. Další cizí jazyk – vzdělávací obor Další cizí jazyk je realizován ve vyučovacích předmětech Německý jazyk a Ruský jazyk.	43
4.2. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace	47
4.2.1. Charakteristika vzdělávací oblasti	47
4.2.2. Matematika	48
4.3. Vzdělávací oblast Informatika.....	59
4.3.1.Charakteristika vzdělávací oblasti Informatika.....	59
4.3.2.Informatika.....	60
4.4. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět.....	72
4.4.1.Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.....	72
4.4.2. Vyučovací předmět Prvouka.....	75
4.4.3. Vyučovací předmět Přírodověda.....	80
4.4.4. Vzdělávací předmět Vlastivěda	82
4.5. Vzdělávací oblast Člověk a společnost	85
4.5.1. Charakteristika vzdělávací oblasti	85
4.5.2. Dějepis	86
4.5.3. Občanská výchova	92
4.6. Vzdělávací oblast Člověk a příroda.....	95
4.6.1. Charakteristika vzdělávací oblasti	95
4.6.2. Zeměpis.....	97
4.6.3. Přírodopis.....	103
4.6.4. Fyzika.....	109
4.6.5. Chemie	114
4.7. Vzdělávací oblast Umění a kultura.....	119
4.7.1. Charakteristika vzdělávací oblasti Umění a kultura	119
4.7.2. Hudební výchova	121
-orientace v notovém záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie	124
4.7.3. Výtvarná výchova	125
4.8. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví	129
4.8.1. Charakteristika vzdělávací oblasti	129
4.8.2. Tělesná výchova.....	130
4.8.3.Výchova ke zdraví	156
4.9. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce	161
4.9.1. Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a svět práce	161
4.9.2. Vzdělávací předmět Pracovní činnosti.....	161
4.10. Doplnující vzdělávací obory.....	174

4.10.1. Dramatická výchova.....	174
4.10.2. Etická výchova.....	174
4.10.3. Taneční a pohybová výchova.....	176
4.10.4. Filmová/audiovizuální výchova.....	177
4.10.5. Povinně volitelné předměty na 2. stupni.....	178
5. Hodnocení žáků	181
5.1. Obecné zásady hodnocení	181
5.2. Kritéria hodnocení	181
5.3. Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků	181
5.4. Sebehodnocení.....	182
5.5. Ověřování klíčových kompetencí	182
5.6. Chování žáků	182
5.7. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	183

Příloha č. 1 – Školní řád

Příloha č. 2 – Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Příloha č. 3 – Pravidla vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Příloha č. 4 – Pravidla vzdělávání mimořádně nadaného žáka

Příloha č. 5 – Standardy MŠMT – AJ, ČJ, M

Příloha č. 6 – ŠVP ŠD

Příloha č. 7 – ŠVP ŠK

Příloha č. 8 – Doplnění očekávaných výstupů v předmětu Tělesná výchova

1. Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Škola pro život – Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Adresa školy:

Fakultní základní škola
Chodovická 2250
193 00 Praha 9 – Horní Počernice

Zřizovatel školy:

Městská část Praha 20
Jívanská 647/10
193 00 Praha – Horní Počernice
IČ: 240 192
telefon: +420 271 071 611
fax: +420 281 920 093
e-mail: urad@pocernice.cz
<http://www.pocernice.cz>

Ředitel školy:

PhDr. Pavel Wild

Zástupce ředitele:

Mgr. Jana Remešová
Mgr. Jana Prokopová

Koordinátor ŠVP:

Mgr. Jan Kittler

Kontakty:

telefon: +420 281 922 171
fax: +420 281 921 141
web: www.fzschodovicka.cz
e-mail: info@fzschodovicka.cz

IČ: 49 62 51 95
IZO: 102 385 874
REDIZO: 600 040 429

Platnost dokumentu:

Od 1.9.2023

ŠVP byl schválen Radou školy dne

.....
PhDr. Pavel Wild, ředitel školy

razítko školy

2. Charakteristika školy a školního vzdělávacího programu

2.1. Charakteristika školy

2.1.1. Úplnost a velikost školy

Fakultní základní škola, Praha 9 – Horní Počernice, Chodovická 2250 je úplnou školou s devíti postupnými ročníky. V jednotlivých ročnících jsou zpravidla zřizovány dvě až tři paralelní třídy. Na druhém stupni je v každém ročníku otevřena jedna třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy, do níž jsou žáci přijímáni na základě úspěšného vykonání talentových zkoušek. Kapacita školy je zhruba 550 žáků. Průměrný počet žáků ve třídě se pohybuje v rozmezí 22 až 29 žáků.

Škola je situovaná na okraji sídliště v Horních Počernicích. Má dobrou dostupnost autobusy MHD.

2.1.2. Vybavenost školy

V budově školy je celkem 30 učeben, z toho některé slouží jako herny pro oddělení školní družiny a 4 jako plně odborné učebny – školní dílna, školní kuchyňka, jazyková učebna, učebna výpočetní techniky. Několik učeben je polooborných, to znamená, že jsou využívány zároveň jako kmenové třídy – např. učebna fyziky a chemie s interaktivní tabulí.

K pohybovým aktivitám žáci využívají 3 tělocvičny (velkou, malou a gymnastický sál se zrcadly) a velmi dobře vybavený venkovní sportovní areál.

Pro výuku pracovních činností je využíván mimo jiné poměrně rozsáhlý školní pozemek a atrium. Školní družina má k dispozici zahradu, jejíž vybavení moderními hracími prvky je postupně rozšiřováno.

V budově školy je i školní žákovská a učitelská knihovna. Škola má kvalitní hygienické zázemí – šatny, WC, sprchy.

Všichni vyučující mají své kabinety. Společně se setkávají ve sborovně, kde jsou pro ně umístěny i počítače s připojením k internetu a s dvěma tiskárnami. Naše škola je bezbariérová.

V nejbližší budoucnosti se škola zaměří na postupné vybavení dalších učeben interaktivními monitory, na rozšíření počítačové sítě do jednotlivých učeben a kabinetů tak, aby práce s PC a přístup k internetu byl umožněn žákům i učitelům v co nejvyšší míře.

2.1.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je stabilní. Kvalifikovanost pedagogů na 1. stupni je téměř 100%, ve ŠD a na 2. stupni více než 70%. Většina pedagogů je zapojena do procesu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Účastní se různých kurzů a školení – počítačových, metodických apod. Ve škole pracuje výchovný poradce a metodik prevence sociálně patologických jevů.

2.1.4. Charakteristika žáků

Prevažná většina žáků jsou děti z okolního sídliště, ale v posledních letech se do naší školy hlásí stále častěji děti z okolních vesnic a ze sídliště na Černém Mostě. Vzděláváme také řadu dětí cizích státních příslušníků. Máme dobré zkušenosti s integrací dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

2.1.5. Školní parlament

Ve škole pracuje školní parlament. Jeho členy jsou volení zástupci jednotlivých tříd. Školní parlament se schází na pravidelných schůzkách s vedením školy, výchovným poradcem, metodikem školní prevence, případně dalšími zaměstnanci školy. Předmětem jednání jsou aktuální problémy související s chodem školy, výukou, organizací apod. Získané informace a podněty následně přenáší zástupci tříd do svých třídních kolektivů v rámci třídnických hodin.

2.1.6. Dlouhodobé projekty školy

Projekty školy zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků. Dotvářejí obsah vzdělávacího procesu celé školy. Škola se zapojuje do různých dlouhodobých ekologických projektů zajišťovaných některými ekologickými organizacemi, do celé řady sportovních soutěží pořádaných DDM Praha v rámci poháru pražských škol POPRASK, odznak všestrannosti olympijských vítězů (OVOV), aj. Zejména třídy 2.stupně jsou zapojeny do celoročních školních projektů „Zvelebování okolí školy“ a „Za kulturou a poznáním“. Vztah k literatuře je podporován nabídkami „Klubu mladého čtenáře“ ve všech ročnících školy. Tyto celoroční projekty jsou doplněny různými projekty krátkodobými, např. Den zdravé výživy, Den bezpečnosti, Škola v ulicích apod.

2.1.7. Spolupráce s rodiči

Dobrá spolupráce s rodiči je jedním z hlavních cílů naší školy. Je podmínkou úspěšné realizace školního vzdělávacího programu. Rodiče se o průběhu vzdělávání žáků průběžně dozvídají mimo jiné na třídních schůzkách a konzultacích jednotlivých vyučujících, o jejichž termínech jsou předem informováni. Rodiče ovšem mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné domluvě s vyučujícím, ve Dnech otevřených dveří a v době akcí pro veřejnost (sportovních soutěží, výtvarných výstav apod.). O činnosti školy se mohou informovat také na webových stránkách školy.

Rodiče se podílejí i na organizaci školních výletů, sběrových akcí či ozdravných pobytů žáků.

Spolupráce s rodiči je realizována také prostřednictvím Školské rady při naší ZŠ.

2.1.8. Spolupráce s dalšími partnery školy

Jako Fakultní základní škola úzce spolupracujeme s jednotlivými fakultami Univerzity Karlovy v Praze. V součinnosti s touto univerzitou je realizována i spolupráce naší školy se zahraničím formou např. krátkodobých stáží zahraničních studentů programu EU Sokrates/Erasmus na naší škole. Studenti ostatních fakult využívají možnost absolvovat v naší škole odbornou praxi.

Škola uzavřela smlouvu s fotbalovým klubem **SC Xaverov Horní Počernice a.s.** o intenzivní spolupráci v oblasti tohoto sportu, která spočívá především v přímém působení trenérů v hodinách tělesné výchovy zaměřených na fotbal.

V oblasti sportovních aktivit škola spolupracuje s tělovýchovným oddělením **DDM** Praha 9 při organizaci sportovních soutěží a turnajů. Při práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami se osvědčila spolupráce s **PPP, OPD MÚ Horní Počernice**.

Přínosná je i spolupráce s **Policií ČR**, která pro žáky naší školy mimo jiné zajišťuje různé besedy a přednášky jako součást prevence proti sociálně patologickým jevům.

2.2. Charakteristika školního vzdělávacího programu

2.2.1. Pojetí školního vzdělávacího programu

Škola je od nepaměti považována za instituci, která zajišťuje rozvoj vědomostí a dovedností žáků. Od původního základu, tedy čtení, psaní a počítání se obsah učiva postupně rozšířil o další vzdělávací oblasti reprezentované vždy „nejmodernější“ sumou poznatků.

Role školy se v současné době podstatně proměnila. Dnešní žáci budou v produktivním věku, vzhledem k rychle se rozvíjejícím technologiím, využívat informace, které dnes přesahují naše reálné představy. A na to musí být připraveni. Cílem dnešní školy již tedy není předat žákům široké penzum encyklopedických znalostí. Cílem je naučit je tyto znalosti v reálném životě využívat, rozvíjet a hledat cesty, jak si znalosti a dovednosti, které se v dané etapě vzdělávací dráhy jeví jako nezbytné, doplnit. Toto funkční využití předpokládá především vysoce rozvinuté dovednosti čtenářské gramotnosti, ale také dovednosti informace kriticky vyhodnocovat, třídit a variovat jejich využitelnost vzhledem k momentální reálné situaci.

Z toho vyplývá, že dnešní základní škola nemůže poskytnout vědomostní výbavu jedince pro celý život, ale že by měla otevřít vzdělávací dráhu každého jedince, tedy poskytnout mu základy pro tzv. celoživotní vzdělávání. Měla by u dětí vytvořit pozitivní vztah k osvojování si nových poznatků a dovedností tak, aby pro ně vzdělání bylo přední životní hodnotou.

Nezbytnou součástí vzdělávacího programu školy je také rozvoj osobnosti žáka, jeho individuálních schopností a zájmů. S osobnostním rozvojem souvisí i rozvoj demokratického myšlení, osobní zodpovědnosti, tolerance a rasové snášenlivosti.

Vzdělávání žáků v základní škole by tedy mělo být užitečné pro žáky, připravovat je především na praktické plnění požadavků, které na ně v budoucnu bude klást společnost. Současně by měla škola respektovat individuální potřeby žáků.

V našem pojetí by škola měla být místem, které žáky motivuje k aktivnímu učení se. A to ne učení se encyklopedickým vědomostem, ale pro život důležitým sociálním dovednostem a kompetencím učit se, řešit problémy. Chtěla by s žáky pracovat takovými metodami, které v nich vzbudí pocit bezpečí, podpoří jejich zdravé sebevědomí, rozvinou jejich schopnost kriticky zhodnotit předkládaná fakta, dovedou je ke schopnosti sebehodnocení, dají jim možnost pozitivních prožitků.

Takto formulovaný obecný koncepční záměr školního vzdělávacího programu vychází z přesvědčení, že kvalita vzdělávací služby školy nemá být primárně posuzována podle tradičně chápaných tzv. vzdělávacích výsledků. Za tyto výsledky bývají nezdávka považovány pouhé faktografické znalosti žáků zjišťované testováním.

Naším prvořadým cílem je proměnit školu v prostředí, kde se dětem s různými vzdělávacími potřebami dostává kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče a kde se také cítí bezpečně a spokojeně.

2.2.2. Hlavní a dílčí cíle vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program Škola pro život vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV, z analýzy možností školy (prostorové a materiální vybavení), složení a schopností pedagogického sboru, požadavků rodičů a navázání na tradice školy. Nedílnou součástí školy při naplňování cílů vzdělávacího programu je také činnost školní družiny.

Hlavní cíle základního vzdělávání jsou tyto:

Umožnit žákům osvojit si strategie a motivovat je pro celoživotní učení.

Chceme žáky naučit:

- Vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení,
- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a v praktickém životě,
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie.

Podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a ke schopnosti řešit problémy.

Chceme žáky naučit:

- Samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti,
- uvádět věci a znalosti do souvislostí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy,
- volit vhodné způsoby řešení úkolů, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat osvědčené postupy při řešení obdobných nebo nových úkolů a situací.

Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.

Chceme žáky naučit:

- Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- naslouchat jiným a porozumět jim,
- obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací.

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Chceme žáky naučit:

- Spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- aktivně přispívat k diskusi, umět v diskusi obhajovat vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných.

Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.

Chceme žáky naučit:

- Mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory,
- řešit praktické problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva i povinnosti,
- schopnosti hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných.

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.

Chceme žáky naučit:

- Schopnosti ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot,
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory.

Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně odpovědný.

Chceme žáky naučit:

- Schopnosti ochrany vlastního zdraví i zdraví ostatních,
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně a s ohledem na své zdraví i zdraví jiných,
- dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.

Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.

Chceme žáky naučit:

- Vnímat kulturní i historické dědictví jako významný fenomén,
- být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných.

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopností v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Chceme žáky naučit:

- Využívat znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost,
- rozvíjet své podnikatelské myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápat podstatu, cíl a riziko podnikání.

Náš ŠVP klade důraz na otevřenost školy všem dětem mimo jiné obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním osobnosti žáka a snahou o jeho všestranný rozvoj.

Další prioritou školy je navázání co nejširší spolupráce s rodičovskou veřejností.

Vytváříme pro žáky na 1. i 2. stupni podnětné a tvůrčí školní prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání i podporuje žáky nejslabší. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám, případně s využitím podpůrných opatření, optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima. K tomu se vytvářejí i odpovídající podmínky pro vzdělávání všech žáků. Hodnocení výkonů a pracovních výsledků žáků je postaveno na plnění konkrétních a splnitelných úkolů, na posuzování individuálních změn žáka a pozitivně laděných hodnotících soudech. Žákům je dána možnost zažívat úspěch, nebát se chyby a pracovat s ní. V průběhu základního vzdělávání žáci postupně získávají takové kvality osobnosti, které jim umožní pokračovat ve studiu, zdokonalovat se ve zvolené profesi a během celého života se dále vzdělávat a podle svých možností se aktivně podílet na životě společnosti.

Již tradičně se naše škola snaží podchytit a prohloubit zájem dětí o sport. Od šestého ročníku nabízíme žákům možnost zařazení do třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy na základě úspěšného vykonání talentových zkoušek na konci pátého ročníku.

Významným cílem našeho ŠVP je rovněž snaha o prohloubení jazykových dovedností žáků zaměřená zejména na praktické využití cizího jazyka (konverzace).

2.2.3. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. V rámci vzdělávacího procesu jsou uplatňovány všemi pedagogy.

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí, bude uplatňovat tyto výchovné a vzdělávací strategie:

-naučit žáky využívat všech přístupných zdrojů informací, naučit se pracovat s různými zdroji, a to jak v tištěné, tak v elektronické podobě (knihy, tisk, časopisy, internet)

-využívat nové vyučovací metody a organizační formy práce (projekt, práce skupin, dialog, problémové učení, projekt, mezipředmětové vazby, exkurze, besedy)

-spolupracovat s rodiči a další dospělou veřejností, institucemi (Rada školy, MÚ, PPP, Ped. fakulta UK Praha a další vysoké školy pedagogického i nepedagogického zaměření, občanská sdružení)

-zúčastňovat se společenských, kulturních a sportovních akcí

-prezentovat výsledky své práce na veřejnosti

-budovat ve škole kladně motivující klidné prostředí (boj proti šikaně, tolerance k odlišnostem ve všech oblastech), vytvářet partnerský vztah mezi učitelem a žákem

2.2.4 Průřezová témata a jejich zařazení ve vzdělávacích obdobích a povinných vyučovacích předmětech

Průřezová témata jsou nedílnou součástí základního vzdělávání, neboť formulují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného života. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení jednotlivých vzdělávacích oborů. V našem vzdělávacím programu usilujeme o co nejlepší využití této možnosti. Proto integrujeme průřezová témata do různých vyučovacích předmětů, případně realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v osnovách vyučovacích předmětů. Pro větší přehlednost uvádíme souhrn všech průřezových témat a jejich tematických okruhů tak, jak jsou realizována v jednotlivých vzdělávacích obdobích a vyučovacích předmětech.

V případě žáků s lehkým mentálním postižením budou jednotlivá průřezová témata zaměřena takto:

Osobnostní a sociální výchova:

- utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým
- rozvoj zvládání vlastního chování
- podpora akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci
- uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování

Výuka tohoto průřezového tématu bude napomáhat prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace a bude zohledňovat individuální možnosti žáků.

Výchova demokratického občana:

- utváření sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti
- utváření úcty k zákonu
- utváření úcty k hodnotám jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance
 - utváření aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod

- utváření ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším
 - utváření respektu ke kulturní, etnickým a jiným odlišnostem
 - utváření empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku, schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu opět se zohledněním individuálních možností žáků.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- překonávání stereotypů a předsudků
- kultivace postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- kultivace postojů ke kulturní rozmanitosti
- utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám
- osvojování vzorců evropského občana
- podpora smyslu pro zodpovědnost

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace tohoto průřezového tématu volí vyučující s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

Multikulturní výchova:

- uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí
- utváření hodnotového systému žáků, korekce jejich jednání
- rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu
- uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- podpora angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace tohoto průřezového tématu volí vyučující s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Environmentální výchova:

- vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí
- utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí

- podpora angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
 - rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví
- Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace tohoto průřezového tématu volí vyučující s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

Mediální výchova:

- uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- vytvoření představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec a také v každodenním životě v regionu
- rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování
- využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace tohoto průřezového tématu volí vyučující s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřeby rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů.

Seznam použitých zkratk vyučovacích předmětů:

ČjL	–	Český jazyk a literatura
Cj	–	Cizí jazyk (Aj – Anglický jazyk)
DCj	-	Další cizí jazyk(Nj-Německý jazyk, Rj-Ruský jazyk)
M	–	Matematika
Inf	–	Informatika
Prv	–	Prvouka
Př	–	Přírodověda 1.stupeň, Přírodopis 2.stupeň
Vl	–	Vlastivěda
Hv	–	Hudební výchova
Vv	–	Výtvarná výchova
Tv	–	Tělesná výchova
Pč	–	Pracovní činnosti
D	–	Dějepis
Ov	–	Občanská výchova
F	–	Fyzika
Ch	–	Chemie
Z	–	Zeměpis
Vkz	–	Výchova ke zdraví

Jednotlivá vzdělávací období zahrnují tyto ročníky:

- 1. vzdělávací období - 1. až 3. ročník
- 2. vzdělávací období - 4. a 5. ročník
- 3. vzdělávací období - 6. až 9. ročník

		1.	2.	3.
Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj -schopnosti poznávání	ČjL,Prv	ČjL, Př, Vv	ČjL,D, Z, Př, F, Ch, Vkz
	Sebepoznání a sebepojetí	Prv, Tv	Vl, Př, Hv	Ov., Př, Tv, Vkz, Pč
	Seberegulace a sebeorganizace	Aj, Nj,DCj	Př, Tv	Ov, Př, F, Ch, Tv, Vkz, Pč
	Psychohygiena	Prv, Tv	Př, Tv	Př ,Ov, F, Ch Hv, Tv, Vkz, Pč
	Kreativita	ČjL,Hv, Vv, Tv,Pč	ČjL, Vv, Tv, Pč	Aj, Nj,DCj,Z, Př, Vv

	Sociální rozvoj- poznávání lidí	Tv	Př	Z, Př,
	Mezilidské vztahy	ČjL, Prv	VI, Př	D, Př
	Komunikace	Aj, Nj, DCj ČjL, Prv	ČjL	Aj, Nj, DCj, ČjL, Z, F, Ch, V, Tv, Pč
	Kooperace a kompetence	ČjL, Tv	VI, Tv	Z, Př, F, Tv, Vv, Pč
	Morální rozvoj- řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČjL, Prv	ČjL	Ov, Př, Ch, Vv, Tv
	Hodnoty, postoje, praktická etika	ČjL, Prv	VI, Př	Př, Ch, Vv
		1.	2.	3.
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola	Prv		Z
	Občan, občanská společnost a stát	Prv	VI	ČjL, D, Z, Ch
	Participace občanů v politickém životě	Prv	VI	Ov
	Principy demokracie	Prv	VI	D, Ov
Výchova k myšlení v ev. a glob. souvislostech	Evropa a svět nás zajímá	Pč	Hv, Pč	Aj, Nj, DCj, ČjL Z, Ch, Hv
	Objevujeme Evropu a svět	Prv	ČjL, VI	Aj, Nj, ČjL, Inf, Z, Př
	Jsme Evropané	Prv	VI	Aj, Nj, DCj ČjL, D, Ov, Z, Hv, Vv
Multikulturní výchova	Kulturní diference		VI, Hv	Z
	Lidské vztahy	Prv, Pč	VI, Hv, Pč	Ov, Z, Hv
	Etnický původ		VI, Aj, Nj, DCj, Vv	D, Z, Hv, Vv

	Multikulturalita	Vv	Aj, Nj,DCj,Vl	Aj,Nj,DCj, ČjL, Z
	Princip sociálního smíru a solidarity		Aj, Nj,DCj	D, Z, Vkz,Tv
Environmentální výchova	ekosystémy	Prv	Př	Z, Př
	Základní podmínky života	Prv, Pč	Př	Z,Př, Ch
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Prv, Pč	Př, Pč	Z, Př, Ch, Pč
	Vztah člověka k prostředí	Prv, Pč	Vl,Př, Tv, Pč	ČjL, Z, Př,Ch, Vv, Vkz
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČjL	Tv	ČjL, Inf, Z, F, Vv,Tv
	Interpretece vztahu med. sdělení a reality		Vv, ČjL	Ov, Z, Vkz,Tv
	Stavba mediálních sdělení		ČjL	Z, F
	Vnímání autora med. sdělení		ČjL	Z, F, Hv, Vz,Tv
	Fungování a vliv médií ve společnosti		ČjL	ČjL, Ov, Z
	Tvorba mediálního sdělení		ČjL	ČjL, Inf, Z, Ch, Vv
	Práce v realizačním týmu		ČjL	Z, F, Ch, Vv

2.2.5. Strategie naplňování jednotlivých klíčových kompetencí

Klíčové kompetence	
Kompetence k učení	Rozvíjíme individuálně u každého žáka podle dané situace. Důraz klademe na: -čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací -rozvoj sebehodnocení, práce s chybou -účast na soutěžích a olympiádách -pomoc při organizaci a samostatné organizování akcí mimo vyučování
Kompetence k řešení problémů	Žákům jsou zadávány úkoly, které: -rozvíjejí učení v souvislostech -pocházejí z praktického života -při zpracování musí žáci využívat informací ze všech dostupných zdrojů -mají více přístupů k řešení Žáci mohou prezentovat své myšlenky a práce ve škole, v Hornopočernickém zpravodaji
Kompetence komunikativní	Vedeme žáky k: -vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni -tomu, aby uměli obhájit svůj názor přiměřenou formou -tomu, aby uměli vyslechnout a posoudit názor ostatních Snažíme se vytvořit dostatečný prostor ve vyučovací hodině i mimo ni pro vyjadřování žáků.
Kompetence sociální a personální	Snažíme se, aby děti: -se zapojily aktivně do organizace činnosti školy -prokázaly schopnost střídat role ve skupině -respektovaly dohodnutá pravidla chování -se naučily odmítavému chování ke všemu, co narušuje dobré vztahy v kolektivu třídy, školy -se naučily základům spolupráce a týmové práce
Kompetence občanské	Rozvíjíme hlavně sociálním učním, metodami sebepoznávání, seznamujeme žáky s jejich právy, odpovědnostmi a povinnostmi. Žáci jsou vedeni k respektování národních, kulturních i historických tradic.
Kompetence digitální	Vedeme žáky k : -vhodnému využívání digitálních technologií ve výuce, v domácí přípravě, v zapojení do života školy i do činnosti

	obce -samostatné volbě způsobu získávání dat a práce s nimi podle konkrétního zadání a účelu, v případě potřeby jim nabízíme vhodné zdroje, postupy a prostředky -tomu, aby se vyjadřovali pomocí digitálních prostředků, k usnadnění a zefektivnění práce jim umožňujeme pravidelný kontakt s digitálními technologiemi v různých pracovních školy (PC pracovny, knihovna, školní tablety) Aktualizujeme pravidelně elektronické vybavení školy, aktualizujeme software a seznamujeme žáky s novými technologiemi (s přínosy i riziky) Při práci s digitálními technologiemi předcházíme situacím, které ohrožují bezpečnost a zdraví žáků, seznamujeme je s etickým jednáním a s riziky sdílení informací v digitálním prostředí.
--	--

2.2.6. Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce a školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Škola spolupracuje také se školním psychologem, který pravidelně navštěvuje školu.

Zaměření poradenských služeb:

- Poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství rodičům žáka ve výchově a vzdělávání,
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu,
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků,
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, rodičům v souvislosti s výchovou dětí,
- kariérové poradenství, volba střední školy,
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků s odlišného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním,
- poradenství ke vzdělávání mimořádně nadaných žáků,
- metodická podpora učitelů v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech při pedagogické práci s žáky,
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

Výchovný poradce, školní metodik prevence i školní psycholog realizují konzultační hodiny pro rodiče podle individuální potřeby žáků a rodičů.

Poradenství kariérové

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům a rodičům žáků v rámci konzultačních hodin, případně třídních schůzek. Ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování žáků k přijímacímu řízení. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici

žákům jsou informační materiály o středním školství a trhu práce.

Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky - otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace s rodiči atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů městských částí a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání s rodiči, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství. Škola spolupracuje s dalšími organizacemi v oblasti prevence soc. pat. jevů, využívá vybrané programy.

Psychologická péče

Na třídní učitele, výchovného poradce školy, školního metodika prevence a školního psychologa se mohou žáci kdykoli ve škole obrátit a požádat ho o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Pomáhají s řešením konfliktů mezi žáky, podporují optimální komunikaci mezi rodiči, učiteli a žáky (mediace). Podporují rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy. Nabízí individuální pohovory rodičům v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem a dítětem. Poskytují konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podávají informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

2.2.7. Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření, která se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně uplatňuje škola pouze na doporučení školského poradenského zařízení.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními má škola na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagogové tomu přizpůsobují vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření. Pravidla pro použití podpůrných opatření jsou upřesněna v příloze č. 3 ŠVP „Pravidla vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.“

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků škola zabezpečí:

- uplatňování principu diferenciaci a individualizaci vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin;
- v odůvodněných případech případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);
- spolupráci s ostatními školami

2.2.7.1. Péče o talentované a mimořádně nadané žáky

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Škola vytváří podmínky pro co největší využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných. Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků věnuje škola pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami

Možnosti provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků mohou být například:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce;
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků;

- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit.

Výuka cizího jazyka probíhá v diferencovaných skupinách podle úrovně jazykových dovedností žáka s možností přestupu mezi skupinami.

Sportovně nadaní žáci mají možnost rozvíjet svůj talent v rámci tříd s rozšířenou výukou Tv i mimo ně. Jsou zapojováni do sportovních soutěží v rámci školy i mimo ni. Reprezentují školu.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (případně individuálního vzdělávacího plánu) nadaných a mimořádně nadaných žáků je upřesněn v příloze č. 4 Švp „Pravidla vzdělávání mimořádně nadaného žáka“.

2.2.7.2. Práce ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy

Třída s rozšířenou výukou tělesné výchovy byla poprvé otevřena pro šestý ročník ve školním roce 1998-1999. Jejím zaměřením byla atletika a fotbal. Hlavním přínosem třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy je zvýšení hodinové dotace pro výuku tělesné výchovy na pět hodin týdně a navíc možnost účasti na pravidelných sportovních soustředěních, školních sportovních akcí a sportovních akcí pořádaných DDM Praha.

Žáci jsou přijímáni do třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy od šestého ročníku na základě přijímacího řízení – tedy úspěšného zvládnutí talentových zkoušek. Podmínkou přijetí (a také setrvání ve třídě s rozšířenou výukou tělesné výchovy) je také dobrý prospěch a chování bez vážných kázeňských problémů.

Talentová zkouška je zaměřena na zjištění všestranných pohybových dispozic žáka. U chlapců je doplněna testem fotbalových dovedností.

Žáci třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy mají možnost účastnit se sportovních soustředění zaměřených na atletiku ve vrcholovém atletickém středisku v Jablonci nad Nisou a kondičních, pobytových soustředěních v přírodě, nebo lyžařských kurzů.

Také kvalitní školní sportovní areál s atletickými povrchy, umělou trávou 3. generace, menším hřištěm s umělým povrchem a třemi tělocvičnami poskytuje ideální podmínky pro rozvoj mladých sportovců, kteří se mají možnost prezentovat při nejrozličnějších sportovních soutěžích.

Pravidelně se žáci naší školy účastní Poháru Primátora pražských škol, který zahrnuje veškeré sportovní soutěže a disciplíny pořádané DDM Praha. Mezi tradičně silné disciplíny našich sportovců patří především fotbal, atletika, volejbal, nohejbal, florbal, stolní tenis. Ale rádi se s nimi zúčastníme i dalších sportů, abychom rozvíjeli všestrannost. Naše škola rovněž pořádá celou řadu sportovně-kulturních akcí v rámci školy, jako je např. taneční soutěž Chodovické trsání, Velikonoční štafeta, Čertovské schody, Vánoční laťka,

Šplhounek roku, Futsalový turnaj, běh s Forrestem Gumpem a další, při kterých mají žáci tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy možnost poměřit svoje síly s vrstevníky z běžných tříd.

2.2.8. Školní družina

Činnost školní družiny jako prvku zájmového vzdělávání je propojena ve velké míře s prací žáků při vyučování. Vychovatelé ŠD znají cíle školního vzdělávacího programu a aktivně se v rámci jednotlivých oddělení zapojují do jejich naplňování. Výchovné a vzdělávací cíle, organizace práce, obsah činnosti školní družiny, její materiální a personální podmínky a další informace jsou podrobněji rozpracovány v školním vzdělávacím programu školní družiny.

2.2.9. Zájmové kroužky

Škola může nabízet jako doplňkovou činnost volnočasové aktivity pro žáky v rámci činnosti kroužků se různým zaměřením. Kroužky jsou organizovány vždy v pololetním cyklu.

3. Učební plán

3.1. Učební plán pro 1.stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník časová dotace					Celkem	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	7+1	7+1	7+2	6+1	6+1	39	6
	Cizí jazyk	Anglický/ Německý jazyk	0+2	0+2	3	3	3	13	4
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	4+1	4+1	22	2
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	1	1	1	2
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	2	1+1	2	-	-	14	3
		Přírodověda	-	-	-	1+1	1+1		
		Vlastivěda	-	-	-	2	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	-
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	2	1	1	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2+1	2	2	11	1
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	-
Celková povinná časová dotace			21	22	24	25	26	118	
Z toho disponibilní časová dotace			3	4	3	3	3		16

3.2. Učební plán pro 2.stupeň – běžné třídy

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník časová dotace				Celkem	Z toho DČD
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	3+2	4	4	4	17	2
	Cizí jazyk	Anglický/Německý jazyk	3+1	3	3	3+1	14	2
	Další cizí jazyk	Německý / Ruský jazyk	0	0	3	3	6	
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	3+1	4+1	4	4	17	2
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	4	0
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	1+1	1+1	12	2
	Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	2	1	1+1	25	5
	Chemie	Chemie	-	-	1+1	1+1		
	Přírodopis	Přírodopis	2	2	1+1	1		
	Zeměpis	Zeměpis	1+1	2	1	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	-	9	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	10	0
	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	-	1	1	-		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	0	3	0
Volitelné předměty			0+1	0+2	0+1	0+1	5	5
Celková povinná časová dotace			30	31	31	30	122	
Z toho disponibilní časová dotace			6	3	4	5		18

3.3. Učební plán pro 2. stupeň – třídy s rozšířenou výukou Tv

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník časová dotace				Celkem	Z toho DČD
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	3+1	4	4+1	4	17	1
	Cizí jazyk	Anglický/ Německý jazyk	3	3	3	3	12	0
	Další cizí jazyk	Německý / Ruský jazyk	0	0	3	3	6	0
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	3+1	4+1	17	1
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	4	0
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	1+1	1+1	12	2
	Výchova k občanství	Občanská výchova	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	2	1	1	22	2
	Chemie	Chemie	-	-	1+1	1+1		
	Přírodopis	Přírodopis	2	2	1	1		
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	-	9	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	3+2	2+3	3+2	2+2	19	9
	Výchova ke zdraví							
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	0	3	0
Volitelné předměty			-	-	-	0+1	1	1
Celková povinná časová dotace			30	30	32	30	122	
Z toho disponibilní časová dotace			3	3	6	6		18

3.4. Povinně volitelné předměty na 2. stupni

Zařazení volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka volitelných předmětů v jednotlivých ročnících se odvíjí od zájmu žáků a také od organizačních, personálních a prostorových podmínek školy v daném školním roce. Žák si vybírá předmět z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku.

Literárně jazykové praktikum (6. - 9. ročník) – zkratka PkČj
Výtvarně hudební praktikum (9. ročník) – zkratka HvPk
Konverzace v cizím jazyce (6.- 9. ročník) – zkratka KAj/ KNj/ KRj
Přírodovědné praktikum (7. - 9. ročník) – zkratka PřPk
Technické kreslení (7.-9.ročník) – zkratka TK
Společenskovědní seminář (7. - 9. ročník) – zkratka SvS
Sportovní hry (6.-9. ročník) – zkratka SH

3.5. Poznámky k učebnímu plánu

Povinné i povinně volitelné předměty jsou realizovány ve standardních vyučovacích hodinách, které trvají 45 minut. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Na výuku některých předmětů lze dělit třídy na skupiny, vytvářet skupiny žáků ze stejných nebo různých ročníků nebo spojovat třídy. Výuka předmětu tělesná výchova je realizován v tělocvičnách a ve venkovním sportovním areálu školy. Pro předmět Informatika je žákům k dispozici učebna výpočetní techniky. Tematické okruhy předmětu Pracovní činnosti jsou na druhém stupni vyučovány také ve školní dílně, cvičné kuchyňce a na školním pozemku. Pro výuku hudební výchovy na druhém stupni je určena poloodborná učebna – hudebna - vybavená hudebními nástroji.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví je na 1. stupni integrován do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, ve třídách 2.stupně s rozšířenou výukou Tv je integrován v předmětu TV.

4. Učební osnovy

Učební osnovy jsou ve ŠVP rozpracovány podle vzdělávacích období. Pro konkrétní ročníky jsou učební osnovy jednotlivých předmětů podrobněji rozpracovány v příloze ŠVP č.“Časové rozvržení učiva“. Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů (včetně doplňujících vzdělávacích oborů) je tvořen očekávanými výstupy a učivem. V rámci 1. stupně je vzdělávací obsah dále členěn na 1. období (1. až 3. ročník) a 2. období (4. až 5. ročník). Očekávané výstupy mají činnostní povahu, jsou prakticky zaměřené, využitelné v běžném životě a ověřitelné. Vymezují předpokládanou způsobilost žáků využívat osvojené učivo v praktických situacích a v běžném životě. Očekávané výstupy na konci 3. ročníku (1. období) jako orientační (nezávazné) a na konci 5. ročníku (2. období) a 9. ročníku jako závazné. Pro usnadnění identifikace jsou očekávané výstupy očíslovány. Očekávané výstupy na konci 5. ročníku (2. období) a 9. ročníku stanovují závaznou úroveň, která musí být na konci 1. stupně a 2. stupně základní školy dodržena. Minimální doporučenou úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření jsou upravené očekávané výstupy- pro snadnější identifikaci jsou označeny písmenem „p“, které jsou obvykle na nižší úrovni než odpovídající očekávané výstupy daného vzdělávacího oboru. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření případně překročit. Pro jednoznačnou identifikaci je většina výstupů minimální doporučené úrovně označena písmenem „p“ a číslem obsahově odpovídajícího očekávaného výstupu. Pokud není v daném tematickém okruhu žádný přímo související očekávaný výstup, výstupy minimální doporučené úrovně jsou označeny písmenem P bez čísla a představují vhodné specifické znalosti a dovednosti dosažitelné i při případné úpravě výstupů. Očekávané výstupy, pro které není uveden výstup v minimální doporučené úrovni, mohou být při případných úpravách výstupů v individuálním vzdělávacím plánu (IVP) bez náhrady vypuštěny.

4.1. Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

4.1.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zahrnuje vzdělávací obor Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk. Vzdělávací obsah těchto oborů může být realizován od prvního ročníku v povinných vyučovacích předmětech – český jazyk a literatura, anglický jazyk (jako cizí jazyk), německý jazyk (jako další cizí jazyk), ruský jazyk (jako další cizí jazyk) a v povinně volitelném předmětu na druhém stupni Konverzace v cizím jazyce. Vzdělávací obsah povinně volitelných předmětů je podrobněji rozpracován v kapitole Doplňující vzdělávací obory.

Všechny tyto vyučovací předměty mají společné hlavní cíle – vybavit žáky jazykovými dovednostmi, vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny oblasti vzdělávání. Jazykové vzdělávání pojmáme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení. Jazyk chápeme především jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Vzdělávání v cizím jazyce a v dalším cizím jazyce vychází ze Společného evropského referenčního rámce, který popisuje různé úrovně ovládání cizího jazyka. V rámci cizího jazyka by žák měl dosáhnout úrovně A2, v rámci dalšího cizího jazyka by měl žák dosáhnout úrovně A1.

Oblast zahrnuje povinné vyučovací předměty:

Český jazyk a literatura

Anglický jazyk

Německý jazyk

Ruský jazyk

4.1.2. Český jazyk a literatura

4.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících prvního a druhého stupně. Výuka probíhá formou 45 minutových vyučovacích hodin v kmenových třídách za použití všech vyučovacích pomůcek, které má škola k dispozici (např. interaktivní tabule, audio-vizuální techniky, zvukových nahrávek, knih ze školní knihovny, výukových PC programů apod.). Pokud to dovolují podmínky školy, jsou žáci děleni do skupin.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Dovednosti, které si žáci v rámci tohoto předmětu osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech základního vzdělávání. Proto má tento předmět stěžejní postavení mezi všemi vyučovacími předměty.

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Při výuce psaní se žáci učí od prvního ročníku psací písmo Comenia script. Při výuce čtení klademe důraz na čtení s porozuměním.

Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační schopnosti. Na 2. stupni je naším hlavním cílem cestou rozvoje jasně, přehledně a srozumitelně vyjadřování vést žáky k přesnému a logickému myšlení, prohlubovat jejich obecné intelektové dovednosti. Literární učivo se zde již stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky.

Důraz je kladen zejména na rozvoj komunikačních dovedností. Tomu je podřízena i výuka gramatiky. Naplňování cílů napomáhají i návštěvy knihoven, práce s knihou i s texty na internetu, besedy s významnými osobnostmi a návštěvy kulturních programů.

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura využíváme níže uvedené společné výchovné a vzdělávací strategie, které mají žákům umožnit utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- vést žáky k systematickému vedení a ukládání informací
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vést je k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění

Kompetence sociální a personální

- vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vytvářet příležitosti, aby se žáci naučili základům spolupráce a týmové práce

Kompetence občanské

- seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlit jim jeho význam
- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby

Kompetence pracovní

- vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

Kompetence digitální

- využívat digitální technologie v rámci výuky i přípravy na výuku, při tvorbě prezentací a k vyhledávání informací
- při práci s informačními zdroji vést žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd.
- vést žáky k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- kreativita

Sociální

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace
- kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického člověka

- Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Kulturní diferenciacce
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání med. sdělení
- Tvorba mediálního sdělení
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

4.1.2.2. Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník 1. - 3.	Průřezová témata
1- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. 1p – čte s porozuměním jednoduché texty	čtení uměleckých, populárních naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků uplatnění přirozené intonace	3.	
2- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti. 2p – rozumí pokynům přiměřené složitosti	komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva dialog, mluvčí a posluchač	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
3 - respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru.	výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů zdvořilostní obraty	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník 1. - 3.	Průřezová témata
4 - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost. 4p – dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	3.	
5 - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. 5p - dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	rozvíjení znělého hlasu návčik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání	1. - 3.	
6 - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích. 6p - dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	členění jazykového projevu	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj - komunikace
7 - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	souvislé jazykové projevy využívání jednoduché osnovy	3.	
8 + 8p - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	dodržování hygienických návyků správného psaní	1. - 3.	
9 - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev. 9p – píše písmena a číslice, spojuje písmena a slabiky, převádí slova z mluvené do psané podoby, dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost	automatizace psacího pohybu odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu	3.	
10 - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 10p – opisuje a přepisuje krátké věty .	plynulý a úhledný písemný projev	2. - 3.	
11 - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
12 - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky. 12p – rozlišuje všechny písmena rozeznává samohlásky(odlišuje jejich délku) a souhlásky, tvoří slabiky, rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky	hláskosloví, stavba slov, nauka o slově	1. - 2.	
13 - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná.	slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	2. - 3.	
14 - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost.	třídění slov seznamování se s některými slovními druhy	2. - 3.	
15 - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	ohebné a neohebné slovní druhy	2. - 3.	
16 - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných	souvislý mluvený projev význam slov	2. - 3.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník 1. - 3.	Průřezová témata
jmen, přídavných jmen a sloves.			
17 - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	věta a souvětí spojky a jejich funkce, spojovací výrazy	2. - 3.	
18 - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	druhy vět podle postoje mluvčího výběr vhodných jazykových prostředků	2. - 3.	
19 - Odůvodňuje a píše správně: i, í, y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 19p – píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – morální rozvoj
20 - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku. 21p – pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně	reprodukce textu přednes básně nebo úryvku prózy	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
21 - vyjadřuje své pocity z přečteného textu. 21p – reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	líčení atmosféry příběhu	3.	
22 - rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	základy literatury - poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)	3.	Mediální výchova – Kritické čtení a vnímání med. Sdělení
23 - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	volná reprodukce textu dramatizace pohádky, povídky nebo básně	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – Mezilidské vztahy

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 2.	
1 - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů tiché čtení s porozuměním	Ročník 4. - 5.	
2 - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku	4. - 5.	
3 - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	orientace v textu	4. - 5.	
4 - reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	vystižení jádra sdělení orientace v naučných textech přiměřených věku	4. - 5.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 2.	
5 - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku. 5p – vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích, má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování	pravidla dialogu	4. - 5.	
6 - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.	porovnávání názorů, tolerance řešení konfliktních situací	4. - 5.	Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti
7 - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, a tempo podle svého komunikačního záměru. 7p – v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči	členění vět, frázování, síla a barva hlasu	4. - 5.	
8 - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	spisovná, hovorová a nespisovná mluva	4.	Mediální výchova - Fungování a vliv médií ve společnosti
9 - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu	5.	
10 - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 10p – popíše jednoduché předměty, činnosti a děje, opisuje a přepisuje jednoduché texty, píše správně a přehledně jednoduchá sdělení, píše úpravně a čitelně, dodržuje mezery mezi slovy, ovládá hůlkové písmo, tvoří otázky a odpovídá na ně	orientace ve stavbě textu členění na odstavce	4. - 5.	Mediální výchova - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
11 - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti. 11p - vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích	pravidla sestavování osnovy členění příběhu	4. - 5.	
12 - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, slova opačného a stejného významu	4.	Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Schopnosti poznávání
13 - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	stavba slova	4. - 5.	
14 - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu. 14p – pozná podstatná jména a slovesa	slovní druhy a jejich třídění tvary slov mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen	4. - 5.	
15 - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební	práce s větou	4. - 5.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 2.	
dvojici označuje základ věty.			
16 - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnění větu jednoduchou v souvětí. 16p – dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího	výstavba věty, základní větné členy věta jednoduchá, souvětí smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí	4. - 5.	
17 - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	rozmanité spojovací výrazy	4. - 5.	
18 - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. 18p – rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky, ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik, určuje samohlásky a souhlásky, seřadí slova podle abecedy, správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě., správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky	vyjmenovaná slova práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov hledání a dotváření slov příbuzných	4. - 5.	
19 - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	shoda přísudku podmětem	5.	
20 - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. 20p – dramatizuje jednoduchý příběh, – vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích	zážitkové čtení a naslouchání nalézání příčin věcí a porozumění jim	4. - 5.	Mediální výchova- Vnímání autora med. Sdělení
21 - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. 21p – dramatizuje jednoduchý příběh, vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek, čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy, určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti	tvořivé činnosti s literárním textem volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje vlastní tvorba na libovolné téma	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – Kreativita Mediální výchova- stavba mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení
22 - rozlišuje různé typy uměleckých textů.	druhy a žánry dětské literatury	4.	Výchova k myšlení v evr.a glob. souvislostech – Objevujeme Evropu a svět
	literatura umělecká a věcná literatura v proměnách času lidová slovesnost	5.	
23 - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy. 23p – rozlišuje prózu a verše, rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu	literární pojmy: přirovnávání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy verš, rým	4. - 5.	
24 - projevuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy.	psychosomatické dovednosti (práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace)	4. - 5.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 2.	
25 - pracuje s pravidly hry a jejich variacemi, dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat.	herní dovednosti (vstup do role) sociálně komunikační dovednosti dodržování pravidel hry	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
26 – pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků. prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků.	dramatická situace, příběh (řazení situací v časové následnosti)	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – Osobnostní rozvoj – komunikace, Mediální výchova – práce v realizačním týmu

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník 6. - 7.	Průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
1 - spisovně vyslovuje česká s běžně užívaná cizí slova	<u>zvuková stránka češtiny</u> – spisovná výslovnost, modulace řeči, intonace, členění souvislé řeči		
2 - rozlišuje a příklady v textu rozpoznává nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech	<u>slovní zásoba</u> - její obohacování, stavba slova, způsoby tvoření slov, rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, antonyma	6. - 7.	
3 - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami 3p – orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	<u>obecné poučení o jazyce</u> – jazykové příručky	6. - 7.	
4 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 4p – pozná a určí slovní druhy, skloňuje podstatná a přídavná jména, pozná osobní zájmena, časuje slovesa, rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	<u>tvarosloví</u> – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	6. - 7.	
5 - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 5p – rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	<u>skladba</u> – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, stavba textu <u>obecné poučení o jazyce</u> –	6. - 7.	
6 - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 6p – rozezná větu jednoduchou od souvětí	<u>Skladba</u> -stavba věty jednoduché a souvětí(věty jednočlenné a dvojčlenné, větné členy, druhy vedlejších vět	6. - 7.	

7 - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 7p – správně píše slova s předponami a předložkami, ovládá pravopis vyjmenovaných slov, zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický	6. - 7.	
rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	obecné poučení o jazyce -čeština, skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka, jazyk a komunikace	6. - 7.	Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech – Jsme Evropané
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
1 - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 1p – orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	<u>tvořivé činnosti s literárním textem</u> -aktivní vnímání literárního díla, pochopení struktury a jazyka -přednes vhodných literárních textů a jejich reprodukce -interpretace vlastními slovy	6. - 7.	
2 - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	<u>základy literární teorie a historie</u> -literatura umělecká a věcná specifika autorské poetiky, odraz doby, autorův život jako inspirace	6. - 7.	
3 - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 3p – ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	<u>způsoby interpretace literárních a jiných děl</u> -reflexe četby -besedy nad čtenářským deníkem	6. - 7.	
4 - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	<u>tvořivé činnosti s literárním textem</u> -přednes vhodných literárních textů a jejich reprodukce -záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace liter. textu -vytváření vlastních textů (dramatizace)	6. - 7.	
5 - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	<u>literární druhy a žánry</u> -na základě vlastních zkušeností pracuje s jednotlivými typy a žánry literatury, porovnává je	6. - 7.	
6 - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkce, uvede výrazné představitele 6p – rozezná základní literární druhy a žánry	<u>literární teorie a historie</u> -charakteristika lit. druhů (lyrika, epika, drama) -próza a poezie a jejich výrazové prostředky -ústní lidová slovesnost, pohádky, pověst, báje, bajka	6.	Výchova k myšlení v Evrop. a glob. souvislostech -Evropa a svět nás zajímá
7 - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<u>literární teorie a historie</u> -od staroslověnského písemnictví do konce 18.století	7.	Výchova k myšlení v Evrop. a glob. souvislostech -Evropa a svět nás zajímá
8 - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	<u>způsoby interpretace literárních a jiných děl</u>	6. - 7.	
9 - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	<u>základy literární teorie a historie</u> -pracuje s internetem a CD-ROMEM jako zdrojem informací, vyhledává	6. - 7.	

9p – dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře	informace v knihovně a jejích katalozích pro zápisy v čtenářském deníku		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
1 - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 1p – čte plynule s porozuměním, reprodukuje text	<u>čtení</u> -praktické, věcné, kritické, prožitkové	6. - 7.	Mediální výchova -kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti
2 - rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	<u>naslouchání</u> -komunikační záměr mluvčího	6. - 7.	
3 - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	<u>naslouchání</u> -porovnání různých zdrojů informace a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu	6. - 7.	Mediální výchova -kritické čtení a vnímání mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti
4 - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační oblast 4p – komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	<u>mluvený projev</u> -zásady kultivovaného projevu	6. - 7.	
5 - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 5p - komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	<u>mluvený projev</u> -zásady dorozumívání -rozlišení různých komunikačních prostředků	6. - 7.	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> sociální rozvoj - komunikace
6 - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i para lingválních prostředků řeči	<u>mluvený projev</u> -zásady kultivovaného projevu -komunikační žánry		
7 - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	<u>mluvený projev</u> -pravidla komunikace, vedení dialogu a diskuse	6. - 7.	
8 - využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, 8p - čte plynule s porozuměním, reprodukuje text	<u>písemný projev</u> -osnova, výpisek, výtah	6. - 7.	
9 - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi větného navazování 9p – píše běžné písemnosti, podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost, popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup, vypráví podle předem připravené osnovy, s vhodnou podporou pedagoga	<u>písemný projev</u> -zpráva a oznámení -vertikální a horizontální členění textu, interpunkce	6. - 7.	

písemně zpracuje zadané téma			
10 - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 10p - – píše běžné písemnosti, podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost, popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup, vypráví podle předem připravené osnovy, s vhodnou podporou pedagoga písemně zpracuje zadané téma	<u>písemný projev</u> -vypravování, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, pozvánka, popisy, charakteristika	6. - 7.	<u>Osobnostní a sociální rozvoj</u> -osobnostní rozvoj – schopnosti poznávání

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník 8. - 9.	Průřezová témata
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
1 - spisovně vyslovuje česká s běžně užívaná cizí slova	<u>zvuková stránka jazyka</u> - spisovná výslovnost, modulace řeči, intonace, členění souvislé řeči, systém českých hlásek, podobnost znělosti, skloňování cizích slov a vlastních jmen		
2 - rozlišuje a příklady v textu rozpoznává nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch	<u>slovní zásoba</u> -jádro a rozvoj slovní zásoby	8. - 9.	
3 - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami 3p – orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	<u>obecné poučení o jazyce</u> -samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami	8. - 9.	
4 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 4p – pozná a určí slovní druhy, skloňuje podstatná a přídavná jména, pozná osobní jména, časuje slovesa, rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	<u>tvarosloví</u> -slovní druhy a jejich funkce ve větě, všestranné jazykové rozbory, zásady výběru jazykových prostředků pro mluvený i psaný projev	8. - 9.	
5 - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 5p - , rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	<u>jazyk a komunikace</u> -norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči	8. - 9.	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> – sociální rozvoj – komunikace

6 - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 6p- rozezná větu jednoduchou od souvětí	<u>skladba</u> -poměry mezi větami a větnými členy, sponová, fázová a modální slovesa, mluvnický a větný zápor,rozbory složitějších vět jednoduchých i souvětí	8. - 9.	
7 - v písemném projevu zvládá lexikální,slovotvorný,morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí 7p – správně píše slova s přeponami a předložkami, ovládá pravopis vyjmenovaných slov, zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	<u>skladba</u> -interpunkce ve větě jednoduché a souvětí, pravopis velkých písmen	8. - 9.	
8 - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<u>obecné poučení o jazyce</u> -vývoj jazyka, skupiny jazyků,jazykovědné disciplíny	8. - 9.	Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech – Objevujeme Evropu a svět Multikulturní výchova - multikulturalita
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
1 - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 1p – orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku	<u>tvořivé činnosti s literárním textem</u> -přednes vhodných literárních textů a jejich reprodukce -záznam a reprodukce hlavních myšlenek,interpretace liter.textu	8. - 9.	
2 - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	<u>základy literární teorie a historie</u> -struktura a jazyk literárního díla -literatura umělecká a věcná specifika autorské poetiky, odraz doby, autorův život jako inspirace	8. - 9.	Výchova demokratického občana –občan, občanská společnost a stát
3 - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 3p – ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	<u>způsoby interpretace literárních a jiných děl</u> -reflexe četby -recenze, literární kritika	8. - 9.	
4 - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	<u>tvořivé činnosti s literárním textem</u> -vytváření vlastních textů v rámci poezie, prózy, dramatizace textu	8. - 9.	Osobnostní a sociální – sociální rozvoj . komunikace
5 - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	<u>literární druhy a žánry</u> -na základě vlastních zkušeností pracuje s jednotlivými typy a žánry literatury, porovnává je	8. - 9.	Mediální výchova -kritické čtení a vnímání med. Sdělení
6 - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkce, uvede výrazné představitele 6p – rozezná základní literární druhy a žánry	<u>literární druhy a žánry</u> - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času, jejich hlavní představitelé	8. - 9.	
7 - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<u>literární druhy a žánry</u> -hlavní vývojová období národní a světové literatury(od 19. století po současnost),typické žánry a jejich představitelé	8. - 9.	Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech -Jsme Evropané
8 - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	<u>způsoby interpretace literárních a jiných děl</u>	8. - 9.	
9 - vyhledává informace v různých	<u>základy literární teorie a historie</u>		

typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 9p – dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře	-pracuje s internetem a CD-ROMEM jako zdrojem informací, vyhledává informace v knihovně a jejích katalozích, zpracuje referát na určité téma	8. - 9.	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
1 - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 1p – čte plynule s porozuměním, reprodukuje text	<u>čtení</u> -praktické, věcné, kritické, prožitkové	8. - 9.	Mediální výchova -kritické čtení a vnímání med. sdělení
2 - rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	<u>mluvený projev</u> -formulace otázek, aktivní vstup do hovoru <u>písemný projev</u> -subjektivně zabarvený popis	8. - 9.	Environmentální výchova -vztah člověk k prostředí
3 - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	<u>naslouchání</u> -porovnání různých zdrojů informace a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu	8. - 9.	
4 - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační oblast 4p – komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	<u>mluvený projev</u> -zásady kultivovaného projevu	8. - 9.	
5 - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 5p - komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	<u>mluvený projev</u> -zásady dorozumívání -rozlišení různých komunikačních situací a k nim zvolení vhodných prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci	8. - 9.	
6 - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	<u>mluvený projev</u> -zásady kultivovaného projevu -funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího	8. - 9.	
7 - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	<u>mluvený projev</u> -pravidla komunikace, vedení dialogu a diskuse	8. - 9.	
8 - využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 8p - čte plynule s porozuměním, reprodukuje text	<u>písemný projev</u> -strukturovaný životopis, charakteristika, teze, výklad,	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova -osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
9 - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 9p – píše běžné písemnosti, podle předlohy sestaví vlastní životopis a	<u>písemný projev</u> -komunikační žánry -vertikální a horizontální členění textu, interpunkce	8. - 9.	

napíše žádost, popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup, vypráví podle předem připravené osnovy, s vhodnou podporou pedagoga písemně zpracuje zadané téma			
10 - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 10p - píše běžné písemnosti, podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost, popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup, vypráví podle předem připravené osnovy, s vhodnou podporou pedagoga písemně zpracuje zadané téma	<u>písemný projev</u> -úvaha, recenze, bajka -zvláštnost fejetonu v české literatuře	8. - 9.	Mediální výchova -kritické čtení a vnímání med. sdělení -tvorba mediálního sdělení

4.1.3. Anglický jazyk

4.1.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován od prvního do devátého ročníku. Výuka probíhá formou 45 minutových vyučovacích hodin za použití všech vyučovacích pomůcek, které má škola k dispozici (např. interaktivní tabule, audio-vizuální techniky, zvukových nahrávek, knih ze školní knihovny, výukových PC programů apod.) v kmenových třídách a v jazykové učebně. Žáci jsou děleni do menších skupin, které jsou navzájem prostupné.

Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů. Cílem je nejen poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Cílem předmětu na prvním stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky. Gramatické jevy probíráme teprve tehdy, když jsou zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura. Na druhém stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu anglicky ve větších celcích. V souvislosti s probíraným učivem (zeměpis, dějepis) v rámci mezipředmětových vztahů se žáci seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem i v částech jiných vyučovacích předmětů.

Na druhém stupni (s výjimkou tříd s rozšířenou výukou Tv) je týdenní hodinová dotace posílena disponibilní hodinou).

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme níže uvedené společné výchovné a vzdělávací strategie, které mají žákům umožnit utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium a praktický život
- propojovat probíraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit anglicky a cizím člověkem
- naučit se opsat obsah myšlenky, pokud chybí slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je s našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Kompetence digitální

- vést žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vést žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
 - vést žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- kreativita

Sociální

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace
- kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického člověka

- Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Kulturní diferenciaci
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání med. sdělení
- Tvorba mediálního sdělení
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení

- Fungování a vliv médií ve společnosti

4.1.3.2. Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk

1.stupeň

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Řečové dovednosti 1- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, adekvátně na ně reaguje verbálně i neverbálně 1p – je seznámen se zvukovou podobou anglického jazyka 2-zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal 3- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení 4-rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu 5- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální podporu 6- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	pozdravy představení sama sebe poznáváme zvířata pojmenujeme nejbližší členy rodiny poznáváme barvy počítáme do deseti poznáváme to, co jíme a pijeme užíváme sloveso BÝT a MÍT v 1. osobě poznáváme školu, rodinu, kamarády první čtení s důrazem na výslovnost přepis tiskacího písma na psací	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj - seberegulace Sociální rozvoj -komunikace
		2.	
Poslech s porozuměním 1- rozumí jednoduchým otázkám a pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností 1p – rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností 2-rozumí slovům a jednoduchým větám pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, týkají se osvojovaných tématům zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 2p – rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu,	základní pravidla výslovnosti, přízvuk, vázání, rytmus, větná melodie slovní zásoba (přibližně 500 - 700 lexikálních jednotek produktivně) z tematických okruhů: já a moje rodina, domov, škola, město, jídlo, oblékání, doprava, roční období, měsíce, zvířata denní a týdenní program, příroda, styky s přáteli, země příslušné jazykové oblasti a ČR - a situací: pozdravy, představení, seznámení, poděkování, prosba, omluva, blahopřání, vyjádření souhlasu, nesouhlasu, radosti, lítosti, poskytování základních místních, časových aj.	4. - 5.	Multikulturní výchova: -etnický původ -multikulturalita -princip sociálního smíru a solidarity

rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování 3- rozumí jednoduchému poslechovému textu pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu Mluvení 1 - Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů 1p – pozdraví a poděkuje 2- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 2p – sdělí své jméno a věk 3– odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá 3p – vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) Čtení s porozuměním 1 - Žák vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2- rozumí krátkým jednoduchým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 2p – rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu) Psaní 1 - Žák napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života 2-vyplní své údaje do formuláře 3p – je seznámen s grafickou podobou anglického jazyka	informacím, domluva setkání, nákupy různého zboží ap. základní podoba vět oznamovacích, tázacích, rozkazovacích, konstrukce sloužící k vyjádření záporu, základních časových a prostorových vztahů pravopis produktivně osvojených slov a tvarů, základní poznatky o psaní velkých písmen, o dělení slov a o interpunkci základní geografické údaje týkající se nejvýznamnějších zemí příslušné jazykové oblasti, známá města, některé kulturní památky, různé zajímavosti ze života dětí, odlišné zvyky ap.		
--	--	--	--

2.stupeň

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním 1- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 1p – rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů 2-rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, který se týká osvojovaných témat 2p – rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby Mluvení 1- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 1p – odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby 2- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 3- vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním 1- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 1p – rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) 2- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	pravidla výslovnosti, upevňování správných výslovnostních návyků, průběžná korekce zjištěných nedostatků slovní zásoba (přibližně dalších 1000 lexikálních jednotek produktivně) z prohlubujících se tematických okruhů z 1. etapy. z nových tematických okruhů: kultura, pocity, nálady, cestování a turistika, sport, technika, oblékání, péče o zdraví, o životní prostředí, péče o potřebné (děti, postižené, staré lidi) vzdělávání a kulturní život u nás a v zemi studovaného jazyka; S vazbou na některá témata zeměpisu, dějepisu, občanské výchovy se dotknout : styků naší země s evropskými státy a se zeměmi jiných světadílů závažných celosvětových problémů (nebezpečí drog, rasová, národnostní a názorová nesnášenlivost apod.) a situací: např. překvapení, pochybnost, naděje, návrh, doporučení, návštěva v rodině, návštěva u lékaře, telefonování, fax, nákup dalších druhů zboží, jízdenek, letenek, vstupenek, podání dopisu, telegramu, balík aj. receptivně další slovní zásoba v souvislosti s poslechem a čtením mnohoznačnost a stopovatelnost slov synonyma, antonyma, homonyma, slova mezinárodně užívaná mluvnické učivo ze skladby a tvarosloví podle rozpisu učiva pro jednotlivé cizí jazyky pravopis dalších produktivně osvojených slov pravopisné změny, k nimž	6. - 9.	Multikulturní výchova -multikulturalita Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: -objevujeme Evropu a svět -jsme Evropané -Evropa a svět nás zajímá Osobnostní a sociální rozvoj: Sociální rozvoj -komunikace Osobnostní rozvoj -kreativita

Psaní 1- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 2- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 3- reaguje na jednoduché písemné sdělení 3p – reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	dochází při tvoření mluvnických tvarů (skloňování, časování, stupňování) základní pravidla interpunkce, psaní velkých písmen a dělení slov		
--	---	--	--

4.1.4. Další cizí jazyk – vzdělávací obor Další cizí jazyk je realizován ve vyučovacích předmětech Německý jazyk a Ruský jazyk.

4.1.4.1. Charakteristika vzdělávacího oboru

Další cizí jazyk je vyučován v osmém a devátém ročníku s hodinovou dotací 3 hodiny týdně. Výuka probíhá formou 45 minutových vyučovacích hodin za použití všech výukových pomůcek, které má škola k dispozici (např. interaktivní tabule, audio-vizuální techniky, zvukových nahrávek, knih ze školní knihovny, výukových PC programů apod.) v kmenových třídách a v jazykové učebně. Žáci jsou děleni do menších skupin, které jsou navzájem prostupné.

Cílem Německého a Ruského jazyka je nejen poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- kreativita

Sociální

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace
- kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického člověka

- Občan, občanská společnost a stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

Multikulturní výchova

- Kulturní diferenciaci
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

- Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání med. sdělení
- Tvorba mediálního sdělení
- Stavba mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

4.1.4.2. Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk/Ruský jazyk

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Německý jazyk/Ruský jazyk	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním 1- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně 1p – je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka 2- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 2p – rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování 3- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat 3p – rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu), rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku), rozumí jednoduchým pokynům učitele Mluvení 1- se zapojí do jednoduchých rozhovorů 1p – pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas 2- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - slovní zásoba – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí - mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	8. a 9..	Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj - seberegulace Sociální rozvoj -komunikace

2p – sdělí své jméno a věk 3- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním 1- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 2- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 2p – rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zájmena má-li k dispozici vizuální oporu) 3- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci Psaní 1- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 2- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 2p – reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby 3-stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			
--	--	--	--

4.2. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

4.2.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace zahrnuje vzdělávací obor Matematika a její aplikace. Vzdělávací obsah tohoto oboru je realizován od prvního ročníku v povinném vyučovacím předmětu Matematika.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Žáci jsou seznamováni se světem financí, což přispívá k rozvoji finanční gramotnosti. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. První z nich Čísla a početní operace na prvním stupni dále prohlubuje na druhém stupni tematický okruh Číslo a proměnná. Další okruhy jsou Závislosti, vztahy a práce s daty a Geometrie v rovině a prostoru.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, při jejichž řešení je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání.

Žáci se učí používat prostředky výpočetní techniky (kalkulátory, výukové programy).

Oblast zahrnuje povinný vyučovací předmět **Matematika**

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- kreativita

Sociální

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace
- kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

4.2.2. Matematika

4.2.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučování matematiky je založeno na aktivní činnosti žáků, která je nezbytná pro práci s matematickými objekty a pro dovednost užívat matematiku v reálných situacích. Umožňuje zjednodušení rozumového poznávání přírodních zákonitostí pomocí matematických symbolů. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, rozvíjí abstraktní a exaktní myšlené, logické a kritické usuzování.

Předmět Matematika se vyučuje jako samostatný povinný předmět ve všech ročnících základní školy. Na prvním stupni má v 1. až 3. ročníku časovou dotaci 4 hodiny týdně, ve 4. a 5. ročníku 5 hodin týdně. Na druhém stupni je výuka realizována ve všech ročnících s časovou dotací 4 hodiny týdně.

Výuka matematiky probíhá v kmenových třídách, učebně výpočetní techniky nebo v učebně vybavené interaktivní tabulí. Učitel a žáci využívají při výuce různé formy a metody práce a používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Ve vyučovacím předmětu Matematika využíváme níže uvedené společné výchovné a vzdělávací strategie, které mají žákům umožnit utváření a rozvoj klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů
- vyhledávat v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje
- prostřednictvím vhodně volených zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- vytvářet si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

- chápat význam kontroly dosažených výsledků
- uvědomit si, že důležité je i zjištění, že úloha má více, nebo žádné řešení
- hledat vlastní postup při řešení problémů
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat.

Kompetence komunikativní

- rozumět různým typům grafů a umět je sestavit
- sestavovat znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu
- spolupracovat při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici, menší skupině
- při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence občanské

- uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně
- poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu.

Kompetence pracovní

- naučit se bezpečně používat rýsovací a další potřeby a udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost
- přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

Kompetence digitální

- Vytvářet situace, kdy žákům využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému. Žák zvládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vést žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a vyhodnocení výsledků
- vést žáky ke schopnosti analyzovat a řešit jednoduché problémy, modelovat konkrétní situace
- vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat je pomocí digitálních prostředků;
- využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- vést žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.

Zařazená průřezová témata

Ve výuce matematiky jsou průběžně ve všech ročnících realizovány uvedené okruhy průřezových témat, proto nejsou ve vzdělávacím obsahu předmětu již blíže specifikována pro jednotlivé ročníky či učivo.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena
- kreativita

Sociální

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace
- kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- hodnoty, postoje, praktická etika

4.2.2.2. Vzdělávací obsah předmětu Matematika

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. 1p – porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20	manipulace s předměty počítání prvků	1.	
2- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. 2p – čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100, zná matematické operátory +, =, -, >, <, a umí je zapsat	čtení a zápis čísel vztahy větší, menší, rovno znaménka >, <, =	1. - 3.	
3 - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	orientace na číselné ose pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi	1. - 3.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	určování stovek, desítek a jednotek		
4 - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. 4p – sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20	sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10	1. - 2.	
	sčítání a odčítání v oboru 0-100 násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 1, 2, 3, 4, 5)	2.	
	sčítání a odčítání v oboru 0-1000 násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 6,7,8,9 a 10)	3.	
5 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace. 5p – řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odečítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20 6 - Poznává české mince a bankovky. Odhadne cenu základních potravin a cenu nákupu.	slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	1. - 3.	
7 - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	určování času, převádění jednotek času	2. - 3.	
8 - popisuje jednoduché závislosti z praktického života. 8p – modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy orientace a čtení matematických zápisů	1. - 3.	
9 - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel. 9p – doplňuje jednoduché tabulky, schémata, posloupnosti čísel v oboru do 20, zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose práce s údaji (jízdní řád, ceník)	2. - 3.	
10 - rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci. 10p – poznává a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit, rozeznává přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují	vyhledávání určitých tvarů v okolí třídění předmětů podle tvaru rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník a kruh	1.	
	tělesa - krychle, kvádr, koule, jehlan, kužel, válec	2. - 3.	
11 - porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky. 11p – používá pravítko	bod, přímka, polopřímka a úsečka – měření v cm a mm jednotky délky a jejich převody vzájemná poloha dvou přímek v rovině	2. - 3.	
12 - rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	modelování geometrických útvarů podle zadání	1. - 3.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	principy asociativnosti a komutativnosti při pamětném i písemném počítání	4. - 5.	
2 - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel. 2p – čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000, sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla, zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100	sčítání a odčítání čísel do 100000 velká násobilka písemné násobení dvojciferným a trojciferným číslem dělení jednociferným číslem dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel	4.	
	sčítání a odčítání čísel do milionu písemné násobení jednociferným až čtyřciferným číslem dělení dvojciferným číslem	5.	
3 - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel. 3p – zaokrouhluje čísla na desítky i stovky s využitím ve slovních úlohách, tvoří i zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100	zaokrouhlování na 1000, 100, 10 kontroly výpočtů	4.	
	zaokrouhlování na 1 000 000, 100 000, 10000, kontroly výpočtů	5.	
4 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel. 4p – zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy, rozeznává sudá a lichá čísla, používá kalkulátor 5 - Zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení. Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi.	slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	4. - 5.	
6 - Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	využití názorných obrázků k určování poloviny, čtvrtiny, pětiny, desetiny celku sčítání zlomků se stejným jmenovatelem slovní úlohy na určování části daného celku	5.	
7 - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	psaní a čtení desetinných čísel zobrazování desetinných čísel řádu desetin a setin na číselné ose porovnávání těchto desetinných čísel sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin násobení a dělení desetinných čísel 10, 100 a přirozeným číslem menším než 10 zaokrouhlování desetinných čísel řádu desetin na celky slovní úlohy na využití desetinných čísel v praktických situacích	5.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
8 - Porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Záporná čísla – označení, znázornění práce s daty	5.	
9 - vyhledává, sbírá a třídí data. 9p – vyhledá a roztrídí jednoduchá data(údaje, pojmy apod.) podle návodu		4. - 5.	
10 - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy. 10p – orientuje se a čte v jednoduché tabulce, určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích, Provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnost a času Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	4.	
11 - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce. 11p – znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary	práce s geometrickými útvary	4.	
	rýsování rovnostranného, rovnoramenného a pravoúhlého trojúhelníku	4. - 5.	
12 - sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. 12p – měří a porovná délku úsečky, vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod mnohoúhelníku, obrazce	4.	
13 + 13p - sestrojí rovnoběžky a kolmice.	rovnoběžky, různoběžky, kolmice	4.	
14 - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	obsah čtverce, obdélníku jednotky obsahu	4. - 5.	
15 - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru. 15p – určí osu souměrnosti překládáním papíru, pozná základní tělesa	osová souměrnost	4. - 5.	
16 - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky. 16p – řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	slovní úlohy s netradičními postupy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost	4. - 5.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
17 - používá zlomky k názornému vyznačení části celku; provádí jednoduché početní výkony se zlomky	využití názorných obrázků k určování poloviny, čtvrtiny, pětiny, desetiny celku sčítání zlomků se stejným jmenovatelem	4. - 5.	
18 - řeší úlohy, ve kterých používá zlomky k modelování reálných situací	slovní úlohy na určování části daného celku	4. - 5.	
19 - čte, zapisuje a porovnává desetinná čísla řádu desetin a setin	psaní a čtení desetinných čísel zobrazování desetinných čísel řádu desetin a setin na číselné ose porovnávání těchto desetinných čísel	5.	
20 - provádí početní operace s desetinnými čísly, zaokrouhluje dané desetinné číslo řádu desetin na celky;	sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin násobení a dělení desetinných čísel 10, 100 a přirozeným číslem menším než 10 zaokrouhlování desetinných čísel řádu desetin na celky	5.	
21 - řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel	slovní úlohy na využití desetinných čísel v praktických situacích	5.	
1 - provádí početní operace v oboru přirozených, celých a racionálních čísel 1p – písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem, pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento), čte desetinná čísla, zná jejich zápis, a provádí s nimi základní početní operace	přirozená čísla, celá čísla, racionální čísla číselný výraz znázorňování čísel na ose	6. - 7.	
2 - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor 2p – provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1000 000	výpočty elementárních příkladů bez použití kalkulačtoru, s kalkulačtorem	6. - 7.	
3 - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 9, 25, 10, 100 prvočíslo nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	6.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
4 - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přírozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	vztah desetinného čísla, zlomku a procenta početní operace se zlomky	6. - 7.	
	procenta	7.	
5 - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů 5p – používá měřítko mapy a plánu	poměr měřítko plánů a map	7.	
6 - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) 6p – řeší jednoduché úlohy na procenta, zvládá orientaci na číselné ose	slovní úlohy s použitím procent jednoduché úrokování	7.	
7 - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	triviální slovní úlohy	6. - 7.	
8 - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 8p – vyhledává a třídí data	zpracování dat do tabulek a grafů, diagramů čtení z grafů	7.	
9 - porovnává soubory dat 9p – porovnává data	základy statistiky, aritmetický průměr	6. - 7.	
10 - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka	7.	
11 - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem 11p – vypracuje jednoduchou tabulku, užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu, zvládá početní úkony s penězi	soustava souřadnic čtení z grafu funkcí graf lineární funkce	7.	
12 - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	zavedení matematické symboliky	6. - 7.	
13 - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	vzájemná poloha přímek v rovině příklady rovinných obrazců	6.	
14 - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem 14p – vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce	rýsování úhlů, ostrý, tupý, pravý, přímý úhel přenášení úhlů výpočty s úhly	6.	
15 - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů 15p – vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku a kruhu	čtverec a obdélník	6.	
	trojúhelník, čtyřúhelník, vlastnosti trojúhelníků podle délek stran a velikostí úhlů	7.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
16 - načrtne a sestrojí rovinné útvary 16p – rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	konstrukce trojúhelníků se znalostí velikostí stran a vnitřních úhlů, věty o shodnosti trojúhelníků výška a těžnice trojúhelníka kružnice trojúhelníku opsaná a vepsaná	6. - 7.	
	konstrukce čtyřúhelníků	7.	
17 - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osové a středově souměrný útvar 17p – sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti	osová a středová souměrnost osa rovinných útvarů	6. - 7.	
18 - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozlišení prostorových útvarů vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka	6.	
19 - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles 19p – vypočítává povrch a objem kváдру, krychle a válce	objem kváдру a krychle	6. - 7.	
	povrch kváдру a krychle výpočty objemů a povrchů kolmých hranolů	6. - 7.	
20 - načrtne a sestrojí síť základních těles 20p- sestrojí síť základních těles	sítě kváдру a krychle	6. - 7.	
21 - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině 21p – načrtne základní tělesa, zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky, umí zacházet s rýsovacími potřebami a pomůckami, používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům	volné rovnoběžné a pravoúhlé promítání	6. - 7.	
22 - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	úlohy konstrukční a početní geometrie	6. - 7.	
23 - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 23p – samostatně řeší praktické úlohy, hledá různá řešení předložených situací	řešení početních hlavolamů a hříček	6. - 7.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
24 - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 24p – aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí, využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů	6. - 7.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor 1p – provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla, píše čte a porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000	výpočty elementárních příkladů bez použití kalkulátoru, s použitím kalkulátoru	8. - 9.	
2 - užívá ve výpočtech druhou a třetí mocninu a druhou odmocninu	mocniny a odmocniny	8.	
3 - upravuje mocniny s přirozeným mocnitelem	mocniny s přirozeným mocnitelem	8.	
4 - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá, odčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočleny na součin pomocí vzorců a vytýkáním	výraz s proměnnou jednočlen, mnohočlen součet, rozdíl a součin mnohočlenů hodnota výrazu rozklad na součin užití vzorců $(a + b)^2$ $(a - b)^2$ $a^2 - b^2$	8.	
	úpravy lomených výrazů úpravy vzorců	9.	
8 - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	lineární rovnice	8. - 9.	
	soustavy rovnic o dvou neznámých	9.	
9 - analyzuje a řeší jednoduché problémy pomocí rovnic a soustav, modeluje konkrétní situace	řešení reálně zadaných slovních úloh z praxe	8. - 9.	
10 - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 10p – vyhledává a třídí data	závislosti a data, základní statistické údaje a práce s nimi	8. - 9.	
11 - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem 11p – vypracuje jednoduchou tabulku	pojem funkce shrnutí poznatků o funkcích příklady a užití funkcí	9.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
12 - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů P – užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu a objemu P- zvládá početní úkony s penězi			
13 - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	Pythagorova věta a její užití	8.	
14 - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh 14p – provádí jednoduché konstrukce	množina všech bodů dané vlastnosti Thaletova věta	8. - 9.	
15 – načrtne a sestrojí rovinné útvary 15p – rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	vzájemná poloha přímky a kružnice vzájemná poloha kružnic složitější konstrukční úlohy	8. - 9.	
16 - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	podobnost trojúhelníků	9.	
17 - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů 17p – vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku a kruhu	délka kružnice a obsah kruhu	8.	
18 - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles 18p – vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce	výpočty objemů a povrchů válce, jehlanu, rotačního kužele a koule	8. - 9.	
	výpočty objemů a povrchu složených těles	9.	
19 - načrtne a sestrojí síť základních těles 19p – sestrojí síť základních těles	síť válce, jehlanu, kuželu	8. - 9.	
20 - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	úlohy konstrukční a početní geometrie	8. - 9.	
21 - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 21p – samostatně řeší praktické úlohy, hledá různá řešení předložených situací	řešení početních hlavolamů a hříček	8. - 9.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
22 - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 22p – aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí P – využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	vytváření modelů prostorových útvarů, náčrtky prostorových útvarů	8. - 9.	

4.3. Vzdělávací oblast Informatika

4.3.1. Charakteristika vzdělávací oblasti Informatika

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Vzdělávací oblast zahrnuje povinný předmět **Informatika**.

4.3.2. Informatika

4.3.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika

Vyučovací předmět Informatika je realizován jako předmět na prvním i druhém stupni základního vzdělávání. Organizační jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá na počítačích, noteboocích či tabletech, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoli“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané v Informatice umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu Informatiky, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Vzdělávání v daném předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnutí nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Průřezová témata

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Dovednosti osvojené žáky v předmětu Informatika, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů.

Mediální výchova (MV)

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v medializovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

V rámci vzdělávací předmětu Informatika se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací a vytvoření těchto dokumentů.

Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje.

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Etické uvědomění: Osobnostní a sociální výchova v oboru informatika zahrnuje vzdělávání a povědomí o etických aspektech používání informačních technologií. Studenti jsou učeni o důležitosti spravedlivého, etického a odpovědného zacházení s daty, soukromím, autorskými právy a kybernetickou bezpečností.

Komunikační dovednosti: Osobnostní a sociální výchova v informatice kladou důraz na rozvoj komunikačních dovedností. Studenti se učí efektivně prezentovat své nápady a řešení, pracovat ve skupinách, vyjednávat a komunikovat s kolegy a klienty. To je důležité pro úspěšné vyjednávání, řešení problémů a spolupráci v týmech.

Sebeuvědomění a rozvoj osobnosti: Osobnostní a sociální výchova podporuje sebeuvědomění a rozvoj osobnosti studentů v oboru informatika. Studenti jsou povzbuzováni k reflexi svých silných stránek, slabých stránek a osobního růstu. To jim umožňuje lépe porozumět svým schopnostem, zájmům a cílům a lépe se připravit na budoucí kariéru v oboru informatiky.

Týmová spolupráce: Výuka osobnostní a sociální výchovy v informatice se často zaměřuje na rozvoj dovedností týmové spolupráce. Studenti jsou zapojeni do skupinových projektů a cvičení, které je učí, jak efektivně spolupracovat, řešit konflikty a dosahovat společných cílů.

Týmová spolupráce je v informatice důležitá, protože většina projektů vyžaduje spolupráci mezi programátory, designéry a dalšími odborníky.

Růst a adaptabilita: Osobnostní a sociální výchova v oblasti informatiky klade důraz na růst a adaptabilitu. Studenti jsou povzbuzováni k neustálému učení, rozvoji svých technických dovedností a přizpůsobení se rychle se měnícím technologickým trendům. Flexibilita a schopnost se přizpůsobit novým situacím jsou v informatice klíčové, protože technologie se neustále vyvíjejí a mění.

Sociální odpovědnost: Osobnostní a sociální výchova v oboru informatika podporuje povědomí o sociální odpovědnosti. Studenti jsou učeni, jak využívat své technologické znalosti a dovednosti ke společensky prospěšným účelům. To může zahrnovat rozvoj aplikací a technologií, které řeší sociální problémy, podpora digitálního vzdělávání nebo zapojení do dobrovolnických projektů.

4.3.2.2. Vzdělávací obsah předmětu Informatika

Oblast: Informatika	Předmět: Informatika	Období 1.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata Mezipředm. vztahy
Žák:			
1 - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží 1p – pojmenuje jednotlivá digitální zařízení	digitální zařízení - zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace ovládání myši psaní slov na klávesnici	4.	OSV - morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika (ovládání hygieny práce u počítače a předcházení rizik spojených s prací na PC), rozvoj schopnosti poznávání; seberegulace a sebeorganizace; kreativita; komunikace; kooperace a kompetice
2 - vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem	příkazy a program	4.	
3 - edituje digitální text, vytvoří obrázek	editace a formátování textu kreslení bitmapových obrázků kreslení čar, vybarvování	4.	
4 - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor	ukládání práce do souboru otevírání souborů přehrávání zvuku	4.	
5 - používá krok zpět, zoom	ovládání aplikací (krok zpět, zoom)	4.	
6 - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele	4.	
7 - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů	využití digitálních technologií v různých oborech	4.	
8 - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci		4.	

8p – najde a spustí známou aplikaci, kterou potřebuje k práci			
9 - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí 9p – propojí známé digitální zařízení	propojení technologií, internet	4.	
10 - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému školnímu účtu a odhlásí se z něj		4.	
11 - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace	počítačová data, práce se soubory uložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš	4.	
12 - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	technické problémy a přístupy k jejich řešení	4.	
13 - sestaví robota podle návodu		4.	OSV – osobnostní rozvoj – kreativita (vytváření samostatných prací na volné téma)
14 - oživí robota, otestuje jeho chování	sestavení programu a oživení robota	4.	
15 - najde chybu v programu a opraví ji		4.	
16 - upraví program pro příbuznou úlohu		4.	
17 - pomocí programu ovládá světelný výstup a motor	ovládání světelného výstupu ovládání motoru	4.	
18 - pomocí programu ovládá senzor	ovládání pomocí senzoru	4.	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; vnímání autora mediálních sdělení; fungování a vliv médií ve společnosti; práce v realizačním týmu
19 - používá opakování, události ke spouštění programu 19p – rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů	opakování příkazů ovládání klávesnicí, myši	4.	
20 - sdělí informaci obrázkem	piktogramy, emodži	4.	
21 - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel	kód	4.	
22 - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje obrázek a text 22p – jednoduchý text a obrázek	přenos na dálku, šifra	4.	
23 - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky	pixel, rastr, rozlišení	4.	
24 - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	tvary, skládání obrazce	4.	

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika	Období 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech	data, druhy dat	5.	OSV - rozvoj schopnosti poznávání; seberegulace a sebeorganizace; kreativita; komunikace; kooperace a kompetice
2 - doplní posloupnost prvků	řazení dat v tabulce	5.	
3 - umístí data správně do tabulky	doplňování tabulky a datových řad	5.	
4 - doplní prvky v tabulce	vizualizace dat v grafu	5.	
5 - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	kritéria kontroly dat	5.	
6 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy	příkazy a jejich spojování Pohyb a razítkování	5.	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; vnímání autora mediálních sdělení; fungování a vliv médií ve společnosti; práce v realizačním týmu
7 - v programu najde a opraví chyby 7p – ve známém programu najde a opraví chyby	ladění, hledání chyb	5.	
8 - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát 8p – rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů	opakování příkazů Pevný počet opakování	5.	
9 - vytvoří a použije nový blok	vlastní bloky a jejich vytváření	5.	
10 - upraví program pro obdobný problém	ke stejnému cíli vedou různé algoritmy kombinace procedur	5.	
11 - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky	systém, struktura	5.	MV – práce mediálního sdělení
12 - určí, jak spolu prvky souvisí	prvky, vztahy	5.	
13 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy	kreslení čar změna vlastností postavy pomocí příkazu	5.	
14 - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj			
15 - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky	vlastní bloky a jejich vytváření	5.	
16 - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky 16p – přečte zápis programu	čtení programů	5.	

17 - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit		5.	
18 - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	náhodné hodnoty	5.	
19 - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty	graf, hledání cesty	5.	
20 - pomocí obrázku znázorní jev	schémata, obrázkové modely	5.	
21 - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	model	5.	
22 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav	animace střídáním obrázků	5.	
23 - používá události ke spuštění činnosti postav	ovládání pohybu postav násobné postavy a souběžné reakce spouštění pomocí událostí	5.	
24 - upraví program pro obdobný problém	modifikace programu	5.	
25 - ovládá více postav pomocí zpráv	ovládání pohybu postav vysílání zpráv mezi postavami	5.	

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika	Období 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - rozpozná zakódované informace kolem sebe	přenos informací	6.	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; vnímání autora mediálních sdělení; fungování a vliv médií ve společnosti; práce v realizačním týmu OSV (osobnostní rozvoj) Závislosti, vztahy a práce s daty
2 - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady	standardizované kódy znakové sady	6.	
3 - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer 3p – zašifruje a dešifruje jednoduchý text pomocí několika šifer	přenos dat, symetrická šifra	6.	
4 - zakóduje v obrázku barvy více způsoby	identifikace barev, barevný model	6.	
5 - zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů	vektorová grafika	6.	
6- zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu 6p – při popisu používá grafické znázornění	zjednodušení zápisu, kontrolní součet	6.	
7 - ke kódování využívá i binární čísla	binární kód, logické A a NEBO	6.	
8 - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)	Řešení problémů s daty	6.	
9 - odpoví na otázky na základě dat v tabulce	evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce	6.	
10 - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce	filtrování, řazení a třídění dat	6.	
11 - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy	kontrola hodnot v tabulce	6.	
12 - navrhne tabulku pro záznam dat 12p – na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat	data v grafu a tabulce	6.	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; vnímání autora mediálních sdělení
13 - propojí data z více tabulek či grafů	porovnání dat v tabulce a grafu	6.	
14 - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují	školní informační systém (Škola Online)	6.	
15 - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	uživatelé, činnosti, práva	6.	
16 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost	vytvoření programu	6.	

17 - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 17p – po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti		6.	
18 - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby		6.	
19 - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování	opakování	6.	
20 - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	podprogramy	6.	
21 - diskutuje různé programy pro řešení problému 21p – navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal		6.	
22 - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní		6.	

Oblast: Informatika	Předmět: Informatika	Období 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému		7.	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; vnímání autora mediálních sdělení; fungování a vliv médií ve společnosti; práce v realizačním týmu MV – Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti
2 - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 2p – po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti		7.	
3 - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby 3p – rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení		7.	
4 - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna	opakování s podmínkou	7.	
5 - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav	události, vstupy	7.	
6 - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech		7.	
7 - diskutuje různé programy pro řešení problému		7.	
8 - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní		7.	MV – Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti.
9 - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému		7.	
10 - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností	standardizovaná schémata a modely	7.	
11 - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku		7.	
12 - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy	ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu	7.	
13 - pomocí orientovaných grafů řeší problémy	orientované grafy, automaty	7.	
14 - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	modely, paralelní činnost	7.	
15 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému		7.	
16 - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná		7.	
17 - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby		7.	
18 - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna	větvení programu, rozhodování	7.	
19 - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav		7.	
20 - používá souřadnice pro programování postav	grafický výstup, souřadnice	7.	
21 - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích	podprogramy s parametry	7.	
22 - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu	proměnné	7.	

23 - diskutuje různé programy pro řešení problému		7.	
24 - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému		7.	
25 - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory	datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému správa souborů, struktura složek	7.	
26 - vybere vhodný formát pro uložení dat		7.	
27 - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě	domácí a školní počítačová síť	7.	
28 - porovná různé metody zabezpečení účtů	přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa	7.	
29 - spravuje sdílení souborů		7.	
30 - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy	princip e-mailu	7.	
31 - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	fungování a služby internetu	7.	

Oblast: Informatika	Předmět: Informatika	Období 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej	sestavení programu a oživení Micro:bitu ovládání LED displeje orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru	8.	MV- Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti.
2 - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji 2p – přečte jednoduchý program, najde v něm chybu a odstraní ji		8.	
3 - používá opakování, rozhodování, proměnné		8.	
4 - ovládá výstupní zařízení desky	propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově	8.	
5 -používá vstupy ke spuštění a řízení běhu programu	tlačítka a senzory náklonu	8.	
6 - připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá	připojení sluchátek, tvorba hudby	8.	
7 - vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	8.	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; vnímání autora mediálních sdělení; fungování a vliv médií ve společnosti; práce mediálního sdělení; stavba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu Matematika; Fyzika
8 - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky	relativní a absolutní adresy buněk	8.	
9 - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) 9p – používá k výpočtům známé funkce pracující s číselnými a textovými vstupy	použití vzorců u různých typů dat funkce s číselnými vstupy funkce s textovými vstupy	8.	
10 - řeší problémy výpočtem s daty		8.	
11 - přepíše do tabulky dat nový záznam	vkládání záznamu do databázové tabulky	8.	
12 - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně)	řazení dat v tabulce	8.	
13 - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy	filtrování dat v tabulce	8.	
14 - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	zpracování výstupů z velkých souborů dat	8.	

Oblast: Informatika	Předmět: Informatika	Období 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - řeší problémy sestavením algoritmu	programovací projekt a plán jeho realizace popsání problému	9.	MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; vnímání autora mediálních sdělení; fungování a vliv médií ve společnosti; práce mediálního sdělení; stavba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu Matematika; Fyzika
2 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému	pohyb v souřadnicích ovládání myši, posílání zpráv	9.	
3 - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná		9.	
4 - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby	testování, odladění, odstranění chyb	9.	
5 - diskutuje různé programy pro řešení problému		9.	
6 - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní 6p – vybere z více možností vhodný program pro řešení program	vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu	9.	
7 - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků		9.	
8 - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	nástroje zvuku, úpravy seznamu import a editace kostýmů, podmínky návrh postupu, klonování. animace kostýmů postav, události analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy	9.	
9 - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	složení současného počítače a principy fungování jeho součástí	9.	
10 - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí 10p – pojmenuje části počítače		9.	
11 - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením		9.	
12 - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich	operační systémy: funkce, typy, typické využití	9.	
13 - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat	komprese a formáty souborů	9.	

14 - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní	fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)	9.	
15 - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti		9.	
16 - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu		9.	
17 - diskutuje o cílech a metodách hackerů		9.	
18 - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat		9.	
19 - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu		9.	
20- spolupracuje na společném projektu	vyučující může alokované hodiny využít na dokončování programovacích projektů, ale může také zvolit projekt pro interdisciplinární a mimoškolní aplikaci informatiky, např. vytváření digitálních modelů jevů, webové stránky, aplikace v chytré domácnosti a další. alternativou může být také příprava na soutěž v robotice, programování. projekt má sloužit k prokázání tvůrčího přístupu žáků k řešení problémů.	9.	MV - Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti.

4.4. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět

4.4.1. Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast hraje důležitou roli v rozvoji osobnosti každého žáka. Rozvíjí poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků získané výchovou v rodině a v předškolním vzdělávání. Předkládá nové poznatky z různých oblastí života.

Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti, o lidských činnostech, výtvorech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Učí se orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu. Utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, názory a reagovat na podněty jiných.

Posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí. Pomáhá jim formovat základní vztah k životu, vlastní osobě, jiným lidem a živočichům, k lidským činnostem, k lidským výtvorům a k životnímu prostředí domova.

Učí je jednat a rozhodovat v běžných i méně obvyklých životních situacích. Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování. Pěstuje u žáků základy uvědomování si vlastní individuality, tak i vědomí sounáležitosti s lidmi, s přírodou, věcmi a ději kolem nich.

Svým obsahem i výchovným zaměřením otevírá cestu k utváření základních životních postojů a hodnotových orientací žáka.

Tato vzdělávací oblast je realizována ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět. Vzdělávací obsah tohoto oboru je rozdělen do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

Obsah vzdělávací oblasti je realizován v těchto předmětech:

- prvouka 1. - 3. ročník
- přírodověda 4. - 5. ročník
- vlastivěda 4. - 5. ročník

Zařazená průřezová témata

Z průřezového tématu **Osobností a sociální výchova**, okruhu Osobností rozvoj jsou to části „Rozvoj schopností poznávání“, „Sebepoznání a sebepojetí“, „Seberegulace a sebeorganizace“, „Psychohygiena“. Tematického okruhu Sociální rozvoj jsou to části „Poznávání lidí“, „Mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice“ a z tematického okruhu Morální rozvoj část „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“, „Hodnoty, postoje, praktická etika“.

Z průřezového tématu **Výchova demokratického občana** je to okruh „Občanská společnost a škola“, „Občan, občanská společnost a stát“, „Participace občanů v politickém životě“, „Principy demokracie.

Z průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** tematický okruh „Evropa a svět nás zajímá“, „Objevujeme Evropu a svět“.

Z průřezového tématu **Multikulturní výchova** okruhy „Lidské vztahy“.

Z průřezového tématu **Environmentální výchova** okruhy „Ekosystémy“, „Základní podmínky života“, „Lidské aktivity a problémy životního prostředí“.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy, které ve vyučovacím oboru Člověk a jeho svět směřují k vytváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- vést žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- umožnit žákům poznávat smysl a cíl a umět posuzovat vlastní pokrok
- na základě prožitku úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody)
- vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru
- předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést k jejich dodržování
- individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- Na základě příkladů z historie vést žáky k respektování přesvědčení druhých lidí
- vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech
- ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní

- Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů
- poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci
- naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

Kompetence digitální

- vést žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů
- upozorňovat na respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vést žáky ke zdravému využívání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik při dlouhodobém používání, zařazovat relaxační chvíle
- motivovat žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací

- vytvářet prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

4.4.2. Vyučovací předmět Prvouka

4.4.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Prvouka

Vyučovací předmět prvouka je realizován v 1. až 3. ročníku prvního stupně s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, vyučující i žáci využívají všechny dostupné pomůcky. Organizační jednotkou je vyučovací hodina. Výuka je doplněna tematicky zaměřenými vycházkami.

Předmět je členěn do *pěti tematických okruhů*:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas
4. Rozmanitost přírody
5. Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu ***Místo, kde žijeme*** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí vnímavě sledovat život kolem sebe a orientovat se v něm, chápat organizaci života ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, na chování v dopravních situacích. Na základě různých činností jsou žáci vedeni k utváření kladného vztahu ke svému bydlišti, ke své vlasti a k národnímu citění.

V tematickém okruhu ***Lidé kolem nás*** se žáci učí uvědomovat organizaci života v rodině, osvojují si základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, Uvědomují si podstatu vzájemné pomoci, úcty, solidarity, rovnoprávnosti, seznamují se se světem financí, se svými právy a povinnostmi, s globálními problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost a svět.

V tematickém okruhu ***Lidé a čas*** se žáci učí orientovat v čase, rozlišovat děj v minulosti, současnosti a v budoucnosti. Podstatou tematického celku je vyvolat v žácích zájem o kulturní dědictví regionu a celé vlasti. Žáci se snaží z dostupných zdrojů získávat informace, třídit je a vyhodnocovat.

V tematickém okruhu ***Rozmanitost přírody*** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy. Poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Žáci získávají ucelený obraz světa a přírodních zákonitostí v něm. Jsou vedeni k uvědomování si, že Země a život tvoří nedílný celek, že všechny děje jsou ve vzájemném souladu a v rovnováze, kterou může člověk svými neopatrnými činnostmi narušit a může dojít k nevratným změnám. Úkolem celku je probudit v žácích kladný vztah k přírodě, k její ochraně, ke snaze zlepšovat životní prostředí a jak přispět k udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu ***Člověk a jeho zdraví*** žáci poznávají sami sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti se svými biologickými a fyziologickými funkcemi a potřebami. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Seznamují se

s vývojovými stadii člověka, s jeho denním režimem, hygienou, důraz je kladen na zdravý životní styl a na zásady zdravé výživy. Získávají poučení o nemocech, úrazech, zdravotní prevenci, o zásadách první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí. Žáci si uvědomují odpovědnost za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných. Docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Osvojování učiva prvouky je založeno především na různých činnostech a hrách podporujících tvořivé poznávání. Základem je pozorování, pojmenovávání a porovnávání skutečnosti, její hodnocení, sledování životních situací, výměna zkušeností žáků apod.

4.4.2.2. Vzdělávací obsah předmětu Prvouka

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 -vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí 1P – orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy 1p - popíše a zvládne cestu do školy 2 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obsluhného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	MÍSTO, KDE ŽIJEME - domov a jeho okolí – prostředí domova, orientace v obci podle plánu, mapa místní krajiny, adresa bydliště, místní pověsti, tradice a zvyky, kulturní a historické zajímavosti - škola - prostředí školy a život ve škole a jejím okolí, základy dopravní výchovy, riziková místa a situace - obec (město) - poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačná místa, části obce - okolní krajina (místní oblast, region) - charakteristické znaky krajiny, regionální zvláštnosti, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu, významné orientační body - svět. strany na mapě, význam barev na mapě	1. - 3.	I. Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání - sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace - morální rozvoj-řešení problémů a rozhodovací dovednosti II. Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola III. Environmentální výchova - vztah člověka k životnímu prostředí
3 - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 3p – rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy	LIDÉ KOLEM NÁS - rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání - chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům - právo a spravedlnost -	1. - 3.	I. Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj- sebepoznání a sebepojetí - sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace - morální rozvoj- hodnoty, postoje, praktická etika II. Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola - občan, občanská

3p - dodržuje základní pravidla společenského chování 3p - při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně 3p - projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům 4 – odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 4p – pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti	základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy - vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné; peníze, rozpočet		společnost a stát - participace občanů v politickém životě - principy demokracie III. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané IV. Multikulturní výchova - lidské vztahy
5 - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti 5p – pozná, kolik je hodin, orientuje se v čase 5p - zná rozvržení svých denních činností 6 - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu 6p – rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti 7 - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost 7p – rozlišuje děj v minulosti, 7p - poznává různé lidské činnosti	LIDÉ A ČAS - orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost - báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	1. - 3.	I. Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání - sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace - morální rozvoj-řešení problémů a rozhodovací dovednosti - psychohygiena
8 - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 8p – pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 9 - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 9p – pozná nejběžnější druhy domácích a volně	ROZMANITOST PŘÍRODY - látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život - nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam - rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života,	1. - 3.	V. Environmentální výchova - vztah člověka k životnímu prostředí - ekosystémy - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí

žijících zvířat 9p – pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami 10 - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů 10p – provede jednoduchý pokus podle návodu	výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka - životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí - rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva - ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy		
11 - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 11p – uplatňuje hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu, popíše své zdravotní potíže a pocity, zvládá ošetření drobných poranění 11p - pojmenuje hlavní části lidského těla 12 - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 12p – rozezná nebezpečí, dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných 12p – uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu 13 - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, - péče o zdraví, zdravý životní styl - denní režim, pitný režim, pohybový režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin; nemoc, přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi, drobné úrazy a poranění, první pomoc, prevence nemocí a úrazů osobní, intimní a duševní hygiena návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, závislost, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií -osobní bezpečí –vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.),brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci - přivolání pomoci v případě ohrožení - mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru);integrovaný záchranný systém	1. - 3.	I. Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj- sebepoznání a sebepojetí - sociální rozvoj - mezilidské vztahy, komunikace - morální rozvoj- hodnoty, postoje, praktická etika - sebepoznání - sebepojetí - psychohygiena

potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 13p – chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 14 - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 14p - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech			
--	--	--	--

4.4.3. Vyučovací předmět Přírodověda

4.4.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodověda

Vyučovací předmět Přírodověda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Navazuje a zároveň rozvíjí učivo Prvouky v tematických okruzích Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví. Výuka probíhá v kmenových třídách, vyučující i žáci využívají všechny dostupné pomůcky. Organizační jednotkou je vyučovací hodina. Výuka je doplněna tematicky zaměřenými vycházkami.

4.4.3.2. Vzdělávací obsah předmětu přírodověda

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Přírodověda	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. 1p – na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody	- živá a neživá příroda, vztahy	4. – 5.	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
2 - Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období. 2p – popíše střídání ročních období	- vesmír	4. – 5.	
3 - Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy 3p – zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí	- fauna a flóra v jednotlivých podnebných pásích, přizpůsobivost organismů	4. – 5.	Environmentální výchova - ekosystémy
4 - Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	- dělení organismů, práce s atlasy a klíči	4. – 5.	Environmentální výchova – základní podmínky života
5 - Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. 5p – zvládá péči o pokojové	- člověk a příroda – ekologie Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) Požáry (příčiny, prevence,	4. – 5.	Environmentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí

rostliny 5p- chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí 5p - popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	ochrana, evakuace) Integrovaný záchranný systém		
6 - Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu. 6p – provádí jednoduché pokusy se známými látkami	- pokusy – postup práce, výstupy	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj: hodnoty, postoje, praktická etika
7 - Využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života. 7p – uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu	- péče o zdraví, lidské tělo – orgány Nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV) Prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních Osobní, intimní a duševní hygiena	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj: schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena
8 - Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. 8p – rozlišuje jednotlivé etapy lidského života	- vývoj člověka – etapy vývoje	4. – 5.	
9- Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 9p – ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	- poskytnutí první pomoci, prevence úrazu	4. – 5.	

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Přírodověda	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
10 - Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	- denní režim – plánování, uspořádání času	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena
11 - Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista 11p – uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, 11p - uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty,	- chování v krizových situacích Osobní bezpečí, označení nebezpečných látek, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického i duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – psychohygiena

správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti			
12 - Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. 12p – odmítá návykové látky	- drogy – prevence, návykové látky a zdraví, závislost, nebezpečí komunikace přes elektronická média, hrací automaty a počítače, odmítání návykových látek	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
13 - Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	- zdravotní osvěta	4. – 5.	

4.4.4. Vzdělávací předmět Vlastivěda

4.4.4.1. Charakteristika předmětu Vlastivěda

Předmět Vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Jeho vzdělávací obsah je zaměřen na člověka, rodinu, společnost, vlast a kulturu. Navazuje a zároveň rozvíjí učivo Prvouky v tematických okruzích Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas. Žáci se učí poznávat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života a zároveň se učí vyjadřovat své myšlenky, dojmy, názory a reagovat na podněty jiných.

Výuka probíhá v kmenových třídách, vyučující i žáci využívají všechny dostupné pomůcky. Organizační jednotkou je vyučovací hodina. Výuka je doplněna tematicky zaměřenými vycházkami.

4.4.4.2. Vzdělávací obsah předmětu Vlastivěda

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Vlastivěda	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME 1 - určí a vysvětlí polohu svého bydliště na mapě vzhledem ke krajině a státu 1p – popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje. Orientuje se na mapě ČR, určí světové strany	- orientace v místě a prostoru	4. – 5.	

2 - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 2p - Orientuje se na mapě ČR, určí světové strany, řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- práce s kompasem a mapou - určování světové strany v přírodě	4. – 5.	
3 - rozlišuje mezi náčrtů, plánů a základními typy map; Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy 3p – má základní znalosti o ČR a její zeměpisné poloze v Evropě	- orientace podle náčrtů, plánů a map - zeměpisné pojmy - okolní krajina- zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie -mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	4. – 5.	Enviromentální výchova – vnímání vztahu člověka a přírody
4 - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam 4p – uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí	-ČR-zeměpisné, hospodářské, politické a zemědělské údaje - regiony ČR, Praha a vybrané oblasti ČR -Evropa a svět – kontinenty, poloha Evropy na Zemi, evropské státy, Evropská krajina, EU	4. – 5. 4. – 5.	Výchova demokratického občana – občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, úloha občana v demokratické společnosti), principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Výchova k myšlení v evropských a glob. souvislostech (objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané) Multikulturní výchova – kulturní diferenciacie, lidské vztahy, etnický původ a multikulturalita
5 - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích 5p – sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest	- cestování		
6 - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 6p – pozná státní symboly	- ČR – státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly, významné osobnosti naší politiky	4. – 5.	Výchova demokratického občana – formy participace občanů v politickém životě
LIDÉ KOLEM NÁS			
7 - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi	- mezilidské vztahy, pravidla slušného chování	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní

lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) 7p – dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)			rozvoj(sebepoznání a sebepojetí, můj vztah ke mně samotnému, moje vztahy k druhým lidem)
	- pravidla dialogu, komunikace - vlastnosti lidí - principy demokracie	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova- sociální rozvoj(kooperace a kompetice)
8 - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat 8p – rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých 8p - uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy	- právo a spravedlnost, základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	4. – 5.	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
9 - orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 9p – používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze 9p - porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz 9p - sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů	- základní formy vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	4. – 5.	
LIDÉ A ČAS 1 - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy 2 - využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti 3 - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 3p – rozeznává rozdíl mezi životem v dávných dobách		4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova- hodnoty, postoje, praktická etika
	Orientace v čase a časový řád- dějiny jako časový sled událostí, letopočet	4. – 5.	

3p – uveďte významné události, které se vztahují k regionu a kraji 3p – vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období Proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny -Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost -Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	4. – 5.	
--	--	---------	--

4.5. Vzdělávací oblast Člověk a společnost

4.5.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost je určena pro žáky druhého stupně základní školy a vybavuje je vědomostmi a dovednostmi potřebnými pro jejich aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Vědomosti získané v rámci této vzdělávací oblasti mají především ambice být v přímém vztahu k reálnému životu. Vyučovací činnosti jsou směřovány k podněcování zájmu o další činnosti a bádání. Učení v souvislostech napomáhá lepšímu chápání celistvosti světa a stává se tak přirozenou cestou k celoživotnímu vzdělávání se.

Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací obory Dějepis, jehož vzdělávací obsah je realizován v povinném předmětu Dějepis, a Výchova k občanství, jehož vzdělávací obsah je realizován v povinném předmětu Občanská výchova.

Oblast zahrnuje povinné vyučovací předměty:

- Dějepis
- Občanská výchova

Průřezová témata zařazená do vzdělávací oblasti Člověk a společnost:

Osobnostní a sociální výchova

Osobní rozvoj

- rozvoj schopnosti poznání
- sebepoznání a sebepojetí
- seberegulace a sebeorganizace
- psychohygiena

Sociální rozvoj

- poznání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednost

Výchova demokratického občana

- občan, občanská společnost a stát
- participace občanů na politickém životě
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- jsme Evropané

Multikulturní výchova

- kulturní difference
- lidské vztahy
- etnický původ
- multikulturalita
- princip sociálního smíru a solidarity

Mediální výchova

- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- fungování a vliv médií ve společnosti

4.5.2. Dějepis

4.5.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Dějepis

Výuka předmětu je realizována ve všech ročnících 2.stupně ZŠ s časovou dotací 2 hodiny týdně. Organizační jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá v kmenových třídách za využití všech dostupných pomůcek, audiovizuální techniky, interaktivní tabule.

Vzdělávání směřuje k poznávání dějinných, sociálních a kulturně historických aspektů života lidí. Seznamuje žáky s novým vývojem společnosti, jevy a procesy probíhající každodenně. Výuka rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována.

Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Podstatné je také rozvíjení časové a prostorové představy a empatie, které žákům umožňují lépe pochopit historické jevy a děje.

V Člověku a společnosti chceme rozvíjet klíčové kompetence strategiemi, které žákovi umožní:

Kompetence k učení

- Chápat probírané oblasti v dějepisně – zeměpisném kontextu
- vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií
- seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly v předmětech dějepis a občanská výchova a dávat je do vzájemných souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- Vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- při řešení problémů objevovat paralely v historii
- svá řešení posuzovat z nejrůznějších aspektů

Kompetence komunikativní

- Souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění
- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím
- osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání
- využívat získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

Chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce
uvědoměle přijímat a získávat role v různých skupinách
seznámit se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu
naučit se diskutovat

Kompetence občanské

- Přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit
- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů

Kompetence pracovní

- Nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- orientovat se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci
- chápat cíl a riziko podnikání

Kompetence digitální

- vést žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy
- seznamovat žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky

- práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení
- klást důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí, respektu autorství zdrojů a informací
 - vést žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
 - vést žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporovat utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

4.5.2.2. Vzdělávací obsah předmětu Dějepis

Oblast:	Předmět: Dějepis	Ročník	Období: 3.
Očekávané výstupy Člověk v dějinách Žák:	Učivo		Průřezová témata
1 - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků. 2 - uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	historie, archeologie, pomocné vědy historické, kroniky, pověsti, mýty, legendy, znalost okolí – muzea, knihovny	6.	
3 - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	práce s časovou osou (přímkou), přiřazování dějů k ose	6.	
Počátky lidské společnosti			
1 – charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. 1p – rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí, 1p- podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty	vývoj člověka – lovec, zemědělec, řemeslník a vývoj jeho náboženských představ	6.	
2 - objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	faktory, které ovlivňují vývoj společnosti (poloha, podnebí...)	6.	- rozvoj schopností a poznávání
Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury			
1 - rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. 1p – uvědomuje si souvislosti	starověké civilizace – Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie	6.	

mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států			
2 - uveďte nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	starověká kultura a její vývoj, olympiáda	6.	
3 - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství. 4 - Porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 3,4p-popíše život v době nejstarších civilizací	antické Řecko a Řím – Athény, Sparta, Alexandr Veliký, <i>království x republika x císařství</i> , náboženství	6.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - „Jsme Evropané“
Křesťanství a středověká Evropa			
1 - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.	stěhování národů, vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů, základy křesťanství, jeho šíření, další významná náboženství středověku	6. – 7.	
2 - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech 2p – uveďte první státní útvary na našem území, uveďte základní informace z období počátků českého státu			Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - „Jsme Evropané“
3 - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí 3p – popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti, charakterizuje příčiny průběh a důsledky husitského hnutí			
4-ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uveďte příklady románské a gotické kultury	první státní útvary na našem území v 9. a 10. století	7.	
4p – rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské, uveďte nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu	feudalismus, vývoj středověké společnosti – kulturní slohy	7.	
Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
1- vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve.	renesance, humanismus, stav a		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - „Jsme Evropané“

2 - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	vývoj středověké společnosti, husitství, reformace x protireformace, zámořské objevy, počátky dobývání světa a důsledky objevů	7.	
3 - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky. 3p – popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu			
4 - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. 4,5p – uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období, pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku	Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové na českém trůně	7.	
5 - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	třicetiletá válka	7.	
6 - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	barokní kultura, osvícenství	7.	

Modernizace společnosti			
1 - vysvětlí podstatné sociální, ekonomické, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální problémy 18. a 19. století	8.	
2 - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě.	Velká francouzská revoluce, změna společenské struktury společnosti, průmyslový rozvoj	8.	
3 - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů. 3p – uvede základní historické události v naší zemi v 19. století, vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století	národní osvobození, revoluční rok 1848 v Evropě a u nás, národní probuzení	8.	
4 - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	kolonialismus, monopoly, konflikty mezi velmocemi, průmyslová revoluce	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - „Jsme Evropané“

Moderní doba			
1 - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky. 1,3,7p – uvede příčiny a politické a sociální a kulturní důsledky 1. světové války, uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	Příčiny a vznik 1. a 2. světové války, politické, sociální a kulturní důsledky válek	8. – 9.	
2 - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	demokracie, totalitní režimy, tržní ekonomika v kapitalismu, hospodářské krize a jejich příčiny, antisemitismus, rasismus, holocaust, boj za lidská práva	8. – 9.	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
3 - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu. 1,3,4p - uvede příčiny a politické a sociální a kulturní důsledky 1. světové války			Multikulturní výchova – princip sociálního smíru a solidarity, etnický původ
4 - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.			
5 - zhodnocení postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí. 1,5p - , uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	vznik Československa a jeho vývoj do roku 1948	9.	
Rozdělení a integrující se svět			
1- vysvětlení příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků. 1,2p – popíše průběh a důsledky 2.světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě	ukončení 2. světové války, rozdělení světa, bipolarita, studená válka	9.	
2- vysvětlí na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.			
3- posoudí postavení rozvojových zemí.	60. a 70. léta – boj za nezávislost jednotlivých států ve světě, rozpad koloniálního systému.	9.	
4- prokáže základní orientaci v problémech současného světa. 4p – chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti	revoluce 1989, vznik ČR a jeho postavení ve světě, EU, faktory pro zdravý vývoj světa	9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy

4.5.3. Občanská výchova

4.5.3.1. Charakteristika předmětu

Předmět Občanská výchova je realizován ve všech ročnících 2. stupně s časovou dotací jedné hodiny týdně. Organizační jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá v kmenových třídách za využití všech dostupných pomůcek, audiovizuální techniky, interaktivní tabule.

Cílem předmětu je vybavit žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Výuka se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Vede je k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů a včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

Občanská výchova učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smyslů jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Výuka se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů a rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému společenství. Učí je uplatňovat aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu, získávat orientaci v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, rozvíjet zájem o veřejné záležitosti.

Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů a výchova k toleranci a respektování lidských práv a orientace v problematice peněz a cen, odpovědné spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

Vzdělávání vychází z poznávání nejbližšího okolí a bezprostředních mezilidských vztahů a postupně se přechází k poznávání stále širších kontextů společenských jevů, dějů, vztah a institucí. Poznávání společnosti a mezilidských vztahů se opírá o životní praxi a aktuální životní zkušenosti žáků. Učební činnosti směřují k osvojování praktických dovedností a k jejich aplikaci v reálných životních situacích.

4.5.3.2. Vzdělávací obsah předmětu Občanská výchova

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Občanská výchova	Období: 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
	Člověk ve společnosti	
1 - Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, 1p – respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití	Naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku..	Osobnostní a sociální výchova – řešení problémů a rozhodovací dovednosti

2 - Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.	Naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti, státní symboly, státní svátky, významné dny	
3 - Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice a instituce	Mediální výchova – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality. Fungování a vliv médií ve společnosti
4 -uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem 5- Objasní potřebu tolerance ve společnosti. ,respektuje kulturní zvláštnosti odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám 5p – rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům, je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie Respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti.	Multikulturní výchova – lidské vztahy
6- rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	
Člověk jako jedinec		
1 - Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potencialů pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života 1p-chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním. 1p – formuluje své nejbližší plány 2-posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakterové vrozené předpoklady, osobní potenciál	Osobnostní a sociální výchova – sebezpoznání a sebepojetí
3 - Kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	Vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečností, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebe změna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji.	Osobnostní a sociální výchova - psychohygienu Osobnostní a sociální výchova – seberegulace a sebeorganizace
Člověk, stát a hospodářství		
1 - Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady. 1p-stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků	Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví.	

2 - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti 2p – sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, 3 - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení 3p – ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet 4 - Vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít. 4p – uvede příklady služeb, které banky nabízejí 5 - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu 6 - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 7 - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu 7p-uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany .	Peníze - formy placení, hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
---	--	--

	Člověk, stát a právo	
1 - Rozlišuje typy a formy států, porovnává jejich znaky.	Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu, státní občanství ČR, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	Výchova demokratického občana – participace občanů v politickém životě
2 - Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, jejich orgánů a institucí, správa obcí, krajů a státu. 2p – uvede základní prvky fungování demokratické společnosti, chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy, uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání	Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly.	
3 - Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. 4 - Vyroží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů 4p – vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů	Principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev.	Výchova demokratického občana – principy demokracie

5 - Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva druhých lidí. Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod 5p – na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu, uvede příklady, jak se bránit v případě porušování práv spotřebitele	Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, porušování lidských práv, šikana, diskriminace.	
6 - Objasní význam právní úpravy vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství. 7 – uvede příklady některých smluv upravujících občansko- právní vztahy	Právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů.	
8 – dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování 8p – uvědomuje si riziko porušování právních ustanovení a důsledky protiprávních jednání 9 – rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 10 - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady 10p - rozezná nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy, v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací 11 - Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání, včetně korupce, trestní postizitelnost, porušování předpisů v silničním provozu porušování práv duševního vlastnictví. právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady	
Mezinárodní vztahy, globální svět		
1 - Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování 1p – uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování,	Evropská integrace – podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR	
2 – uvede některé globální problémy současnosti, vytváří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky 3 – objasní souvislosti globálních a lokálních problémů		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané

4.6. Vzdělávací oblast Člověk a příroda

4.6.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Významně podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty (které jsou zároveň vzdělávacími obory):

- Zeměpis
- Přírodopis
- Fyzika
- Chemie

Vzdělávací obory umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a poznávacími metodami si osvojují dovednosti pozorování, experimentování a měření. Vytváření a ověřování hypotéz pozorovaných přírodních jevů. Analyzují výsledky a vyvozují závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, hledají, řeší a vysvětlují pozorované jevy. Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečností, souvislost mez přírodou a lidskou činností, závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a lidské zdraví. Komplexní pohled na stav mezi člověkem a přírodou umožňuje postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na území ČR, v Evropě i ve světě.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Utváření a rozvíjení klíčových kompetencí vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi způsobů myšlení a ověřování domněnek
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných hypotéz, či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastním zdraví i zdraví ostatních lidí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi
- utváření dovedností vhodně se chovat v situaci ohrožujících životy, zdraví, majetek, nebo životní prostředí lidí

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání, sebezpoznávání a sebezpojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena a kreativita.

Sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, pozorování.

Morální rozvoj – řešení problémů, praktická etika.

Výchova demokratického občana (VDO)

Formy participace občanů v politickém životě – odpovědnost k ochraně přírody.

Občan, občanská společnost a stát – vzájemná komunikace a spolupráce, mezilidské vztahy, vztahy přírodě.

Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Objevujeme Evropu a svět – evropská integrace, životní styl, kultura, mezinárodní organizace (EU)

Evropa a svět nás zajímá – vliv lidské činnosti na krajinu a životní prostředí, nové fyzikální vývojové trendy – význam pro společnost

Multikulturní výchova (MV)

Lidské vztahy – různé způsoby života

Etnický původ – rovnocennost etnických skupin, ras a jazyků

Multikulturalita – naslouchání druhých

Princip sociálního smíru a solidarity

Kulturní difference – územní aspekty

Enviromentální výchova (EV)

Ekosystémy – pochopení základních přírodních zákonitostí, složitost ekosystémů, funkce a význam.

Základní podmínky života – vztahy, vlastnosti a význam pro lidi, způsoby řešení, přírodní zdroje, energie.

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ekologické vědomí veřejnosti, ochrana přírody a památek

Vztah člověka k prostředí – aktuální ekologické problémy, rozdílné podmínky a společenský vývoj života na Zemi.

4.6.2. Zeměpis

4.6.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Zeměpis

Zeměpis je vyučován v šestém až devátém ročníku. Vyučovací předmět Zeměpis je vyučován ve všech ročnících druhého stupně s časovou dotací 1 až 2 hodiny týdně. Výuka probíhá formou 45 minutových vyučovacích hodin v kmenových třídách za použití všech vyučovacích pomůcek, které má škola k dispozici (např. interaktivní tabule, audio-vizuální techniky apod.).

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a příroda a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům základní vědomosti o přírodních, společenských, hospodářských, politických a kulturních poměrech své vlasti, obce, státech světa, světadílech, oceánech a současných globálních problémech. V poznatkové oblasti si žáci osvojí základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o znázornění povrchu Země, o krajinné sféře a životním prostředí. Učí se samostatně vyhledávat a třídit informace, obhajovat výsledky své práce, přiznávat chyby, komunikovat s lidmi, hledat cesty k řešení, chápat pojmy demokracie, evropanství, národní kultura, morálka a vlastenectví. Naučí se spolupracovat při řešení úkolů a problémů, a tím si vytvářet i vlastní postoj k ostatním lidem. Žáci jsou vedeni k vytváření kladných postojů ke vzdělávání.

Ve vyučovacím předmětu zeměpis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- zpracovávat, vyhledávat, třídit a hodnotit geografické informace
- získané poznatky propojovat se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí a vytvářet si tak ucelenější představy o vztazích mezi přírodou a působením člověka
- společně hledat řešení otázek a adekvátních odpovědí
- manipulace s orientačními, topografickými pomůckami, globusem, mapami, atlasy, jízdními řády, grafy a statistickými daty
- výsledky pozorování samostatně zhodnotit a porovnat se svými dosavadními zkušenostmi, znalostmi a dovednostmi a formulovat patřičné závěry

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémy na úrovni svých znalostí, ověřovat správnost a odpovídat na geografické otázky
- nalézt a pojmenovat shodné, podobné a odlišné znaky geografických objektů, jevů a procesů
- diskutovat a usilovat o vhodné způsoby řešení problémů, nenechat se odradit počátečními nezdary

Kompetence komunikativní

- vyvozovat své úsudky, vytvářet si vlastní názory, formulovat vlastní rozhodnutí, využívat dostupné informační a komunikační prostředky
- společně spolupracovat na řešení problémů a úloh
- vyjadřovat své myšlenky a názory v logických postupných krocích

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat při skupinové práci a vytvářet pozitivní vztah k práci
- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytovat pomoc, radu
- pochopit potřebu efektivní spolupráce

Kompetence občanské

- zajímat se o prostředí v němž žijí, oceňovat krásy přírody, historických a kulturních objektů
- získat představu k občanské zodpovědnosti za zachování životního prostředí pro budoucí generace
- učit se k praktické bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu, k chování a ochraně za mimořádných událostí
- respektovat rovnoprávnost všech lidí
- vyjadřovat demokratické přístupy v řešení společenských problémů
- poznávat tradice, zvyky a kultury lidí v jednotlivých světadílech a oblastech

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s pomůckami a materiály při jejich používání
- využívat moderní komunikační, dopravní a výrobní technologie, které mají úzký vztah k orientaci a pobytu v terénu, k cestování, ochraně přírodního a životního prostředí
- naučit se svědomitě a systematické práce

Kompetence digitální

- vést žáky k aktivnímu vyhledávání informací na internetu nebo vyhledávání doplňujících informací k učivu
- využívat vybrané geografické informační systémy, digitální mapy a různé geografické aplikace
- podporovat žáky k aktivnímu přístupu při práci s geoinformačními zdroji, prameny a programy tak, aby rozvíjeli schopnosti vyhledávání, třídění a vyhodnocování informací a zároveň aby dokázali ověřit věrohodnost zdrojů jak z online prostředí, tak z odborné literatury
- vést žáky k diskuzím nad bezpečným zacházením s technologiemi a ke správnému vyhledávání informací.

4.6.2.2. Vzdělávací obsah předmětu zeměpis

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE 1 - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace z kartografických produktů a elaborátů, grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů. 2 - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii 2p – rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE - komunikační geografický a kartografický jazyk: vybrané obecně používané pojmy: plán, mapa, jazyk mapy, symboly, smluvené značky, vysvětlivky - geografická kartografie a topografie: glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení	6.	OSV - komunikace - kooperace - sociální rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání - kreativita MdV - všechny tematické okruhy EGS - aktivity, problémy a důsledky globálních vlivů na životní prostředí MV - lidské vztahy - spolupráce, tolerance - multikulturalita

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ 1 - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů 1p – objasní důsledky pohybů Země 2 - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje tvary zemského povrchu 3 - porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 3p – uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu	PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ Země jako vesmírné těleso: tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas krajinná sféra: přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry systém přírodní sféry na planetární úrovni: geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně systém přírodní sféry na regionální úrovni: přírodní oblasti	6.	<u>MdV</u> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení spolupráce <u>EV</u> - vliv člověka na život. prostředí, ochrana život. prostředí - základní podmínky života - ekosystémy <u>VDO</u> - odpovědnost k ochraně biosféry a život. prostředí
REGIONY SVĚTA 1- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny 1p – vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány 2 - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států 2p – rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů, charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států 3- zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	REGIONY SVĚTA světadíly, oceány, makroregiony: určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa: vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	6. - 7.	<u>EV</u> - vztah člověka k život. prostředí, ochrana přírody - přístup k přírodnímu a kulturnímu dědictví <u>OSV</u> - osobnostní rozvoj, schopnost poznávání, kreativita <u>MV</u> - kulturní rozdíly <u>VDO</u> - respektování kulturních, etnických a jiných odlišností <u>MdV</u> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <u>EGS</u> - orientace na mapě regiony v globálních souvislostech hospod. a polit. vývoje

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ 1- posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace 2- posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 2p – uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel -vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace 3 - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje 4 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 5 - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků 6- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ obyvatelstvo světa: základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy: aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace světové hospodářství: sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úroveň regionální společenské, politické a hospodářské útvary: porovnávací kritéria – národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa – politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	8.	OSV - sociální rozvoj - komunikace - globální vlivy EV - lidské aktivity a problémy život. prostředí - lidské sídlo - ekosystémy MV - kulturní difference - původ, územní aspekty - lidské vztahy EGS - objevujeme Evropu a svět - globální vlivy na společenské, politické a hospodářské prostředky - orientace na mapách VDO - občan, občanská společnost a stát MdV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ 1- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny 1p – umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny 2- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) 2p – uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek 3- uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 3p – uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ krajina: přírodní a společenské prostředí, typy krajiny vztah příroda a společnost: trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	8.	EV - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy živ. prostředí MdV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EGS - globální problémy lidstva

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák: ČESKÁ REPUBLIKA 1- vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy 1p – vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy 2- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu 2p – charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu 3 -hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 3p – určí zeměpisnou polohu a rozlohu ČR a její sousední státy, rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost, uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva 4 - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 4p- vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti 5- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	ČESKÁ REPUBLIKA místní region: zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) Česká republika: zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo – základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu regiony České republiky: územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, příhraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	9.	EGS - jsme Evropané - orientace na mapách - globální vlivy na rozvoj společenského prostředí - etapy a význam rozvoje hospodářství EV - lidské aktivity a problémy živ. prostředí, ochrana přírody - vztah člověka a prostředí OSV - sociální rozvoj
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE 1- ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu 1p - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu 2 - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny 3 - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze: orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření,	6. – 7. 8. – 9.	OSV - seberegulace a sebeorganizace - kreativita - sociální rozvoj - komunikace - kooperace MdV - interpretace, vnímání mediálních sdělení VDO - odpovědnost za rozvoj a ochranu život. prostředí EV

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis	Období: 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák: 3p – uplatňuje v praxi zásady bezpečného pobytu a pohybu ve volné přírodě	chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích		- vztah člověka k přírodě

4.6.3. Přírodopis

4.6.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodopis.

Přírodopis je vyučován v šestém až devátém ročníku jako povinný předmět s časovou dotací 1 až 2 hodiny týdně. Výuka probíhá formou 45 minutových vyučovacích hodin v kmenových třídách za použití všech vyučovacích pomůcek, které má škola k dispozici (např. interaktivní tabule, audio-vizuální techniky apod.). Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávací oblasti Člověk a příroda a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Cílem je poskytnout žákům postupné poznávání, uvědomování si a chápání souvislostí v rámci přírodních celků mezi člověkem a přírodou.

Ekologické pojetí přírodopisu může u žáků přispívat k utváření klíčových kompetencí.

Ve vyučovacím předmětu Přírodopis využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- samostatně pozoruje okolní skutečnosti, organismy, děje, vztahy v přírodě, dokáže pozorovat lupou mikroskopem (dalekohledem), zaznamenává pozorování
- samostatně získává informace, umí je prezentovat, vyhledává a třídí informace o organismech a zařadí je do systému, o vztahu živé a neživé přírody, o působení člověka na přírodu
- dokáže posoudit věrohodnost informací, zpracovávat je z hlediska důležitosti i objektivitu a využívat je k dalšímu učení přírodopisu
- vyvozuje vztahy a souvislosti mezi organismy, skupinami organismů, ději v přírodě, poznává souvislosti zkoumání v přírodopisu a v ostatních přírodních, popř. dalších vědách

Kompetence řešení problému

- vyhledává a shromažďuje informace o organismech, přírodních celcích na základě vlastního pozorování v přírodě, na základě využívání médií (televize, tisku, internetu), porovnává odborné názory, mediální tvrzení a vlastní praktické zkušenosti s vývojem biologie v každodenním životě člověka

- zpracovává referáty na základě získaných informací a zkušeností, prezentuje je, formuluje problémy, porovnává shodné a odlišné znaky organismů, vyvozuje závěry
- vyjadřuje vlastní názor na základě pozorování při praktických cvičeních, posuzuje řešení problémů z hlediska jejich správnosti, jednoznačnosti a z těchto hledisek porovnává i různá řešení, diskutuje na dané téma, respektuje názor ostatních
- hodnotí důsledky různých vlivů a jevů v přírodě na životní prostředí, budoucnost života na Zemi

Kompetence komunikativní

- vyjadřuje vlastní myšlenky při ústním (dialogu, diskusi) i písemném projevu(referátech) na téma týkající se přírody, životního prostředí, vztahu člověka a životního prostředí, změn v životním prostředí a důsledků pro budoucnost
- obhájí výsledky své práce i svůj názor na řešení problémů, dovede přijmout kritiku a poučit se z ní
- stručně a přehledně sděluje (ústně i písemně) výsledky svých pozorování, experimentů a řešení problémů a úkolů

Kompetence sociální a personální

- kooperuje a umí spolupracovat v týmu při řešení problémů i při posuzování situací v běžném životě, pozorování přírody, laboratorních pracích
- má úctu k druhým lidem dokáže s ostatními debatovat a diskutovat, buduje dobré mezilidské vztahy, dokáže poskytnout pomoc nebo o ní požádat
- dokáže být kritický a sebekritický při hodnocení výsledků pozorování a pokusů

Kompetence občanské

- chápe možnosti rozvoje a zneužití biologie a je si vědom odpovědnosti za zachování životního prostředí, chápe důležitost trvale udržitelného rozvoje, ekologické souvislosti a environmentální problémy
- ve všech životních situacích jedná v zájmu ochrany zdraví (svého i ostatních lidí) a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- chová se ohleduplně, vstřícně a s respektem k hendikepovaným, starším a nemocným lidem, těhotným ženám, malým dětem
- dokáže v praxi použít zásady chování občanů při živelných pohromách a úniku nebezpečných látek, rozhoduje a chová se zodpovědně v krizových situacích

Kompetence pracovní

- dokáže optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat
- aplikuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, v laboratoři i v terénu
- diskutuje o problémech práce v přírodě z hlediska ochrany přírody a zdraví, udržitelného rozvoje a ekonomického hlediska v místě bydliště, regionu, globálně

- umožnit žákům nové způsoby komunikace, a to jak online, tak off-line,
- vést žáky k práci ve skupinách a projektový způsob výuky (komunikace, spolupráce)
- sdílet práci, tvořit prezentace, referáty a projekty, ukládat a třídit nalezený materiál
- vést žáky k upevnění práce s širokou škálou moderních technologií

[illegible]

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
BIOLOGIE ROSTLIN 1 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům 2 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 3 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 3p – rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití, uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování	BIOLOGIE ROSTLIN anatomie a morfologie rostlin: stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) fyziologie rostlin: základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin: poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana	6.,7.,9.	EV Základní podmínky života: -voda -ovzduší -půda Vztah člověka k prostředí: -nerovnoměrnost života na Zemi -naše obec Lidské aktivity a problematika životního prostředí: -ochrana přírody
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ 1. - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 1p – porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 2. - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do ekologických skupin 2p – rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce 3. - základní projevy chování živočichů, na příkladech objasní jejich způsob chování danému prostředí 3p – odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 4. - zhodnotí význam živočichů v ekosystému, uplatňuje zásady bezpečného se chování se živočichy 4p – ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla: živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů: významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) rozšíření, význam a ochrana živočichů: hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů	6.,7.,8.,9.	EV Základní podmínky života: -voda -ovzduší -půda Vztah člověka k prostředí: -nerovnoměrnost života na Zemi -naše obec Lidské aktivity a problematika životního prostředí: -ochrana přírody

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
BIOLOGIE ČLOVĚKA 1 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy 1p – popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce 2 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka 2p – charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka 3 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří 3p – popíše vznik a vývin jedince 4 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby 4p – rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	BIOLOGIE ČLOVĚKA fylogeneze a ontogeneze člověka: rozmnožování člověka anatomie a fyziologie: stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost nemoci, úrazy a prevence: příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	8. 9. 8. 7.,8. 6.,7.,8.	EV Základní podmínky života: - voda - ovzduší - půda Ekosystémy: - les Vztah člověka k prostředí: - prostředí a zdraví
NEŽIVÁ PŘÍRODA 1 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek 1p – pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny 2 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody 2p – rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů 3 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 3p – na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	NEŽIVÁ PŘÍRODA Země: vznik a stavba Země nerosty a horniny: vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků vnější a vnitřní geologické procesy: příčiny a důsledky půdy: složení, vlastnosti a význam půdy vývoj zemské kůry a organismů na Zemi, geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí - podnebí a počasí ve vztahu k životu význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	9. 6.,9. 9. 9.	EV Základní podmínky života: - voda - ovzduší - půda Vztah člověka k prostředí: - naše obec

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ZÁKLADY EKOLOGIE 1 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 1p – uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 2 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam 2p- objasní základní princip některého ekosystému, vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech 3 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí 3p – popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky, pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí	ZÁKLADY EKOLOGIE organismy a prostředí: vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému ochrana přírody a životního prostředí: globální problémy a jejich řešení, chráněná území	6.,7.,8.,9. 6.,7.,9. 6.,7.,9. 6.,7.,8.,9.	EV Ekosystémy: - les - pole - vodní zdroje - moře - tropický deštný les - lidské sídlo Základní podmínky života: - voda - ovzduší - půda - biodiverzita Vztah člověka k prostředí: - naše obec - lokální ekologický problém - nerovnoměrnost života na Zemi Lidské aktivity a problematika životního prostředí: - ochrana přírody a kulturních památek - dlouhodobé programy Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - objevujeme Evropu
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY 1 aplikuje praktické metody poznávání přírody 1p – využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY praktické metody poznávání přírody: pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	6.,7.,8.,9.	OSV - osobnostní rozvoj - sociální rozvoj - morální rozvoj - včetně etologie prolíná všemi hodinami přírodopisu

4.6.4. Fyzika

4.6.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Fyzika

Fyzika je samostatný povinný předmět v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Učivo zahrnuje tematické okruhy vymezené v RVP (Látky a tělesa, Pohyb těles, Síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Energie, Zvukové děje, Elektromagnetické a světelné děje, Vesmír). Součástí předmětu jsou i metody poznávání fyzikálních zákonitostí a jevů. Vzdělávací obsah předmětu je průběžně aktualizován na základě nejnovějších poznatků vědy a výzkumu, včetně oblasti aplikované fyziky v různých technických řešeních a nových technologiích (nanotechnologie apod.).

Výuka předmětu směřuje zejména k tomu, aby žáci:

- pochopili a osvojili si – s využitím vlastního pozorování, experimentování a měření – nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti nutné k porozumění fyzikálním jevům a procesům, s nimiž se mohou setkat nejen v přírodě či v běžném životě, ale i v technické či technologické praxi;
- uměli použít základní metody práce, které jsou pro fyziku typické, např. objektivní pozorování, měření, experimentování, analyzování a zpracování získaných údajů a dat, jejich vyhodnocení a vyvození závěrů;
- naučili se zkoumat příčiny fyzikálních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky – Jak? Proč? Co se stane, jestliže? – a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat zákonitostí fyzikálních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování;
- dovedli využít získané poznatky při řešení fyzikálních problémů a úloh, byli schopni objasnit fyzikální jevy a samostatně provádět jednoduché pokusy;
- uměli posoudit, vyhodnotit a ověřit získané informace z hlediska jejich věcné správnosti a přesnosti;
- pracovali s jasně vymezenými pojmy a definicemi a důsledně využívali soustavy SI.

Základní formou realizace je vyučovací hodina. Systém střídání hodin bude zvolen s ohledem na probíraný celek učiva, materiální vybavení a organizační podmínky.

V průběhu výuky v hodinách budou upřednostňovány aktivizační formy práce vybrané s ohledem na probírané učivo a na schopnosti studentů. Vždy ale platí, že hodiny standardní směřují ke zvládnutí očekávaných výstupů i k přímému rozvíjení klíčových kompetencí, tzn. jsou naplněny bezprostřední aktivní prací žáků v průběhu celé hodiny.

Výuka probíhá v odborné učebně fyziky a i kmenových třídách podle jednotlivých ročníků a tříd. Na laboratorní cvičení se třídy dělí na dvě skupiny. Výuka je doplňována exkurzemi, např. hvězdárny, planetária, technické muzeum apod.

Klíčové kompetence

Cílem vzdělávání ve fyzice je vybavit všechny studenty souborem klíčových kompetencí, které by měly být uplatněny při propojování reálného světa s fyzikou.

Kompetence komunikativní

Pro rozvíjení této kompetence zařazujeme referáty, diskuze o fyzikálních principech, práce v projektech, samostatné a skupinové úkoly a následně jejich prezentace.

Při prezentaci musí žák formulovat své myšlenky a názory, musí se vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně, v písemném i ústním projevu. Při diskuzích musí naslouchat spolužákům a reagovat na jejich argumenty. Dokáže obhájit svůj názor.

Kompetence občanská

Je rozvíjena v kontaktu se spolužáky, pedagogy a ostatnímu zaměstnanci školy.

Při výuce ve fyzice zachází žák opatrně s přidělenými pomůckami, dodržuje pravidla při skupinové práci. Při řešení projektů spolupracuje s ostatními členy skupiny, naslouchá jim a pomáhá. Žák si osvojí znalosti z různých odvětví fyziky např. elektřiny a magnetizmu, jaderné a atomové fyziky. Může pak lépe chápat základní ekologické souvislosti a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí.

Kompetence pracovní

Rozvíjí se ve všech využívaných vyučovacích metodách, znalosti a dovednosti získané při studiu žák využívá prakticky i v reálném životě, např. při měření délky, objemu, hmotnosti, času, teploty, napětí, proudu atp. Osvojí si znalost jednotek a jejich vzájemný převod, principy jednoduchých elektrických a elektromagnetických zařízení (zvonek, žárovka, baterie, dioda, cívka, elektromotor, transformátor, relé, pojistky, jističe, ... atd.), mechanických zařízení (páka, kladka, hydraulické zařízení, ... atd.) a bezpečné zacházení s nimi. Využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých odvětvích fyziky v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.

Kompetence sociální a personální

Tato kompetence je rozvíjena při práci ve skupinách. Např. laboratorní práce jsou vhodným prostředkem, kde žák spolupracuje se spolužáky při řešení daného úkolu.

Dále si žák tuto kompetenci rozvíjí v přípravě fyzikálního experimentu či referátu se spolužákem ve dvojici nebo v širší skupině a následně při prezentaci před kolektivem.

Žáci kriticky posuzují práci ostatních, čerpají z ní poučení, učí se vzájemnému respektu a spolupráci.

Kompetence k učení

Žák dokáže efektivně volit vhodné způsoby a metody, je schopen samostatně plánovat a organizovat vlastní učení, má zájem o další sebevzdělávání. Získané informace využívá tvůrčím způsobem a to jak v procesu učení, tak i v běžném životě. Za účelem získávání komplexnějšího pohledu na fyziku využívá všech dostupných informačních zdrojů. Operuje s obecně užívanými fyzikálními termíny, znaky a symboly. Uvádí učivo do souvislosti s každodenním životem. Samostatně pozoruje život kolem nás, experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry.

[illegible]

situaci působí síla MECHANICKÉ VLASTNOSTI KAPALIN 1. - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných kapalinách pro řešení konkrétních praktických problémů 1p – využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů	výslednice dvou sil stejných a opačných směrů MECHANICKÉ VLASTNOSTI KAPALIN Pascalův zákon – hydraulická zařízení hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Archimédův zákon – vztlková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných kapalinách	8.	Osobnostní a sociální vých. osobnostní rozvoj
---	--	-----------	--

ENERGIE 1. . využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 2p – uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) 2. . zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 5p – pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí ZVUKOVÉ DĚJE 1. . rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku 1p – rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz 2. . posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 2p – posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	ENERGIE formy energie – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie; štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením přeměny skupenství – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie ZVUKOVÉ DĚJE vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; rychlost šíření zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku;	8 . a 9.	Osobnostní a sociální vých. osobnostní rozvoj – komunikace (beseda) Osobnost a sociální vých. osobnostní rozvoj – komunikace, seberegulace
--	---	-----------------	--

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE 1. sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu 1p – sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod 2. rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí 2p – vyjmenuje zdroje elektrického proudu 3. rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností 3p – rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností, zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními, zná druhy magnetů a jejich praktické využití, rozpozná, zda těleso je či není zdrojem světla 4. využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní 5. využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh 5p – zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí, rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití 6. rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami VESMÍR 1. - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet 1p – objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země P – zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci P – osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru	ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač elektrické a magnetické pole – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem VESMÍR sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze	9. 7. – 8. 9.	Osobnostní a sociální vých. osobnostní rozvoj – komunikace, seberegulace
---	---	------------------------------------	--

4.6.5. Chemie

4.6.5.1. Charakteristika předmětu Chemie

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 hodin týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách za použití dostupných pomůcek- videokazety, internet, interaktivní tabule apod. Všichni žáci zpracovávají referáty.

Do výuky jsou začleněny jednoduché demonstrační pokusy, taktéž omezený počet laboratorních prací (s ohledem na bezpečnost a podmínky školy)..

Učivo navazuje a dále rozvíjí vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět na předměty PRVOUKA a PŘÍRODOVĚDA. Výuka chemie je cílevědomě řízená tak, aby žáci postupně:

- získávali základní poznatky z různých oborů chemie
- osvojovali si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí s prováděním jednoduchých pokusů a učili se nacházet vysvětlení některých chemických jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím
- poznávali zásady bezpečné práce s chemikáliemi
- byli seznamováni s mnohostranným využitím chemie v různých oblastech lidské činnosti (průmysl, zemědělství, zdravotnictví, ve výživě člověka, potravinářství, energetice)

Výuka chemie, tak jako ostatní přírodovědné předměty, významně přispívá k rozvoji poznávání schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.

Klíčové kompetence

Cílem vzdělávání v chemii je vybavit všechny studenty souborem klíčových kompetencí, které by měly být uplatněny při propojování reálného světa s chemií.

Kompetence komunikační

Pro rozvíjení této kompetence zařazujeme referáty, práce v projektech, samostatné a skupinové úkoly a následně jejich prezentace.

Při prezentaci musí žák formulovat své myšlenky a názory, musí se vyjadřovat výstižně, souvisle a kultivovaně, v písemném i ústním projevu. Při diskuzích musí naslouchat spolužákům a reagovat na jejich argumenty. Dokáže obhájit svůj názor.

Kompetence občanská

Je rozvíjena v kontaktu se spolužáky, pedagogy a ostatnímu zaměstnanci školy.

Při výuce v chemii zachází žák opatrně s přidělenými pomůckami, dodržuje pravidla při skupinové práci. Při řešení projektů spolupracuje s ostatními členy skupiny, naslouchá jim a pomáhá. Žák si osvojí znalosti z různých odvětví chemie. Může pak lépe chápat základní ekologické souvislosti a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí.

Kompetence pracovní

Rozvíjí se ve všech využívaných vyučovacích metodách, znalosti a dovednosti získané při studiu žák využívá prakticky i v reálném životě.

Kompetence sociální a personální

Tato kompetence je rozvíjena při práci ve skupinách. Např. laboratorní práce jsou vhodným prostředkem, kde žák spolupracuje se spolužáky při řešení daného úkolu.

Dále si žák tuto kompetenci rozvíjí v přípravě experimentu či referátu se spolužákem ve dvojici nebo v širší skupině a následně při prezentaci před kolektivem.

Žáci kriticky posuzují práci ostatních, čerpají z ní poučení, učí se vzájemnému respektu a spolupráci.

Kompetence k učení

Žák dokáže efektivně volit vhodné způsoby a metody, je schopen samostatně plánovat a organizovat vlastní učení, má zájem o další sebevzdělávání. Získané informace využívá tvůrčím způsobem a to jak v procesu učení, tak i v běžném životě. Za účelem získávání komplexnějšího pohledu na chemii využívá všech dostupných informačních zdrojů (internet, noviny, časopisy, atp.). Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly. Uvádí učivo do souvislosti s každodenním životem. Samostatně pozoruje život **kolem nás**, **experimentuje**, **získané** výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry.

Kompetence k řešení problému

Bude rozvíjena v zadávání problémových úkolů, kde žák využije informací k vhodnému řešení problému, nachází různé varianty řešení, užívá logické a empirické postupy.

Kompetence digitální

Vedeme žáky zejména využíváním přístupných digitálních materiálů a dat. K tomu, aby zvládli vyhledat, třídit a vyhodnocovat informace, aby dokázali rozpoznat pochybné informace, naučili se využívat více zdrojů. Aby dokázali třídit získané informace podle obsahu a důležitosti.

4.6.5.2. Vzdělávací obsah předmětu Chemie

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Období: 3.
			Průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE 1. určí společné a rozdílné vlastnosti látek 1P – rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek 2. pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 2p – pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami – rozpozná přeměny skupenství látek SMĚSI 1. rozlišuje směsi a chemické látky 1p – pozná směsi a chemické látky 2. vypočítává složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení 2P – rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě 3. navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi 4. rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití 4p – rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití	POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam SMĚSI různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	8. a 9.	Environmentální výchova Vztah člověka k prostředí, náš životní styl, prostředí a zdraví, naše město – obec Lidské aktivity a problémy životního prostředí Průmysl a životní prostředí

5. uveďte příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY 1. používání pojmy atom a molekula ve správných souvislostech 2p – uveďte nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky 2. orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti 2p – rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti CHEMICKÉ REAKCE 1. rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uveďte příklady praktických důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání 1p – pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí 2. aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu ANORGANICKÉ SLOUČENINY 1. porovnává vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí 1p – popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů,	ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin CHEMICKÉ REAKCE chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza ANORGANICKÉ SLOUČENINY oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů soli kyslíkaté a nekyslíkaté		
--	--	--	--

kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí 2. orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorových papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi 2p – orientuje se na stupnici pH, změní pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem – poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	– vlastnosti, použití vybraných solí názvosloví vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů		
ORGANICKÉ SLOUČENINY 1. rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 2. zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy 2p – zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie, vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy 3. rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 4. uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů 4p – uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě	ORGANICKÉ SLOUČENINY uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva deriváty uhlovodíků – příklady významných alkoholů a karboxylových kyselin přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů		
CHEMIE A SPOLEČNOST 1. zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 1p – uvede příklady využívání prvotních a	CHEMIE A SPOLEČNOST - průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin chemický, koroze		

druhotných surovin 2. aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 3. orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 3p – zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	- průmyslové hnojiva - tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika - plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace - detergenty a pesticidy, insekticidy - hořlaviny - léčiva a návykové látky		
---	--	--	--

4.7. Vzdělávací oblast Umění a kultura

„UMĚNÍ ZKRÁŠLUJE ČLOVĚKA A BRÁNÍ MU BÝT ŠPATNÝ.“
(Walther)

4.7.1. Charakteristika vzdělávací oblasti Umění a kultura

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům chápat umění jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž dochází k rozvíjení estetického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Na 1. i 2. stupni se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je chápat a interpretovat.

Oblast Umění a kultura je zastoupena vyučovacími předměty (jsou zároveň vzdělávacími obory této oblasti):

Hudební výchova

Výtvarná výchova

Průřezová témata v oblasti Umění a kultura

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj smyslového vnímání, kreativity, psychohygiena
- estetika chování, mezilidských vztahů
- umění jako prostředek komunikace a osvojování si světa

Multikulturní výchova

- seznámení žáků s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami
- odpovědnost za odstranění diskriminace, rasismu

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- vztah k evropské a světové kultuře
- význam kulturního dědictví, emocionální zainteresovanost na jeho uchování a záchraně

Environmentální výchova

- zamýšlení nad vztahy člověk a prostředí
- vnímání estetických kvalit prostředí, inspirace pro vlastní tvůrčí náměty

Mediální výchova

- mediální gramotnost žáka (vnímá, interpretuje a kriticky hodnotí artefakty mediální produkce)
- zapojení žáka do mediální komunikace (školní časopis, Hornopočernický zpravodaj)

V oblasti Umění a kultura jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- vedení žáků k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- rozvoj tvořivosti žáků aktivním osvojováním různých výtvarných a hudebních technik
- vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů

- kritické myšlení při posuzování uměleckého díla a vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáky naučit přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání
- rozvíjet schopnosti vést dialog, diskusi o dojmu z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

- vytváření prostoru pro osobité výtvarné a hudební projevy žáků
- vypěstovat u žáků potřebu spoluutvářet estetické prostředí

Kompetence občanské

- podchycení zájmu žáků o kulturní dění
- vytvoření potřeby návštěv výstav, koncertů

Kompetence pracovní

- osvojování výtvarných a hudebních technik a nástrojů

Kompetence digitální

- vést žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- motivovat žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií
- vést žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- podporovat přirozené mezioborové vazby, zejména mezi hudbou, výtvarným uměním, filmem a audiovizí
- vést žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě
- poskytovat žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práci

4.7.2. Hudební výchova

4.7.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Od 1. do 8. ročníku je věnována výuce hudební výchovy dotace 1 hodiny týdně, žáci využívají poloodbornou pracovník.

1. stupeň

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - zpívá v jednohlase 1p – zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty	- rozvoj hlavového tónu - správné dýchání (v pauze a mezi frázemi) a správná výslovnost - rozšíření hlasového rozsahu	1. – 3.	
2 - rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty 2p – hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmitizaci říkadel i při zpěvu	- hudební hra (deklamace říkadel, hra na ozvěnu) - hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	1. – 3.	
3 - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	- hra nejjednodušších doprovodů na Orfeovy nástroje	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
4 - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr, směr melodie 4p – reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	- pohybový doprovod znějící hudby - taktování - hra na tělo (tleskání, luskání a pleskání)	1. – 3.	
5 - Orientuje se v jednoduchém	- notová osnova, houslový klíč,		

zápisu skladby	takt 2/4 a 3/4 ; nota: čtvrtě, osminová, půlová a celá; pomlka	2. – 3.	
6 - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby 6p – rozliší sílu zvuku	- výrazové prostředky v hudbě - (zvuk – tón, melodie, hudební kontrasty)	1. – 3.	
7 - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 7p – pozorně vnímá jednoduché skladby	- hudební styly a žánry; hudba vážná, lidová a umělá	1. – 3.	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - Zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti. 1p – zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem 1p – správně hospodáří s dechem při interpretaci písní	- pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu. Hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Dvojhlas a vícehlas- prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. Intonace, vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď apod.)	4. – 5.	Multikulturní výchova – lidské vztahy
2 - Orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje. 2p – propojí vlastní pohyb s hudbou	- orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	4. – 5.	
3 - Využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní. 3p – doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje	- hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
4 - Rozpozná hudební formu jednoduché skladby či písně.	- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj. Hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.	4. – 5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá
5 - Vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry provádí elementární hudební improvizace.	- rytmizace, melodizace, hudební improvizace – s využitím tónové materiálu písně, hudební doprovod. (akcentace těžké doby	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní

	v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednoduchá písňová forma (a-b)		rozvoj – kreativita
6 - Rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, 6p – odliší tóny podle výšky, síly a barvy	- kvality tónů – délka, síla, barva, výška. Vztahy mezi tóny – souzvuk, akord. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu)	4. – 5.	
7 - Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace. 7p – pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance. Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	4. – 5.	Multikulturní výchova – kulturní difference

2. stupeň

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách 1p-zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem 1p- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování	Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev -intonace a vokální improvizace -hudební rytmus -hlasová hygiena	6. - 8.	
2 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, 2p – interpretuje vybrané lidové a umělé písně	Vokální činnosti -reflexe vokálního projevu	6. - 8.	
3 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché	Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje -vyjadřování hudebních a nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního	6. - 8.	

doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace 3p-doprovází písně pomocí oscinata	nástroje Vokální činnosti -rozvoj hudebního sluchu a představivosti Poslechové činnosti -interpretace znějící hudby		
4 - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	Hudebně pohybové činnosti -pohybový doprovod znějící hudby -pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla -pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby -orientace v prostoru	6. - 8.	
5 - orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Instrumentální činnosti -záznam hudby Vokální činnosti -orientace v notovém záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie Poslechové činnosti -orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby	6. - 8.	Osobnostní a soc. výchova -osobnostní rozvoj - psychohygiena
6 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období	Poslechové činnosti -hudební styly a žánry (hudební dílo a jeho autor, doba, vzniku, život autora)	6. - 8.	Výchova k myšlení v evrop. a glob. souvisl. -Jsme Evropané -Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova -etnický původ -lidské vztahy
7 - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění 7p - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu, rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru, uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl	Poslechové činnosti -hudební dílo a jeho autor (módnost a modernost, kýč, epigonství, inspirace, provázanost)	6. - 8.	Mediál. výchova-vnímání autora med.sdělení

6 - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Poslechové činnosti -orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby	6. - 8.	Osobnostní a soc. výchova -osobnostní rozvoj - psychohygiena
---	--	---------	--

7 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovná ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	Poslechové činnosti -hudební styly a žánry (hudební dílo a jeho autor, doba, vzniku, život autora)	6. - 8.	Výchova k myšlení v evrop. a glob. souvisl. -Jsme Evropané -Evropa a svět nás zajímá Multikulturní výchova -etnický původ -lidské vztahy
8 - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění P - pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu P – rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru P – uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jeho děl	Poslechové činnosti -hudební dílo a jeho autor (módnost a modernost, kýč, epigonství, inspirace, provázanost)	6. - 8.	Mediál. výchova-vnímání autora med. sdělení

4.7.3. Výtvarná výchova

4.7.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, tvořivý přístup při vlastní tvorbě, vnímání a interpretace umožňuje žákům uplatňovat jedinečné pocity a prožitky. Žáci jsou vedeni k rozvíjení smyslové citlivosti, uplatňování subjektivity a ověřování komunikačních účinků, a to v činnostech tradičních, tak i při experimentování.

Výtvarná výchova se vyučuje v 1. -3. ročníku a v 8. ročníku 1 hodinu týdně, v ostatních ročnících 2 hodiny týdně. Organizační jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá v kmenových třídách.

V předmětu Výtvarná výchova se uplatňuje projektové vyučování, žáci zpracovávají v určitých časových blocích obdobná témata, avšak různými způsoby, vždy z jiného úhlu pohledu, rozdílnou technikou.

Individuální přístup v jednotlivých ročnících ústí ve společnou přehlídku, výstavu. Dochází tak k posílení sounáležitosti třídních kolektivů, společné úsilí však umožňuje i soutěživost, pozitivní zviditelnění.

Jako rozhodující je při výuce výtvarné výchovy zdůrazněn zřetel tvůrčího přístupu učitele i žáků, nikoli „výroba výkresů“, ale tvořivé vyjádření myšlenek, pocitů, zkoumání věcí a jevů světa lidí a přírody.

Výtvarná výchova v 9. ročníku završí práci základní školy v tomto předmětu, je přípravou na přijímací zkoušky na střední školy, poskytuje žákům vědomosti z dějin umění.

4.7.3.2. Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova

1.stupeň

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 1.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - Rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ. 1p – zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu, rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	-prvky výt. jazyka (linie, barvy, tvary), poznávání jejich vlastností v ploše i v prostoru -různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba	3.	
2 - V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. 2p – zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu, uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	-hra s barvou, linií -experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
3 - Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje. 3p – zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu		3.	
4 - Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností. 4p – zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	-vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů -manipulace s objekty -kompoziční zákonitosti -vlastní sebevyjádření a vcítění do výtvar. výpovědi druhých -schopnost diskuse nad výt. dílem -vlastnosti objektů, manipulace s objekty, kompozice	3.	Multikulturní výchova – multikulturalita
5 - Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil. 5p – zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	- vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiných	2. – 3.	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - Při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů. 1p – uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr, rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)	-prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlosti a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru; -uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
2 - Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností. 2p - uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr, při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie	- smyslové účinky vizuálně obrazových vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita
3 – Nalézají vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě 3p - uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr, při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie 4 – Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků	-prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazových vyjádření, jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace(fantazijní,	4. – 5.	

svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy 4 p - uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr 5 - Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 5p - uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr, vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla 6 – Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 6 p - uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr	založené na smyslovém vnímání) - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky, a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) - proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění		
---	--	--	--

2.stupeň

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
Žák: 1 - vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků 1p – uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru, uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci 2 - zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie 2p - uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru, - při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy, zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává	Rozvíjení smyslové citlivosti- prvky vizuálně obrazného vyjádření/linie, tvary, objemy, barvy, světlo, textura/ -uspořádání objektů do celků v ploše, prostoru a časovém průběhu	Environmentální výchova -vztah člověka k životnímu prostředí

ho s výsledky ostatních		
3 - zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace 3p - uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru, uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy, pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních, vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci	-reflexe a vztahy zrakového vnímání a vnímání ostatními smysly/podněty hudební, dramatické/	Mediální výchova - tvorba mediálního sdělení - práce v realizačním týmu
4- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření 4p - uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	-smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření/tiskoviny, reklama, podněty k variacím vlastní tvorby/	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj, kreativita -sociální rozvoj, komunikace -morální rozvoj
5 - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku 5p - uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	-prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ a zkušeností	
6 - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 6p - uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru, -vnímá a porovnává výsledky běžné a umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	-typy vizuálně obrazných vyjádření /hračky, objekty, ilustrace, plastika/	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech -Jsme Evropané
7 – ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření 7p - uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	-přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, osobní postoj v komunikaci -proměny komunikačního obsahu	Multikulturní výchova

4.8. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví

4.8.1. Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast je do výuky zařazena na obou stupních ZŠ. Klade si za cíl vést žáky k vyváženému stavu tělesné, duševní a sociální pohody. Zdraví je důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví se stává jednou z priorit základního vzdělání. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Žáci se učí využívat a aplikovat získané poznatky v praxi. Vzdělání v této oblasti směřujeme především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe, aby pochopili hodnotu zdraví a způsob jeho ochrany. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných podmínkách, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování a posílení zdraví a k růstu fyzické zdatnosti. Poznávají základní životní hodnoty.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je kladen důraz na praktické dovednosti a jejich aplikaci v různých situacích. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Tělesná výchova a Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí realizovaných školou.

Jsou zařazeny vzdělávací obory:

- Výchova ke zdraví
- Tělesná výchova

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech, k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Na 1. stupni je Výchova ke zdraví integrována do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, na 2. stupni je ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy integrována do předmětu Tělesná výchova.

Vzdělávací obor Tělesná výchova je na 2. stupni charakteristický možností zařadit pohybově nadané žáky do tříd s rozšířenou výukou tělesné výchovy, to pomáhá rozvíjet pohybové nadání jedinců.

Žáci se komplexně vzdělávají v problematice zdraví. To směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a schopností a na straně druhé k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní i sociální pohodu. Pohybové vzdělání postupuje napříč jednotlivými ročníky od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové. Základem pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci a kompenzaci zatížení je žákův prožitek z pohybu.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- Tělesná výchova
- Výchova ke zdraví

4.8.2. Tělesná výchova

4.8.2.1. Charakteristika předmětu Tělesná výchova

Předmět Tělesná výchova je vyučován ve všech ročnících prvního i druhého stupně základní školy jako povinný předmět. Časová dotace v běžných třídách je zpravidla 2 hodiny týdně, jen ve 2. a 3. ročníku prvního stupně může být počet hodin navýšen o jednu disponibilní hodinu. Důvodem mohou být kurzy plavání těchto ročníků, jejichž realizace

závisí na organizační a personální situaci školy. Ve třídách s rozšířenou výukou tělesné výchovy je časová dotace zvýšena na 5, v devátém ročníku na 4 hodiny týdně. Organizační jednotkou je vyučovací hodina.

Žáci jsou na výuku Tělesné výchovy rozděleni do skupin v rámci ročníku, ve třídách s rozšířenou výukou napříč ročníky. Výuka probíhá v tělocvičnách (velké, malé a v gymnastickém sále) a ve venkovním sportovním areálu školy. V 7. ročníku je doplněna povinným týdenním lyžařským kurzem.

Ve třídách s rozšířenou výukou Tv je do předmětu Tělesná výchova integrován obsah vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Předmět Tělesná výchova zahrnuje průřezové téma

Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopnosti vnímání, řešení problémů, praktická etika, kooperace, komunikace, vztahy mezi lidmi, psychohygiena, sebepoznávání, seberegulace, kreativita.

V předmětu Tv využíváme níže uvedené společné výchovné a vzdělávací strategie, které mají žákům umožnit utváření a rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj
- prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- systematické sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti.

Kompetence k řešení problémů

- Přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech .

Kompetence komunikativní

- Vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva
- otevírání prostoru diskusi o taktice družstva
- pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace

Kompetence sociální a personální

- Dodržování pravidel fair play
- prezentace a podpora myšlenek olympijského hnutí
- rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva

Kompetence občanské

- Podpora aktivního sportování
- objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- první pomoc při úrazech lehčího charakteru
- emoční i věcné seznámení se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin

Kompetence pracovní

- Příklady nutnosti dodržování pravidel ve sportu, v celém životě
- vyhledávání možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace zvláště při sportovních činnostech
- zpracovávání a prezentace naměřených výkonů
- uvést žákům na příkladech nezbytnost přebírání zkušeností druhých pro vlastní zdokonalování
- na základě respektování názorů každého žáka budovat v dětech sebedůvěru

Kompetence digitální

- vést žáky k různým možnostem získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) o významu a intenzitě pohybového zatížení a o době trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- vést žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování tělesné zdatnosti a zaznamenávání svých výkonů pomocí digitálních přístrojů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- zaměřit se na kompenzační cvičení a snažit se o snižování zdravotních rizik spojených s používáním digitálních technologií

4.8.2.2. Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova

Vzdělávací obsah předmětu je zpracován do tří přehledů – pro 1. stupeň, pro běžné třídy 2. stupně a pro třídy 2. stupně s rozšířenou výukou Tv

1. stupeň

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova		Období: 1.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví 1 spojuje pravidelnou každodenní činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. 1p – zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost 2 spolupracuje při	• znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost • základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách • zdravotní TV • kompenzační, vyrovnávací a	1. – 3.	Osobnostní a sociální

[illegible]

1 - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci 1p - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti 2 - rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry, vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná P- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám P – zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	činnostech • herní dovednosti (vstup do role)		poznávání lidí
Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 2.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví 1 - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 1p – chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu 2 - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu žáka 2p – uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	• význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu) • hygiena při TV (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity) • bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání nářadí a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV)	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - psychohygiena
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností 3 - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalových oslabením 3p - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti vlastním svalových oslabením 4- zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování 5 - zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje	• příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení) • organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí), pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) - turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se	4. – 5.	Environmentální výchova - vztah člověka k prostředí Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - kreativita

techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynu učitele 6 - upozorní samostatně na činnost (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením 7 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty pohybových her 7p – zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností 8 - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla		
Činnosti podporující pohybové učení 9 - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 9p – reaguje na pokyny k vlastní pohybové činnosti 10 - jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při činnostech opačné pohlaví 10p – dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play 11 - užívá při pohybové činnosti osvojené tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení 12- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky 13 - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace P – zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla P – zvládá podle pokynů základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy	• zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly) • komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály) • měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonu, základní pohybové testy) • zdroje informací o pohybových činnostech	4. – 5. 5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj - kooperace a kompetice Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

2. stupeň – běžné třídy

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem 2 - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
3 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 3p – usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	6. – 7.	
4 - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností a zatěžovanými svaly 4p – cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení, využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy	žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	6. – 7.	
5 - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 5p – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportem a se zdravím, vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity	drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic. kondici a podporující růst sval. hmoty), reakce těla při zhoršení rozptýl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygiena
6 - dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým			
7 - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 7p – uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného, uplatňuje bezpečné chování v přírodě a	seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí	6. – 9.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
silničním provozu P – chápe zásady zatěžování, jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti			
8 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 8p – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením	6. – 7.	
	turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) - orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orient. běhu, topogr. značky, práce s buzolou	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	sportovní hry vybíjená, přehazovaná - taktika, rozhodnost, pohotovost	6.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	košíková - správný postoj při přihrávce, driblíng pravou, levou rukou bez zrakového kontroly míče, driblíngová abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování)		
	doplňkové sport. hry – minikopaná, florbal, ringet, ringo průpravná cvičení		
	sjezdové lyžování, běžecké lyžování, snowboarding	7.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	sportovní hry přehazovaná - přehození míče přes sít, rychlá a přesná přihrávka, prudké odehrání míče do soupeřova pole ve výskoku (smeč) jednoruč i obouruč		
	košíková - dvojtakt, střelba na koš, driblíng se slalomem, nácvik herní činnosti, obranný pohyb		
	odbíjená - nácvik odbití vrchem, spodem		
	doplňkové sportovní hry – minikopaná, kopaná, florbal, ringo, ringet, HČJ, průpravná cvičení		

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	atletika - atletická abeceda (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, cval stranou),průpravná běžecká cvičení nízký start z bloků rychlé starty z různých poloh běhy na krátkou trať do 100m vytrvalostní běh/ ch – do 1000m, d – do 600 / štafetová předávka	6. – 7.	
	hod kriketovým míčkem z místa i z rozběhu, vrh koulí 3kg z místa skok do výšky (flop) skok do dálky s rozměřením rozběhu gymnastika - kotoul vpřed a vzad, kombinace stoj na rukou se záchranou přemet stranou se záchranou přeskok kozy – roznožka, skrčka, v základní výšce akrobacie - kotoul letmo z trampolínky přes překhoážku do duchny trampolínka – přeskoky náradí ,výskoky na náradí kruhy - kotoul vpřed a vzad, houpání v sedu, rotace ve visu hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad šplh na laně a tyči moderní gymnastika – cvičení s náčiním, rozcvičení s hudbou	6. – 7.	
	úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, sebeobrana (držení soupeře na zemi, obrana proti objetí zepředu, obrana proti škrcení), pády (vpřed, vzad, stranou)	6. – 7.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem – základy rytmic. gymnastiky (pohyb. školení zaměřená na ovládání těla a jeho částí podle daného rytmu), soulad pohybu s hudbou (cvičení bez náčiní)	6. – 7.	
9 - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 9p – posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků	sebehodnocení v dané pohybové činnosti zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti, sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - komunikace
10 - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 10p – užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	6. – 7.	
11 - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 11p - - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	historie olymp. her MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
12 - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 12p - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	6. – 7.	
13 - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 13p - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka,	pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře	6. – 7.	
14 - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je, zpracuje a vyhodnotí, podílí se na jejich prezentaci 14p – sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je	statistická zjištění - měření výkonů, práce se stopkami pásmem práce s tabulkou – výsledkovou listinou	6. – 7.	
15 - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností	6. – 7.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
15p - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže			
Činnosti ovlivňující zdraví:			
1 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	správné držení těla, zvyšování rozsahu kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení vdechu a výdechu	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
2 - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím			
3 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 3p – usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí), rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	8. – 9.	
4 - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly 4p – cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení, využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy	žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	8. – 9.	
5 - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 5p – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem, vhodně reaguje na informace o znečištěném ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity	drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst sval. hmoty), reakce těla při zhoršení rozptýl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygiena
6 - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 6p – uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného, uplatňuje bezpečné chování v přírodě a	seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a nářadí	8. – 9.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
silničním provozu, chápe zásady zatěžování, jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti			
<u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u> 7 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 7p – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity (horolezecká stěna)	8. – 9.	
	turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) - orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orient. běhu, topogr. značky, práce s buzolou, příprava a organizace orientačního běhu		Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	sportovní hry košíková - útok, obrana - osobní, zónová, střelba poziční, střelba z dálky, clony, uvolňování hráče s míčem, bez míče	8.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	odbíjená - přihrávky vrchem i spodem, podání spodem i vrchem, nácvik útoku po přihrávce, blokování	8.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	doplňkové sportovní hry – fotbal, minikopaná, házená, florbal, ringo, ringet, nácvik útoků a obrany, herní varianty	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	sportovní hry - odbíjená – příjem podání spodem, vrchem, rozehrání míče přes nahrávače, nácvik smeče, obrana (bloky), hra v poli	9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	košíková - postupný útok, rychlý protiútok, těsná osobní obrana po celém hřišti	9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	atletika - atletická abeceda, (lifting, skipping, zakopávání, předkopávání, odpichy, oštěpařský krok, cval stranou)	8. – 9.	
	skok do dálky z místa		

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	skok do výšky (flop)		
	rychlé starty z různých poloh nízký start z bloků, vysoký a polovysoký start vytrvalostní běh / d- 800m, ch – 1500m/ sprint do 100m, běžecká cvičení a hry štafetový běh - předávka hody granátem a kriketovým míčkem vrh koulí z místa i se sunem / d – 3kg, ch – 5kg/ skok do dálky s vyměřeným rozběhem		
	gymnastika - kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou a v kombinacích, stoj na rukou se záchranou , přemet stranou se záchranou na obě strany, přeskok kozy roznožkou a skrčkou ve zvýšené výšce	8. – 9.	
	akrobacie - kotoul letmo z trampolíny přes překážky do duchen přeskok vyšší švéd. bedny z trampolíny nácvič přemetu vpřed		
	kruhy - kotoul vpřed a vzad, stoj ve visu, houpání ve visu, houpání v sedě, rotace kolem své osy		
	hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo (pravou, levou), sešín vzad do závěsu v podkolení a zpět, výmyk		
	šplh na laně a tyči na výkon a čas - kombinace		
	moderní gymnastika - cvičení se švihadlem - krátká sestava na hudbu, cvičení s různým náčiním rovnovážná cvičení na kladině		
	estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem – soulad pohybu s hudbou (cvičení s náčiním), aerobic tanec	8. – 9.	
	Úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střežové postoje,	8. – 9.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	sebeobrana (držení soupeře na zemi, obrana proti objetí zepředu, obrana proti škrcení), pády (vzad, vpřed, stranou)		
8 - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 8p – posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků	sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti, sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - komunikace
<u>Činnosti podporující pohybové učení</u> 9 - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 9p – užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	8. – 9.	
10 - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 10p - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Historie olymp. her MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
11 - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 11p - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	8. – 9.	
12 - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 12p - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, řídí přebírá roli rozhodčího	8. – 9.	
13 - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 13p - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je	statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky, pásmo) evidují a vyhodnocují zjištěná data	8. – 9.	
14 - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a	organizace prostoru a pohyb. činností, postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele	8. – 9.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
soutěže 14p – spolurozhoduje osvojované hry a soutěže			
15 - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	práce s tabulkou (výsledkovou listinou) grafické zpracování naměřených dat a jejich prezentace	8. – 9.	

2. stupeň – třídy s rozšířenou výukou Tv

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
<u>Činnosti ovlivňující zdraví:</u>			
1 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem 2 - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím 2p – cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení, využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy	správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
2 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 3p – usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí) rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	6. – 7.	
3 - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností a zatěžovanými svaly 4p – cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení, využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy	žák je schopen individuálního rozvíjení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	6. – 7.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
4 - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 5p – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem	drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzic. kondici a podporující růst sval. hmoty), reakce těla při zhoršení rozptýl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygiena
6 - dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým			
7 - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 7p – uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného, uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu P – chápe zásady zatěžování, jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti	seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a náradí	6. – 9.	
5 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 8 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity	6. – 7.	
	turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orient. běhu,	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	topogr. značky, práce s buzolou		
	Sportovní hry	6. – 7.	
	vybíjená, přehazovaná – taktika, pohotovost, rychlá a přesná přihrávka, prudké odehrání míče		
	košíková – herní činnost jednotlivce – driblinková abeceda (kroužení míčem okolo těla, osmička mezi nohama, prohazování) , uvolňování s míčem i bez míče, přihrávání, střelba na koš, obsazování hráče stojícího s míčem		Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	odbíjená – herní činnost jednotlivce – přihrávka, nahrávka – vrchním, spodním odbitím, spodní podání		
	kopaná, minikopaná herní činnosti jednotlivce – zpracování a vedení míče, obcházení soupeře, přihrávka, střelba, obsazení hráče s míčem i bez míče, základy herních systémů a kombinací		Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	Doplňkové sportovní hry florbal, ringo, ringet, stolní tenis, netradiční hry		
	sjezdové a běžecké lyžování, snowbording- dle podmínek školy	7.	
	atletika		
	atletická abeceda, průpravná běžecká cvičení, speciální běžecká cvičení nízký start z bloků, běh v zatáčce rychlé starty z různých poloh běh na krátkou trať do 100m vytrvalostní běh na dráze / ch – do 3000m, d – do 1500m / běh v terénu do 20 min, nesouvislý 12- ti min. běh štafetová předávka, štaf. běh přeběh překážek, průpravná cvičení	6. – 7.	
9 - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	hod kriketovým míčkem z místa i z rozběhu / 150g / průpravná cvičení pro odhody oštěpem a diskem	6. – 7.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
9p - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	vrh koulí z místa / ch 5kg, d 3kg / koulařská abeceda		
	skok do výšky (flopem) skok do dálky s rozměřením rozběhu		
	atletický víceboj		
	gymnastika		
	akrobacie - kotoul vpřed a vzad, stoj na ruce se záchranou, stoj na lopatkách, přemet stranou se záchranou, jednoduchá akrobatická řada, kotoul letmo do duchny přemet vpřed s dopomocí		
	přeskok – roznožka přes kozu našir i s oddálením můstku skrčka přes kozu našir i s oddálením můstku		
	Trampolínka – skoky s pohyby nohou, s obraty přeskoky náradí, výskoky na náradí		
	kruhy - kotoul vpřed a vzad, houpání v sedu, rotace ve visu, komíhání ve svisu, svis vznesmo		
	hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, přešvih únožmo (pravou, levou), kotoul vpřed a následně vzad, výmyk		
	Kladina – d- rovnovážné polohy, chůze, obraty , poskoky		
	šplh na laně a tyči na výkon		
	moderní gymnastika – cvičení s různým náčiním, rozcvičení s hudbou, jednoduchá skladba		
	úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, sebeobrana (držení soupeře na zemi, obrana proti objetí zepředu, obrana proti škrcení), pády (vpřed, vzad, stranou)	6. – 7.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem – základy rytmic. gymnastiky (pohyb. školení zaměřená na ovládání těla a jeho částí podle daného rytmu), soulad pohybu s hudbou (cvičení bez náčiní)	6. – 7.	
	sebehodnocení v dané pohybové činnosti zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti, samí označí zjevné nedostatky a jejich příčiny	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - komunikace
10 - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 10p – užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	6. – 7.	
11 - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 11p - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	historie olymp. her MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
12 - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 12p - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	6. – 7.	
13 - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 13p - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře	6. – 7.	
14 - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je, zpracuje a vyhodnotí, podílí se na jejich prezentaci 14p – sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je	statistická zjištění - měření výkonů, práce se stopkami pásmem práce s tabulkou – výsledkovou listinou	6. – 7.	
15 - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností	6. – 7.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět:: Tělesná výchova		Období: 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
15p – spolurozhoduje osvojované hry a soutěže			

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Tělesné výchova	Období: 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
16 - Žák respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky, kooperací přispívá k utváření pozitivních mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, škole), 16p – chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny 17 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociál. klimatu	Vztahy mezi lidmi a formy soužití – vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, rodina, škola	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj – schopnosti poznávání
18 - Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Změny v životě člověka a jejich reflexe – dětství, puberta, dospívání	6. – 7.	Osobnostní a sociální výchova: sebepoznání sebepojetí
19 - Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, usiluje v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví 19p – uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím	Zdravý způsob života a péče o zdraví – výživa a zdraví, režim dne, tělesná a duševní hygiena	6. – 7.	Mediální výchova: Interpretace vztahu med. Sdělení a reality
20 - Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, aplikuje předlékařskou první pomoc 20p – uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním	Zásady poskytování první pomoci, vybavení lékárničky		

kontakty s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc, ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla		
21 – Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními i jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 21p – svěří se se zdravotním problémem	Základní přehled běžných nemocí, příznaky těchto nemocí Zásady používání léčiv Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – stres a jeho vztah ke zdraví, kompenzační a relaxační techniky	
22 - Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	Bezpečné chování na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu Zásady bezpečného požívání konkrétních sportovních potřeb a náradí	
23 - Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech. V případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	Ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus	
24 - Uplatňuje osvojené sociální dovednosti, ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu prezentace	Osobnostní a sociální rozvoj – sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy, chování fair play, sebehodnocení v dané pohybové činnosti	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	správné držení těla, zvyšování rozsahu kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení vdechu a výdechu	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace
2 - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím 2p – cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení, využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy			

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
3 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 3p – usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	celkové posilování svalového aparátu (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí), rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost	8. – 9.	
4 - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly 4p – cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení, využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy	žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	8. – 9.	
5 - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 5p – odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem	drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst sval. hmoty) reakce těla při zhoršení rozptýl. podmínek, vhodná úprava pohyb. aktivit	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygiena
5 - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 6p – uplatňuje bezpečné chování v přírodě a silničním provozu P – chápe zásady zatěžování, jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti	seznámení žáků s vhodným a bezpeč. chováním na sport. akcích konaných ve škole i mimo školu, zásady bezpečného používání konkrétních sport. potřeb a náradí	6. – 9.	
6 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 7p – zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	pohybové hry - závody družstev i jednotlivců s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity (horolezecká stěna)	8. – 9.	
7 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 8p - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	turistika + pobyt v přírodě (v případě zotavovacího pobytu) orientace na mapě, měřítko mapy, vytyčení trasy podle mapy dle zdatnosti žáků, uplatňování pravidel bezpeč. silnič. provozu v roli chodce, ochrana přírody, základy orient. běhu, topogr. značky, práce s buzolou, příprava a organizace orientačního běhu		Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	Sportovní hry		
	košíková – herní činnosti jednotlivce – útočné /uvolňování, střelba, clonění, doskakování/, obranné – obsazování hráče, herní kombinace útočné – „hod“ a běž“ a systém obranný – osobní a zónová obrana, střelba poziční, střelba z dálky	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	odbižená –herní činnosti jednotlivce – přihrávky vrchem i spodem, podání spodem i vrchem, nácvik útoku po přihrávce –útočný úder, blokování, jedn. herní kombinace a systémy	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	kopaná, minikopaná – herní činnosti jednotlivce, nácvik útočných a obranných systémů a kombinací, herní varianty	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	Doplňkové sportovní hry – florbal, házená, ringo, ringet, stolní tenis, netradiční sportovní hry	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	atletika		Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	atletická abeceda, průpravná běžecká cvičení, speciální běžecká cvičení, nízký start z bloků, běh v zatáčce starty z různých poloh běh na krátkou trať do 100m vytrvalostní běh na dráze /ch – do 3000m, d – do 1500m / běh v terénu do 20min nesouvislý 12 – ti min. běh štafetový běh, překážkový běh – průpravná cvičení hod kr. míčkem z rozběhu/ 350g/, hod diskem a oštěpem	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	vrh koule se sunem / ch-5kg, d-3kg/ skok do výšky (flopem) skok do dálky s rozměřeným rozběhem		

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	atletický víceboj		
	gymnastika		
	akrobacie – kotoul vpřed a vzad vícekrát za sebou a v kombinacích, stoj na rukou se záchranou i bez , přemet stranou, stoj na hlavě, stoj na lopatkách, kotoul letmo, přemet vpřed s dopomocí i bez, akrobatické řady	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	přeskok – roznožka přes kozu naššíř i nadél i s oddálením můstku, skrčka přes kozu a šv. bednu naššíř i s oddálením můstku, odbočka přes šv. bednu naššíř, kombinace		
	kruhy - kotoul vpřed a vzad, stoj ve visu, houpání ve visu, rotace kolem své osy, svis vznesmo a střemhlav, houpání s obraty u záhupu seskok		
	hrazda - vzpor na rukách, kotoul vpřed, vzpor na rukách přešvihem únožmo sešín vzad do závěsu v podkolení a zpět, výmyk, komíhání ve svisu		
	Kladina – rovnovážné polohy, chůze, obraty poskoky, jednoduché vazby		
	šplh na laně a tyči na výkon a čas – kombinace		
	moderní gymnastika - cvičení se švihadlem - krátká sestava na hudbu, cvičení s různým náčiním		
	estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem – soulad pohybu s hudbou (cvičení s náčiním), aerobic tanec	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
	Úpoly - význam úpolových sportů pro sebeobranu a brannost, přetahy, přetlaky, úpolové odpory, střehové postoje, sebeobrana (držení soupeře na zemi, obrana proti objetí zepředu, obrana proti škrcení), pády (vzad, před, stranou)	8. – 9.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
8 - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 9p - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků	sebehodnocení v dané pohybové činnosti, znají a dodržují pravidla dané pohybové činnosti, sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny, s pomocí spolužáků nebo učitele pracují na jejich odstranění	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - komunikace
9 - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 10p- užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	komunikace v TV (tělocvičné názvosloví osvojovaných činností)	8. – 9.	
10 - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu 11p - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Historie olymp. her MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
11 - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	8. – 9.	
12p - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli, organizuje, řídí přebírá roli rozhodčího	8. – 9.	
12 - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	statistická zjištění, odhady, přesná měření (stopky, pásmo) evidují a vyhodnocují zjištěná data	8. – 9.	
13p - - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka	organizace prostoru a pohyb. činností, postupné přebírání některých organizačních a hodnotících úkolů od učitele	8. – 9.	
13 - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 14p - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je 14 - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže 15p - spolurozhoduje osvojované hry a soutěže 16 - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	práce s tabulkou (výsledkovou listinou) grafické zpracování naměřených dat a jejich prezentace Bezpečné chování na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu Zásady bezpečného požívání konkrétních sportovních potřeb a nářadí Ochrana člověka za mimořádných událostí – živelní pohromy, terorismus	8.	Osobnostní a sociální výchova: Koooperace a kompetice
15 - Respektuje přijatá pravidla mezi	Vztahy mezi lidmi a formy soužití	8.	Osobnostní a sociální

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vrstevníky a partnery, pozitivní komunikaci a kooperaci přispívá k utváření dobrých mezilidských a partnerských vztahů 16p – chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny	– vrstevnická skupina, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství		výchova: seberegulace a sebeorganizace
17 - Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Změny v životě člověka a jejich reflexe – sexuální dospívání a reprodukční zdraví	8.	
18 – respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Zdravý způsob života a péče o zdraví – ochrana před přenosnými chorobami a úrazy, bezpečné chování (nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV, AIDS, hepatitidy)	8.	
19 – uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 19p – dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her 20 – vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 20p – zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – auto-destruktivní závislosti, skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, manipulativní reklama a informace	8.	Mediální výchova: vnímání autora med. sdělení
21 - Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních potřeb a hodnotou zdraví, 21p – uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování v souladu se zdravím 22 - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví 22p – respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví	Hodnota a podpora zdraví – celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci, podpora zdraví a její formy	8.	Osobnostní a sociální výchova: psychohygiena
23 – vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	Osobnostní a sociální rozvoj – seberegulace a sebeorganizace činností	8.	Environmentální výchova: vztah člověka k prostředí

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	a chování, mezilidské vztahy		
24 - Orientuje se v problematice vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních, v souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu (např. při organizování masových sportovních akcí) Chápe rozdíly mezi kulturami	Morální rozvoj – hodnotové postoje a rozhodovací dovednosti při řešení problémů v mezilidských vztazích, ve společnosti	8.	Osobnostní a sociální výchova: princip sociálního smíru a solidarity

4.8.3. Výchova ke zdraví

4.8.3.1. Charakteristika předmětu Výchova ke zdraví

Předmět Výchova ke zdraví je vyučován jako samostatný povinný vyučovací předmět pouze v běžných třídách 6. až 8. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, organizační jednotkou je vyučovací hodina.

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k :

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činnosti podpořené pohybem, růstem výkonnosti atmosférou příjemných vztahů
- * poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- * získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví a tělesné výkonnosti prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a co poškozuje
- * využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

- * propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím
- * chápání zvyšování tělesné zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu a duševní pohody jako významný předpoklad pro výběr partnera, profesní dráhy, uplatnění ve společnosti

Předmět Výchova ke zdraví zahrnuje průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova – schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, sebepoznání a sebepojetí, kooperace a kompetice

Multikulturní výchova – princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí

Mediální výchova – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, Vnímání autora mediálních sdělení

4.8.3.2. Vzdělávací obsah předmětu Výchova ke zdraví

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví		Období: 3.
Očekávané výstupy	Učivo	ročník	Průřezová témata
1 - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě 1p – chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i v rodině 2 - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví 3 - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická, skupina, obec, spolek ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy	6. – 8.	Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj – schopnosti poznávání sebepoznání sebepojetí psychohygiena Kooperace a kompetice Mediální výchova: Interpretace vztahu med. sdělení a reality

3p – uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím 4 - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví 4p – respektuje zdravotní stav svůj a svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví 5 - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví 5p – projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy 6 - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí 7 - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky 7p – dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování 8 - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 8p – svěří se se zdravotním problémem 6 - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory	těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim ochrana před přenosnými chorobami základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti auto-destruktivní závislosti –psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu) skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita –		
---	---	--	--

zdraví v rámci školy a obce 9p - respektuje zdravotní stav svůj a svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví 7 - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím 8 - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 9 - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 10 - uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 13p – uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy 11 - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 14p – zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí 12 - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 15p – uplatňuje způsoby	šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt ochrana člověka za mimořádných událostí –klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexy,		
---	--	--	--

bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc, ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla 13 - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí 16p – chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel	sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování		
--	--	--	--

4.9. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce

4.9.1. Charakteristika vzdělávací oblasti Člověk a svět práce

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, ve kterých žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a společnosti. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na prvním stupni na čtyři tematické okruhy: práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce a příprava pokrmů. Na druhém stupni je rozdělen na šest tematických okruhů: práce s technickými materiály, design a konstruování, pěstitelské práce a chovatelství, provoz a údržba domácnosti, příprava pokrmů a svět práce.

Vzdělávací obsah oboru Člověk a svět práce je realizován v předmětu Pracovní činnosti.

4.9.2. Vzdělávací předmět Pracovní činnosti

4.9.2.1. Charakteristika předmětu Pracovní činnosti

Předmět Pracovní činnosti je vyučován jako povinný předmět ve všech ročnících prvního i druhého stupně (s výjimkou 9. ročníku) s časovou dotací jedna hodina týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, ve školní dílně, ve školní cvičné kuchyňce a na školním pozemku. Na druhém stupni jsou žáci děleni do skupin.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Žáci postupně získávají důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při rozhodování o volbě budoucího povolání. Škola se proto snaží zařadit do výuky co nejvíce tematických okruhů.

Ve vyučovacím předmětu Člověk a svět práce jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- praktické osvojování práce podle návodů
- vedení žáků k plánování činností při práci s technickými materiály, při přípravě pokrmů a pěstování vybraných rostlin

- předkládání dostatečného množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení
- poznávání výhod, pořizování náčrtů při nejrůznějších činnostech
- poznávání vlastností materiálu a surovin, pracovních pomůcek a jejich použitelnosti

Kompetence k řešení problémů

- uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů
- aplikace řešení při obdobných zadáních a hledání nových způsobů využití, dovedností při práci s technickými materiály, přípravě pokrmů, pěstování a využívání květin pro výzdobu
- předkládání dostatečného množství příkladů, nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce
- otevření prostoru pro zodpovědné rozhodování, o vlastní profesní orientaci
- seznamování žáků s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace

Kompetence komunikativní

- vedení k účinné komunikaci při práci s technickými materiály
- seznamování s přesným významem pojmů vztahujících se k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- výklad pojmů související s volbou povolání
- předkládání dostatečného množství podmětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve dvojích a v malé skupině
- přiřazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání
- zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- otevírání prostorů pro pochopení vlivu různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- umožnění tvořivého přístupu žáků k plnění zadaných témat

Kompetence pracovní

- vedení k uvědomělému, správnému a bezpečnému zacházení se všemi používanými nástroji a materiály, k údržbě nástrojů, k dodržování technologické kázně, k dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce, ke schopnosti poskytnout první pomoc při zranění
- vedení ke snaze provést práci v co největší kvalitě
- srovnávat hospodárnost různých postupů, které vedou k témuž cíli
- hledání cest k realizaci různých činností a uvědomování si možných rizik
- vytváření prostoru pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci

Průřezová témata zařazena do předmětu Pracovní činnosti

Osobnostní a sociální výchova: schopnost sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika

Environmentální výchova: ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí, základní podmínky života

Mediální výchova: práce v realizačním tým

Výchova k myšlení v evropských a v globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajím

Multikulturní výchova: lidské vztahy

4.9.2.2. Vzdělávací obsah předmětu Pracovní činnosti

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnost	Ročník	Období 1.
Očekávané výsledky	Učivo		Průřezová témata
1 - Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. 1p – zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami, vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů 2 – pracuje podle slovního návodu a předlohy 2p – pracuje podle slovního návodu a předlohy	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM A PŘÍRODNINAMI Určování vlastností materiálů (tvar, barva, povrch, tvrdost) Přírodní materiál (plody a semena rostlin, větvičky, šišky, sláma, listy) – navlékání, aranžování, dotváření. Práce s dalším materiálem – špejle, drátky, krabičky, provázky. Lidové zvyky a tradice PRÁCE S PAPIREM A KARTONEM Určování vlastností papíru, rozlišování druhů papíru. Vystřihování, skládání, jednoduché kartonážní práce. Vytváření jednoduchých prostorových tvarů z papíru.	1. - 3. 1. – 3.	

	PRÁCE S TEXTILEM Šití různými druhy stehů. Přišívání knoflíků. Stříhání a lepení textilií. Jednoduchý textilní výrobek. PRÁCE S MODELOVACÍ HMOTOU Kreativní tvoření dekorativních předmětů. Lidové zvyky, řemesla. Osvojování si jednoduchých pracovních postupů. Vytváření návyku organizace a plánování práce. Seznámení se základními nástroji a pracovními pomůckami, s jejich funkcí, vlastnostmi a způsobem použití.	1. – 3. 1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí. Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita
Konstrukční činnosti 3 + 3p - Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Práce montážní a demontážní – práce se stavebnicemi (plošné, prostorové). Sestavení jednoduchého pohyblivého modelu. Práce s návodem	1. – 3.	Osobnostní a sociální výchova – kreativita
4 - Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledek pozorování. 4p – provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky 5 + 5p - Pečuje o nenáročnou rostlinu.	PĚSTITELSKÉ PRÁCE Pěstování rostlin ze semen v místnosti. Ověřování podmínek života rostlin – pokusy a pozorování. Pěstování některých plodin, úprava půdy, setí a sazení. Základní podmínky pro pěstování pokojových rostlin – otírání listů, zalévání, kypření.	1. – 3.	Environmentální výchova – lidské aktivity Environmentální výchova – základní podmínky života
6 - Připraví tabuli pro jednoduché stolování. 6p – připraví stůl pro jednoduché stolování	PŘÍPRAVA POKRMŮ Základní vybavení kuchyně. Výběr a nákup potravin. Připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně). Jednoduchá úprava stolu, udržení pořádku a čistota	1. – 3.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá. Multikulturní výchova –

7 - Chová se vhodně při stolování. 7p – chová se vhodně při stolování	pracovních ploch. Pravidla správného stolování.		lidské vztahy
Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnost	Ročník	Období: 2.
1 - Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu. 1p – vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM A PŘÍRODNINAMI Určování vlastností materiálů. Práce s různými materiály – ohýbání, spojování, svazování. Využití lidových tradic.	4. – 5.	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
2 - Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic. 2p – využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii	PRÁCE S PAPIŘEM A KARTONEM Prostorové konstrukce. Vyřezávání, děrování, polepování, tapetování.	4. – 5.	
3 - Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu. 3p – volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	PRÁCE S MODELOVACÍ HMOTOU Z tradičních i netradičních materiálů jednoduchými postupy vytvořit různé dekorativní předměty.	4. – 5.	
4 - Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; Poskytne první pomoc při úrazu. 4p - Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; Poskytne první pomoc při drobném poranění	PRÁCE S TEXTILEM Lidové zvyky, tradice, řemesla. Různé druhy stehů. Přišívání knoflíků. Seznámení s látáním. Jednoduchý textilní výrobek.	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – kreativita
Konstrukční činnost 5+5p - Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.	PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ Práce se stavebnicemi (plošnými, konstrukčními, prostorovými). Konstrukční činnosti. Sestavování modelů.	4. – 5.	Osobnostní a sociální výchova – kreativita

6+ 6p - Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu. 7 - Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu. 7p – udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu, užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky	Práce s návodem, dle předlohy, nebo jednoduchého schématu.		
8 - Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování. 8p – dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin 9 - Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny. 9p – ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování 10+10p - Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní. 11 - Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; Poskytne první pomoc při úrazu. 11p - Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; Poskytne první pomoc při úrazu na zahradě	PĚSTITELSKÉ PRÁCE Základní podmínky pro pěstování rostlin. Pěstování pokojových rostlin (výživa rostlin). Pěstování rostlin ze semen v místnosti na zahradě (okrasné rostlin, léčivky, koření, zelenina aj.) Rozdíl mezi setím a sázením. Množení rostlin odnožemi a řízkováním. Seznámení s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogy, alergie.	4. – 5.	Environmentální výchova – lidské aktivity

Příprava pokrmů 12 - Orientuje se v základním vybavení kuchyně. 12p – uvede základní vybavení kuchyně 13 - Připraví samostatně jednoduchý pokrm. 13p - Připraví samostatně jednoduchý pokrm 14 - Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování. 14p - Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování. 15 - Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni. 15p - Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni, P – uplatňuje zásady správné výživy .	Základní vybavení kuchyně. Technika v kuchyni – historie a význam. Seznámení s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně. Výběr, nákup a skladování potravin. Pravidla správného stolování. Jednoduchá úprava stolu.	4. – 5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět, nás zajímá. Multikulturní výchova – lidské vztahy.
---	---	--	---

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období 3.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník Průřezová témata	
1 - žák provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň 1p – získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech, provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň 2 + 2p - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních	vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem	6. – 7.	Osobnostní a sociální vých. sociální rozvoj, kooperace Osobnostní a sociální vých.

nástrojů a náradí 3 - organizuje a plánuje svoji prac.činnost 3p – organizuje svoji pracovní činnost			
4 - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i ochrany při práci s nástroji a náradím, poskytne první pomoc při úrazu 4p – dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím, poskytne první pomoc při úrazu 5 - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model 5p – sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model 6 - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku 6p – pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech 7 - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení 7p – ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení P – rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti P – zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu P – správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky P – dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku P – dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu	organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu první pomoc při úrazech bezpečnostní předpisy a postupy sestavování jednoduchých modelů podle návodu technické výkresy, náčrtý informace, dokumentace postupy pro montáž, demontáž a údržbu		osobnostní rozvoj- seberegulace Osobnostní a sociální vých. osobnostní rozvoj- psychohygiena

8 - používá základní kuchyňský inventář, obsluhuje základní kuchyň. spotřebiče, 8p – používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče 9 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1.pomoc při úrazech v kuchyni 9p - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne 1.pomoc při úrazech v kuchyni 10 - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy 10p – připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy 11 - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti 11p – dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu	základní vybavení kuchyně bezpečnost a hygiena provozu výběr, nákup, skladování potravin, sestavení jídelníčku úprava pokrmů za studena zákl. způsoby tepelné úpravy postupy při přípravě pokrmů a nápojů úprava stolu, stolování		
--	--	--	--

Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Ročník	Období 3.
Očekávané výstupy	Učivo		Průřezová témata
12 + 12p - Volba vhodného pracovního postupu při pěstování vybraných rostlin 13 - Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu 13p – pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě 14 + 14p - Používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu , 15 - dodržuje technolog. kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce ,poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty 15p - dodržuje technolog. Kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce ,poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	Základní podmínky pro pěstování Půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy Zelenina-osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování vybraných druhů zeleniny Okrasné rostliny, základy ošetřování pokojových rostlin, pěstování vybraných okrasných Dřevin a květin v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba a úprava květin, léčivé rostliny, koření, pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy Zneužívání drog, alergie Kontrola a údržba pracovních pomůcek První pomoc při úrazu	6. – 7.	Environmentální výchova Lidské aktivity a problémy s životním prostředím Osobnostní a sociální výchova, osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí Osobnostní a sociální vých., osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí Environmentální vých., lidské aktivity a problémy s životním prostředím

16+16P – prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty		
14 - Žák ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů 17P – OVLÁDÁ JEDNODUCHÉ PRACOVNÍ POSTUPY PŘI ZÁKLADNÍCH ČINNOSTECH V DOMÁCNOSTI A ORIENTUJE SE V NÁVODECH K OBSLUZE BĚŽNÝCH DOMÁCÍCH SPOTŘEBIČŮ 15 - Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy. Poskytne první pomoc při úrazu včetně úrazu elektrickým proudem 18p - Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy. Poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií 16 - Správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou	Údržba a úklid domácnosti návody k obsluze Bezpeč. pravidla pro práci s el. spotřebiči, první pomoc při úrazech el. proudem, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, ekolog. práce s odpady Elektrické a plynové spotřebiče, el. instalace, ekonomika provozu Rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní operace, ekonomika domácnosti, profese a jejich charakteristika Požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní Sebepoznávání, sebehodnocení, cíle a zájmy	7– 8.	Environmentální výchova – lidské aktivity a problém životního prostředí Environmentální výchova – lidské aktivity a problém životního prostředí

domácí údržbu 19p - Správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti 17 - Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví 20p – provádí jednoduché operace platebního styku 18 - Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí 21p – orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách			
--	--	--	--

Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Ročník	Období 3.
Očekávané výstupy	Učivo		Průřezová témata
19 - Posoudí své možnosti pro rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravu 22p – posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života 20 - Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání 23p – využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání 21 - Prokáže v modelové situaci schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 24p – prokáže v modelových situacích prezentaci při ucházení se o zaměstnání	Informace o trhu práce, úřady práce Sociální zajištění, práva a povinnosti Průběh pohovoru, požadavky životopisu, sebeprezentace, modelové situace	8.	Osobnostní a sociální vých. osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí Osobnostní a sociální vých. sociální rozvoj – komunikace
25+25p - Volba vhodného pracovního postupu při	Základní podmínky pro pěstování, půda a její zpracování, výživa rostlin,		Environmentální výchova, lidské

pěstování vybraných rostlin	ochrana rostlin a půdy, zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování vybraných druhů zeleniny		aktivity a problémy a životním prostředím
26 - Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu 26p – pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě	Okrasné rostliny, základy ošetřování pokojových rostlin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba a úprava květin, léčivé rostliny, koření, pěstování Vybrané rostliny, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy Zneužívání drog, alergie	7 a 8.	Osobnostní a sociální vých. Osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí
27 Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu	Kontrola a údržba pracovních pomůcek, první pomoc při úrazu Návod, náčrt, předloha, plán, schéma, jednoduchý program Stavebnice konstrukční, elektrotechnické, elektronické		Osobnostní a sociální vých. Osobnostní rozvoj, sebepoznání, sebepojetí Environmentální vých. lidské aktivity a problémy s životním prostředím
6 - Provádí montáž a demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení 28p – ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	Sestavování modelů, tvorba konstrukcí, prvků, montáž a demontáž		Osobnostní a sociální vých. soc. rozvoj, kooperace Environmentální vých. lidské aktivity a problém životního prostředí

4.10. Doplňující vzdělávací obory

Doplňující vzdělávací obory doplňují a rozšiřují vzdělávací obsah základního vzdělávání. Jsou integrovány do vzdělávacích obsahů jednotlivých povinných i povinně volitelných předmětů a k jejich realizaci přispívají také nejrozličnější školní i mimoškolní akce – projektové dny, návštěvy kulturních akcí, sportovní, recitační a výtvarné soutěže a podobně.

Realizace doplňujících vzdělávacích oborů:

4.10.1. Dramatická výchova

1. stupeň – integrace do vzdělávacího obsahu předmětů vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a Umění a kultura. Žáci se učí zvládat správné tvoření dechu, hlas, artikulaci a správné držení těla, hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých. Rozlišují hru a realitu, učí se přijímat pravidla hry, vstupovat do jednoduchých rolí, zkoumat konflikty a témata na základě vlastního jednání. Spolupracují při přípravě jednoduchých scének, prezentují se před spolužáky a sledují prezentace ostatních. Sdělují si navzájem své zážitky z dramatického díla (divadelního představení, filmu...)

2. stupeň – integrace do vzdělávacího obsahu předmětů vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a Umění a kultura., Člověk a společnost a Člověk a zdraví a do obsahu povinně volitelného předmětu Hudebně výtvarné praktikum, Literárně jazykové praktikum a Společenskovední seminář. Žáci propojují somatické dovednosti a jejich kombinací vyjadřují vnitřní stavy a emoce vlastní nebo určité postavy. Pracují s pravidly hry a jejich variacemi, učí se vstoupit do role a přesvědčivě v ní vystupovat. Učí se rozpoznávat témata a konflikty v příbězích a v situacích a nahlížet na ně z pozic různých postav. Zamýšlí se nad důsledky chování a jednání postav, prezentují se před spolužáky, vnímají jejich prezentace, snaží se o sebereflexi, hodnotí ostatní. Rozebírají své zážitky z dramatických děl. Učí se rozlišovat základní divadelní druhy.

4.10.2. Etická výchova

Obsah vzdělávacího oboru tvoří následující témata:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy

Vzdělávací obsah je realizován především metodami běžnými v zážitkové pedagogice. Jedná se o rozhovor, diskuzi, inscenační techniky, didaktické hry, řešení problémové situace, besedy, projekty atd. Etická výchova vytváří celou řadu mezipředmětových vztahů.

Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura navazuje etická výchova na učivo naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem a ve vzdělávacím oboru Cizí jazyk na učivo pravidla komunikace v běžných každodenních situacích. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na učivo domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství navazuje na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda ve vzdělávacím oboru Přírodopis navazuje na učivo životní styl a ochrana přírody a životního prostředí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a kultura ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova navazuje na učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj. V doplňujícím vzdělávacím oboru Dramatická výchova navazuje na učivo základní předpoklady dramatického jednání a proces dramatické a inscenační tvorby. Z průřezových témat navazuje především na vzdělávací obsah osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.

1.stupeň

integrace do jednotlivých vzdělávacích oblastí (viz výše), realizován v rámci školních i mimoškolních akcí.

Žák

- si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci
- se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel
- si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým
- si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých
- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- vyjadřuje city v jednoduchých situacích
- využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů
- reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc

2.stupeň

integrace do jednotlivých vzdělávacích oblastí (viz výše), realizován v povinně volitelném předmětu Společensko-vědní seminář a v rámci školních i mimoškolních akcí.

Žák

- reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku
- si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení
- se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách

- identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí
- jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy
- iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně

4.10.3. Taneční a pohybová výchova

Obsah vzdělávacího oboru tvoří následující témata:

1. Objevování svého místa
2. Rozvíjení inteligence těla
3. Původnost a originalita
4. Vytváření společenství

Realizace těchto obsahů je rozdělena do sedmi okruhů činností:

pohybová průprava, prostorové cítění, vzájemné vztahy, pohyb s předmětem, pohybové a taneční hry, hudba a tanec a improvizace.

1.stupeň

Učivo vzdělávacího oboru je integrováno do předmětů tělesná výchova, hudební výchova a částečně i do prvouky.

Žák v prvním období

- Rozumí základním pravidlům správného držení těla
- Vnímá a prožívá základní prostorové pojmy a půdorysné dráhy pohybu
- Rozlišuje základní dynamické stupně pohybu
- Vědomě používá různá tempa včetně zrychlování a zpomalování, pracuje s pauzou
- Zvládá základní kroky pro pohyb z místa a dokáže je správně využívat
- Navazuje pozitivní partnerské vztahy v malé skupině
- Aktivně vnímá hudební doprovod
- Je schopen krátké pohybové improvizace
- Přijímá a respektuje pravidla her, zvládá základní prvky obratnosti

Žák v druhém období

- Vědomě přenáší správné držení těla do běžného života
- Rozumí pojmu přirozený pohyb
- Vnímá a vyjadřuje pohybem dvou, tří a čtyřdobou
- Slyší a vyjadřuje pohybem jednoduché rytmické modely
- Navazuje vzájemné pozitivní vztahy i ve větších skupinách
- Improvizuje na jednoduché náměty podpořené hudebním doprovodem

2.stupeň

Obsah vzdělávacího oboru integrován především do předmětu tělesná výchova a hudební výchova a realizován i formou různých mimoškolních akcí.

Žák

- Uplatňuje návyky správného držení těla a dovednosti přirozeného pohybu nejen při výuce, ale i v běžném životě
- Vnímá měnící se prostorové vztahy
 - Navazuje vzájemné vztahy a aktivně vytváří společenství
 - Používá své tělo jako nástroj sebevyjádření
 - V improvizaci a tvorbě uplatňuje své vlastní zkušenosti a zážitky

4.10.4. Filmová/audiovizuální výchova

Vzdělávací obsah tohoto oboru podporuje rozvoj žáků při vnímání filmových a audiovizuálních produktů a zároveň rozvíjí jejich vnímavost a tvůrčí schopnosti.

Je realizována formou návštěv filmových a divadelních představení, koncertů a jiných mimoškolních akcí a prolíná předmětem hudební výchova.

Žáci na prvním stupni (druhé období) experimentují se samostatně vytvořenými výtvarnými prvky a vytváří pohybové efekty, ve své tvorbě uplatňují základy animace, využívají proces vzniku optického obrazu v dírkové komoře a s jeho principem pracují při tvorbě optických obrazů a při tvůrčích experimentech, vytváří série fotografií a jiných statických vizualizací, následně s nimi experimentují a využívají možností technologií vytvářející pohybový efekt, experimentují s několika světelnými zdroji a ověřují jimi světelnou proměnu podoby trojrozměrného předmětu, lidské tváře, užívají světlo jako prostředek pro zachycení, zobrazení a modelaci skutečnosti, poznají některé historické přístroje užívané v minulosti k zachycení a promítání pohybu, slovně vyjadřují děj, situace, příběh promítnutého filmu (animovaného, hraného), zaujímají osobní stanovisko k jednání postav a vyjadřují svůj názor na film jako celek, ve spolupráci s učitelem dílčím způsobem analyzují použité prostředky a principy v ukázkách promítnutého filmu.

Žáci na druhém stupni pracují se základními prvky filmového záběru (velikost, úhel, obsah) a tvořivě je využívají v jednoduchých praktických cvičeních a námětech, při tvůrčí práci a experimentování využívají základy zrakového vnímání (doznívání a nedokonalosti) pro vznik iluze pohybu, uplatňují své znalosti o podstatě a účinku světla jako důležitého výrazového prostředku, užívají barvu jako výrazový a dramaturgický prostředek pohyblivého obrazu při vlastní tvorbě a experimentování, pracují samostatně s jednoduchou kamerou a fotoaparátem a ovládají její/jeho základní funkce pro svůj tvůrčí záměr, na základě zkušeností získaných při práci s kamerou a fotoaparátem rozeznávají základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové reality a její reprodukcí a uplatňují je ve vlastní tvorbě, uplatňují jednoduché skladební postupy a jednoduchý stříhový program pro jednoduché filmové vyprávění, využívají při tom materiál vlastní i zprostředkovaný, zhodnotí význam základních sdělovacích funkcí a estetických kvalit obrazové i zvukové složky audiovize a záměrně s nimi pracuje při natáčení i skladebném dokončování vlastního projektu, rozeznávají základní výrazové druhy filmové tvorby (dokument, fabulace, animace) a chápou podstatu jejich výrazových prostředků, přijímají po dohodě s ostatními členy týmu roli v tvůrčím týmu a aktivně ji naplňují, slovně i písemně se vyjadřují k vlastnímu záměru a především k jeho obsahové struktuře, formulují

názory na vybrané filmové/audiovizuální dílo a porovnávají ho s názorem ostatních, v diskusi zaujímají postoj k zobrazovaným etickým hodnotám a estetickým kvalitám sledovaného filmu nebo televizního programu.

4.10.5. Povinně volitelné předměty na 2. stupni

Zařazení povinně volitelných předmětů do učebního plánu školy sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka volitelných předmětů v jednotlivých ročnících se odvíjí od zájmu žáků a také od organizačních, personálních a prostorových podmínek školy v daném školním roce.

Žák si vybírá předmět z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku.

Literárně jazykové praktikum (6. - 9. ročník) – zkratka PkČj
Výtvarně hudební praktikum (9. ročník) – zkratka HvPk
Konverzace v cizím jazyce (6.- 9. ročník) – zkratka KAj/ KNj/ KRj
Přírodovědné praktikum (7. - 9. ročník) – zkratka PřPk
Technické kreslení (7.-9.ročník) – zkratka TK
Společenskovední seminář (7. - 9. ročník) – zkratka SvS
Sportovní hry (6.-9. ročník) – zkratka SH

Literárně jazykové praktikum

6.- 9.ročník

Náplní volitelného předmětu je upevnění a rozšíření učiva vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, předmětu Český jazyk a literatura.

Žáci pracují s texty a provádějí jejich analýzu po stránce jazykové, stylistické i literární. Cílem je naučit se interpretovat text, umět určit věcné i gramatické významy slov, užívat správné tvary slov.

Zaměříme se na slohové práce produkční i reprodukční, úlohy prověřující čtenářskou gramotnost. Činnost bude směřovat ke správnému užívání jazyka vzhledem ke komunikační situaci, ale k vytváření vlastního autorského stylu (tvůrčí psaní). Žáci jsou motivováni možností zveřejnit vlastní tvorbu – třídní časopis, školní časopis a Hornopočernický zpravodaj.

Výtvarně hudební praktikum

8.- 9. ročník

Cíl: teoretické a praktické seznamování s fragmenty umělecké tvorby, prvky vlastní tvořivosti.

Obsahem části výtvarné a hudební je rozvíjení estetického vztahu, chápání a hodnocení významu umění a jeho proměny v souvislosti s historickým vývojem lidské společnosti a orientace v oblasti výtvarné a hudební kultury.

Žáci budou mít možnost poznat vybraná základní umělecká díla a významné osobnosti národního a světového výtvarného umění a hudby, výtvarné a hudební směry druhé poloviny devatenáctého století a dvacátého století. Součástí činnosti jsou návštěvy galerií, výstav nebo ateliérů výtvarných umělců a jejich využití k besedám a k motivaci při vlastních tvůrčích činnostech. Hudební části předmětu se děti budou věnovat moderním rytmům, pokusí se o vlastní tvořivost, naučí se vnímat hudbu, seznámí se s ukázkami muzikoterapie.

Konverzace v cizím jazyce

6. – 9. ročník

Povinně volitelný předmět Konverzace v anglickém/německém jazyce/ ruském jazyce je realizován v šestém až devátém ročníku u cizího jazyka, v 8. a 9. ročníku u dalšího cizího jazyka. Organizační jednotkou je vyučovací hodina. Výuka probíhá zpravidla v jazykové učebně. Žáci jsou děleni do skupin.

Konverzace v cizím jazyce umožňuje žákům dokonalejší osvojení již studovaného cizího jazyka, a to zejména při poslechu s porozuměním a při samostatném ústním vyjadřování. Žáci získají větší samostatnost a jistotu v užívání již známého jazykového materiálu v tematicky širších a obsahově náročnějších projevech.

Při rozvíjení poslechu se klade důraz především na zdokonalování schopnosti porozumět projevu rodilého mluvčího pronesenému v přirozeném tempu a s přirozenou intonací. Současně se žáci pravidelně cvičí v odhadování významu neznámého slovního materiálu.

Při rozvíjení ústního vyjadřování se zdokonaluje dovednost dorozumět se v běžných každodenních situacích. Současně se cvičí schopnost vyjadřovat myšlenky jednoduchou formou za pomoci známého jazykového materiálu.

V rámci poslechu i ústního vyjadřování se věnuje pozornost nácviku prvků tlumočení v rozsahu probraných jazykových prostředků. V návaznosti na povinnou jazykovou výuku a poznatky z ostatních vyučovacích předmětů žáci získávají další informace z oblasti reálií příslušných jazykových oblastí, průběžně se uplatňují výchovné složky cizojazyčného vyučování.

Přírodovědné praktikum

7. – 9. ročník

Přírodopisné praktikum je nabízeno žákům 7. až 9. ročníku jako povinně volitelný předmět s časovou dotací jedna hodina týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, žáci mohou být děleni do skupin. Organizační jednotkou je vyučovací hodina.

Cílem tohoto předmětu je prohloubit znalosti žáků z oblasti přírodních věd především na základě praktických činností a řešení problémových úloh. Součástí práce jsou vycházky zaměřené na pozorování a sběr materiálu, práce s odbornou literaturou a internetem v souvislosti s přípravou referátů a s vyhledáváním informací k probíranému tématu a laboratorní práce.

Výběr činností lze upravit podle zájmu žáků.

Technické kreslení

7.-9. ročník

Technické kreslení je nabízeno žákům 7. až 9. ročníku jako povinně volitelný předmět s časovou dotací jedna hodina týdně. Výuka probíhá v kmenové učebně a v učebně výpočetní techniky. Žáci mohou být děleni do skupin. Organizační jednotkou je vyučovací hodina.

Náplň činnosti: Základy klasického rýsování a rýsování pomocí počítačových programů. Využití speciálních programů (Geogebra, Geonext) a vektorových programů (Zoner Callisto, Corel Draw), typy čar, technické písmo, rýsování rovinných obrazců, volné rovnoběžné promítání, pravoúhlé promítání na 2 a 3 průmětny, rýsování v programech: Zoner Callisto, Corel Draw, Geogebra, Geonext.

Společenskovědní seminář

Povinně volitelný předmět Společenskovědní seminář je určen pro žáky 7. až 9. ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně. Je realizován v kmenových třídách či v učebnách s interaktivní tabulí. Organizační jednotkou je vyučovací hodina.

Cílem tohoto předmětu je prohloubit a rozvinout znalosti a dovednosti žáků v oblasti etické, mediální a dramatické výchovy. Témata zařazená do tohoto předmětu navazují na vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, Člověk a společnost. Pomáhá při realizaci průřezových témat - OSV, VDO, VMEGS, MV.

Vzdělávací obsah je realizován především metodami běžnými v zážitkové pedagogice. Jedná se o rozhovor, diskuzi, inscenační techniky, didaktické hry, řešení problémové situace, besedy, projekty.

Sportovní hry

Povinně volitelný předmět Sportovní hry je určen pro žáky 6. - 9. ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně. Je realizován v tělocvičnách. Organizační jednotkou je vyučovací hodina. Cílem tohoto předmětu je posílit a rozvinout sportovní nadání žáků.

5. Hodnocení žáků

5.1. Obecné zásady hodnocení

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak zvládl danou problematiku, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil, v čem chybí a jak by měl postupovat dále.

Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáka motivující. Je důležité si uvědomit, že hodnocení žáka by nemělo být primárně zaměřeno na srovnávání s jeho spolužáky, na rozdělování žáků na úspěšné a neúspěšné, ale mělo by být zaměřeno na konkrétní ověřovaný problém.

Hodnocení žáka je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně po celý školní rok ve výuce, ale i mimo ni. Učitel musí při hodnocení uplatňovat přiměřenou náročnost a pedagogický takt.

Pro celkové hodnocení je používána klasifikace, pouze u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je možné na žádost rodičů po předchozím schválení PPP uplatnit hodnocení slovní.

Průběžného hodnocení je realizováno různými formami, od klasifikace, přes bodové hodnocení, slovní hodnocení až po sebehodnocení a sebekontrolu žáků.

K sebekontrolě a sebehodnocení jsou žáci cíleně vedeni od 1. třídy, se zjištěnými chybami či nedostatky se dále pracuje.

Obecná pravidla pro hodnocení jsou součástí ŠVP ZV, podrobněji je hodnocení zpracováno v klasifikačním řádu, který je zařazen k ŠVP jako příloha 2.

Klasifikační řád se každoročně projednává a obnovuje na úvodních jednáních předmětových komisí a metodických sdružení před zahájením školního roku a je předkládán řediteli školy ke schválení. Žáci jsou s ním prokazatelně seznámeni na začátku školního roku v rámci úvodních třídnických hodin a rodiče na zahajovacích třídních schůzkách. Během školního roku je volně k nahlédnutí ve všech kmenových třídách a na webových stránkách školy.

5.2. Kritéria hodnocení

Předmětem hodnocení žáka je:

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci jeho individuálních možností
- jeho schopnost řešit problémové situace
- úroveň jeho komunikačních schopností
- jeho schopnost vykonávat činnosti smysluplně a řešit předkládané problémy tvůrčím způsobem
- změny v jeho chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou pociťuje

5.3. Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, diktáty, cvičení....
- ústní zkoušení a mluvený projev

- zpracování referátů a prací k danému tématu
- vedení a práce v sešitech, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy...
- výroba pomůcek, modelů, laboratorní práce...
- projektové a skupinové práce
- soustavné diagnostické pozorování žáka

5.4. Sebehodnocení

Sebehodnocení žáků je nedílnou součástí hodnocení žáka. K sebehodnocení jsou žáci vedeni již od 1. ročníku.

1. ročník – Sebehodnocení probíhá nejčastěji ústně při komunikativních kruzích.

2. ročník – Žáci se hodnotí ústně při komunikativních kruzích nebo formou značek v rámci jednotlivých předmětů na samostatný pracovní list, kde třídní učitel poskytne i zpětnou vazbu.

3. - 5. ročník – Hodnocení značkami je nahrazeno písemným vyjádřením žáků.

2.stupeň – Ve všech ročnících probíhá v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů průběžně ústně nebo písemně vždy po ukončení tématického celku.

5.5. Ověřování klíčových kompetencí

K ověřování klíčových kompetencí dochází u žáků prvního stupně v 1. a 2. ročníku vždy na konci školního roku, v 3. až 5. ročníku na konci každého pololetí formou projektových dnů, při nichž třídní učitel sleduje naplňování jednotlivých kompetencí žáků a zástupce vedení školy sleduje úroveň v jednotlivých třídách a ročnících. Výsledky pozorování jsou zpracovány, vyhodnoceny a využity při další práci s kolektivem.

U žáků 2. stupně probíhá ověřování klíčových kompetencí probíhá především na základě projektů a dotazníků. Průběžně si žáci mohou vytvářet své žákovské portfolio.

5.6. Chování žáků

Hodnocení chování úzce souvisí s dodržováním Školního řádu, který je připojen ke ŠVP jako příloha číslo 1. Školní řád je projednáván a upřesňován na 1. pedagogické radě. Žáci jsou s ním prokazatelně seznámeni na začátku školního roku v rámci úvodních třídnických hodin a rodiče na zahajovacích třídních schůzkách. Během školního roku je volně k nahlédnutí ve všech kmenových třídách a na webových stránkách školy.

Pravidla pro hodnocení chování žáků jsou podrobně rozpracována v příloze k ŠVP číslo 4 ve Výchovném řádu školy, se kterým jsou žáci a rodiče prokazatelně seznámeni stejně jako se Školním a Klasifikačním řádem na začátku školního roku v rámci úvodních třídnických hodin a na zahajovacích třídních schůzkách. Během školního roku je volně k nahlédnutí ve všech kmenových třídách a na webových stránkách školy.

Součástí hodnocení chování žáků je jejich chování ve škole, při školních akcích i při reprezentaci školy. Hodnocení chování provádí třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími a pracovníky školy. Návrhy třídního učitele projednává pedagogická rada.

5.7. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Ve škole mohou být integrováni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Pravidla pro hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou rozpracována v příloze ŠVP číslo 2.